

**T.C.**  
**NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**  
**MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN ALAN  
DIŞI DERS BAŞARILARININ İNCELENMESİ  
(NEVİT KODALLI GÜZEL SANATLAR LİSESİ  
ÖRNEĞİ)**

**Derya YAZICI**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman**  
**Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN**

**Konya-2016**

**T.C.**  
**NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**  
**MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN ALAN  
DIŞI DERS BAŞARILARININ İNCELENMESİ  
(NEVİT KODALLI GÜZEL SANATLAR LİSESİ  
ÖRNEĞİ)**

**Derya YAZICI**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman**  
**Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN**

**Konya-2016**


T.C.  
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Derya YAZICI	
	Numarası	128309021022	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı – Müzik Eğitimi Bilim Dalı	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans <input checked="" type="checkbox"/>	Doktora <input type="checkbox"/>
	Tezin Adı	Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının İncelenmesi(Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)	

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başkalarının eserlerinden faydalanılması durumunda atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının Üniversitelerde bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Tarih  
16/05/2016

  
Derya YAZICI



T. C.  
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Derya YAZICI
	Numarası	128309021022
	Alan Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi/ Müzik Eğitimi
	Program	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN
Tezin Adı	Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının İncelenmesi ( Nevit Kodanlı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının İncelenmesi(Nevit Kodanlı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği) başlıklı bu çalışma 16/05/2016 tarihinde yapılan sınavın sınavı sonucunda oybirliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Önvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	Danışman	
Prof. Dr. Nalan YİĞİT	Üye	
Prof. Dr. Ahmet Serkan ECE	Üye	

## TEŞEKKÜR

Başta, bir araya geldiğimiz her an beni bu çalışma için motive eden, umut aşılayan, tez yaptığım süre içerisinde benden desteğini esirgemeyen Tez Danışmanım Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN olmak üzere, Üzerimde emeğini asla ödeyemeyeceğim ve eğitim felsefesi örnek olarak aldığım kıymetli hocam Prof. Kadir KARKIN' a, çalışmalarını örnek aldığım ve aradığım her an bana yardımcı olarak engelleri aşmama yardımcı olan çok kıymetli hocam Prof. Dr. Ahmet Serkan ECE' ye, tezimin yapılması aşamasında istatistik verilerin saptanmasında yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Devrim ALICI' ya, uygulama aşamasında bana yardımcı olan idarecilere, öğretmenlere ve öğrencilere, manevi değerini üzerimden esiremeyerek zor zamanlarımda her zaman yanımda olan Ahmet Selçuk BAYBURTLU' ya, arkadaşlarım Ahmet GÜRSU' ya ve Savaş KUBBE 'ye, fikirleriyle bana destek olan çok değerli arkadaşım Figen ÖZER' e, sık sık fikir paylaşımında bulunduğum meslektaşım Rıfat SEÇKİN' e, çevirileriyle benden desteğini esirgemeyen İngilizce öğretmeni arkadaşım Esra HAŞİMOĞLU TORNA' ya, araştırmamın yazılması esnasında desteğini esirgemeyen Türk Edebiyatı öğretmeni arkadaşım Nimet KABUR' a, yardımlarını esirgemeyen Bilişim Teknolojileri öğretmeni arkadaşım İbrahim DEVECİ' ye, her zor anımda yardımına koşan öğretmen arkadaşım İrfan COŞKUN' a, beni bu günlere getiren sevgili anne ve babama, zor günlerimde yanımda olmaya çalışarak, benimle anı birebir yaşayan kardeşim Zerrin YAZICI CİNEL' e, tüm aileme ve arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Derya YAZICI



T.C.  
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

<b>Öğrencinin</b>	Adı Soyadı:	Derya YAZICI		
	Numarası:	128309021022		
	Ana Bilim / Bilim Dalı:	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı-Müzik Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı:	Tezli Yüksek Lisans:	<input checked="" type="checkbox"/>	Doktora: <input type="checkbox"/>
	Tez Danışmanı:	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN		
Tezin Adı:		Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının İncelenmesi ( Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği)		

### ÖZET

Bu araştırma güzel sanatlar lisesinde eğitim gören resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerindeki başarı durumlarını ve söz konusu öğrencilerin derse uyumlarını öğretmen görüşleri çerçevesinde incelemek, aynı zamanda iki bölüm öğrencilerinin başarılarını karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında, resim ve müzik bölümü öğrencilerinin yılsonu notları alınmış, bu notlar SPSS 21.0 paket programı ile dersler, cinsiyet, ders türleri ve sınıf değişkenine göre ayrı ayrı analiz edilmiş ve başarı karşılaştırmaları yapılmıştır. Nitel kısımda ise öğretmen görüşlerine yönelik yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan elde edilen veriler değerlendirilerek sunulmuştur.

Araştırma sonucunda, ders başarılarının bölümlere göre farklılık gösterebildiği gibi, sözel ve sayısal ders türlerine göre ve sınıf düzeylerine göre de değiştiği, başarısız olan her iki bölüm öğrencilerinin de alan dışı derslere ilgilerinin yetersiz olduğu, derslere hazırlıksız geldikleri, verilen ödevlerin çoğunlukla yerine getirilmediği saptanmıştır

Sonuçta elde edilen veriler, tablolar halinde ortaya konularak yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar Lisesi, Alan Dışı Ders Başarısı





NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı:	Derya YAZICI
	Numarası:	128309021022
	Ana Bilim / Bilim Dalı:	Fine Art Education/ Music Education
	Programı	Master With Thesis
	Tez Danışmanı:	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN
	Tezin İngilizce Adı:	Research The Out Of Branches Successes Of The Students In The Students In The Nice Art High School ( Example Of Nevit Kodallı Nice Art High School)

### SUMMARY

This study is conducted to those studying at high school pictures and music students to examine their achievements in the field of non-class cases and however,with respect to research in the framework of the opinion that the students of course compliance status of teachers as well as two student section , to compare the achievement of quantitative and qualitative research method. In the quantitative part of the survey, The students from picture and music department were taken year end grades and the grades courses with 21.0 package program, gender, class types and could be separately analyzed,relating to class variables were fulfilled the accomplishment comparisons.As for the qualitative part, the data obtained from semi-structured open-ended questions for teachers by being evaluated were presented.



As a result of the study, it can vary depending on the part of the success of their academic achievement, literacy and numeracy courses pertaining to their type and which vary according to grade level, failing which both the student section of the space is insufficient non-interest classes, they came unprepared for the course is determined not fulfilled mostly of assignments.

As a result of data obtained were examined and interpreted by being presented in the forms of tables.

**Key Words:** Fine Arts High School, Non-Academic Field Course Accomplishment



**KISALTMALAR SAYFASI**

T.C:	:Türkiye Cumhuriyeti
YÖK	:Yüksek Öğretim Kurumu
GSL	: Güzel Sanatlar Lisesi
YGS	: Yükseköğretime Geçiş Sınavı
LYS	: Lisans Yerleştirme Sınavı
D.A	: Dil ve Anlatım
T.E	: Türk Edebiyatı
C	: Coğrafya
F	: Fizik
K	: Kimya
B	: Biyoloji
Y.D	: Yabancı Dil
M	: Matematik

## TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Güzel sanatlar lisesi haftalık ders çizelgesi (müzik) .....	27
Tablo 2. Güzel sanatlar lisesi haftalık ders çizelgesi (görsel sanatlar) .....	29
Tablo 3. Öğrencilerin bölüm, sınıf ve cinsiyete göre dağılımları .....	38
Tablo 4. Güzel sanatlar liselerinde araştırmaya tabi tutulan resim ve müzik eğitimi bölümlerinde eğitimi verilen alan dışı dersler ve ders saatleri .....	39
Tablo 5. Çalışmada yer alan öğretmen profilleri .....	40
Tablo 6. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin matematik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	42
Tablo 7. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin matematik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	43
Tablo 8. 9.-12. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	44
Tablo 9. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarılarının sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	45
Tablo 10. 9.-12. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	46
Tablo 11. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının 9. ve 12. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları .....	47
Tablo 12. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının 10. ve 11. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	47
Tablo 13. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin	

tarih dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	48
Tablo 14. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin tarih dersi başarılarının 9. ve 10. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	49
Tablo 15. 11. sınıfta okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçlar .....	50
Tablo 16. 11. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	50
Tablo 17. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	51
Tablo 18. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi başarılarının 9. ve 10. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	51
Tablo 19. 9.-12. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	52
Tablo 20. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarılarının 9. 10. ve 11. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	53
Tablo 21. 12. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	53
Tablo 22. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin fizik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	54
Tablo 23. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin fizik dersi başarılarının 9. ve 10. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	55
Tablo 24. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	55

Tablo 25. 9. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	56
Tablo 26. 10. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	56
Tablo 27. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	57
Tablo 28. 9. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	57
Tablo 29. 10. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	58
Tablo 30. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin matematik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	59
Tablo 31. Dokuzuncu sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin matematik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	59
Tablo 32. Dokuzuncu sınıf resim bölümü ve 10. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin matematik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	60
Tablo 33. 9. -12. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	61
Tablo 34. 9-12. sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin Türk edebiyatı dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	62
Tablo 35. 9. -12. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	63
Tablo 36. 9-12. sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin	

dil ve anlatım dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	64
Tablo 37. On ikinci sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dil ve anlatım dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları .....	65
Tablo 38. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin tarih dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	66
Tablo 39. 9. ve 10. sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin tarih dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	66
Tablo 40. 11. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	67
Tablo 41. 11. sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	67
Tablo 42. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin coğrafya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları .....	68
Tablo 43. Dokuzuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları .....	69
Tablo 44. Dokuzuncu sınıf müzik bölümü ve 10. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	70
Tablo 45. 9. -12. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin yabancı dil dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	71
Tablo 46. Dokuzuncu sınıf müzik, onuncu sınıf resim ve on ikinci sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin yabancı dil dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	72

Tablo 47. Dokuzuncu sınıf resim, onuncu sınıf müzik ve on birinci sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin yabancı dil dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	73
Tablo 49. Onuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin fizik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	74
Tablo 50. Dokuzuncu sınıf resim ve müzik bölümü ile 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin fizik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları).....	74
Tablo 51. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin kimya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	75
Tablo 52. Dokuzuncu ve onuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	76
Tablo 53. Dokuzuncu ve onuncu sınıf müzik bölümü ile 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	76
Tablo 54. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin biyoloji dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	77
Tablo 55. Onuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	78
Tablo 56. Dokuzuncu sınıf resim ve müzik bölümü ile onuncu sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	78
Tablo 57. 9.-12. sınıf müzik ve resim bölümü öğrencilerinin sözel derslerdeki puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	79
Tablo 58. Onuncu sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölümlere göre	

karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	80
Tablo 59. Dokuzuncu, on birinci ve on ikinci sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları .....	81
Tablo 60. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü öğrencilerinin sayısal derslerdeki puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları.....	81
Tablo 61. Onuncu sınıf öğrencilerinin sayısal ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları.....	82
Tablo 62. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları.....	83
Tablo 63. Öğrencilerin derse hazırlıklı gelme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri.....	83
Tablo 64. Öğrencilerin ödev yapma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri.....	85
Tablo 65. Öğrencilerin araç gereç getirme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri .	87
Tablo 66. Öğrencilerin okulda uyumsuz olma nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri.....	89
Tablo 67. Öğrencilerin derste aktif olma durumlarına göre öğretmen görüşleri.....	92
Tablo 68. Öğrencilerin derste aktif olma nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri .....	96
Tablo 69. Öğrencilerin ders dışındaki ödevlerini yerine getirme durumuna ilişkin öğretmen görüşleri .....	98
Tablo 70. İki bölüm arasında ders dışı ödevleri yerine getirme farklılıklarının nedeni ile ilgili öğretmen görüşleri.....	101
Tablo 71. Öğrencilerin derste başarı durumları ile ilgili öğretmen görüşleri.....	103
Tablo 72. İki bölüm arasındaki başarı durumları farklılıklarının nedenleri ile ilgili	



öğretmen görüşleri .....	106
Tablo 74. İki bölüm arasında anlama farklılıklarının nedenleri ile ilgili öğretmen görüşleri .....	110



**GRAFİK LİSTESİ**

GRAFİK 1.....	26
GRAFİK 2.....	31



**İÇİNDEKİLER**

<b>BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....</b>	<b>ii</b>
<b>TEŞEKKÜR .....</b>	<b>iii</b>
<b>ÖZET .....</b>	<b>iv</b>
<b>SUMMARY .....</b>	<b>vi</b>
<b>KISALTMALAR SAYFASI .....</b>	<b>viii</b>
<b>TABLO LİSTESİ.....</b>	<b>ix</b>
<b>BÖLÜM I.....</b>	<b>1</b>
<b>1.Giriş.....</b>	<b>1</b>
<b>1.1. Araştırmanın Amacı .....</b>	<b>6</b>
<b>1.2. Problem Cümlesi .....</b>	<b>6</b>
<b>1.3. Araştırmanın Soruları .....</b>	<b>6</b>
<b>1.4. Önem .....</b>	<b>7</b>
<b>1.5.Sayıtlar .....</b>	<b>7</b>
<b>1.6. Sınırlılıklar.....</b>	<b>8</b>
<b>BÖLÜM II .....</b>	<b>9</b>
<b>2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR .....</b>	<b>9</b>
<b>2.1.Eğitim .....</b>	<b>9</b>
<b>2.1.1. Mesleki Eğitim .....</b>	<b>9</b>
<b>2.1.2.Sanat Eğitimi.....</b>	<b>10</b>

<b>2.2. Öğretim Teknikleri .....</b>	<b>16</b>
<b>2.2.1.Anlatım (Takrir, Sunma) Metodu.....</b>	<b>16</b>
<b>2.2.2. Soru-cevap metodu .....</b>	<b>17</b>
<b>2.2.3.Tartışma metodu .....</b>	<b>17</b>
<b>2.2.4. Problem çözme metodu .....</b>	<b>19</b>
<b>2.2.5. Gezi-Gözlem Metodu.....</b>	<b>19</b>
<b>2.3. Başarı.....</b>	<b>21</b>
<b>2.4.Güzel Sanatlar Liseleri .....</b>	<b>23</b>
<b>2.4.1.Güzel Sanatlar Liselerinde Okutulan Alan Dışı Dersler ve Amaçları</b>	<b>31</b>
<b>2.5. İlgili Yayınlar ve Araştırmalar .....</b>	<b>35</b>
<b>BÖLÜM III.....</b>	<b>38</b>
<b>3. YÖNTEM .....</b>	<b>38</b>
<b>3.1. Araştırma Modeli .....</b>	<b>38</b>
<b>3.2. Katılımcılar .....</b>	<b>38</b>
<b>3.3.Veri Araçları ve Verilerin Toplanması .....</b>	<b>41</b>
<b>3.4.Verilerin Çözümlemesi .....</b>	<b>42</b>
<b>BÖLÜM IV .....</b>	<b>43</b>
<b>4. BULGULAR VE YORUMLAR .....</b>	<b>43</b>
<b>4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar .....</b>	<b>43</b>
<b>4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar.....</b>	<b>59</b>

<b>4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar.....</b>	<b>80</b>
<b>4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar .....</b>	<b>84</b>
<b>BÖLÜM V .....</b>	<b>114</b>
<b>SONUÇLAR VE ÖNERİLER .....</b>	<b>114</b>
<b>5.1. Sonuçlar .....</b>	<b>114</b>
<b>5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar .....</b>	<b>114</b>
<b>5.1.2. Alt Probleme İlişkin Sonuçlar .....</b>	<b>116</b>
<b>5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar .....</b>	<b>118</b>
<b>5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar .....</b>	<b>118</b>
<b>5.2. Öneriler .....</b>	<b>119</b>
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>121</b>
<b>Ek 1.Araştırma İzni .....</b>	<b>133</b>
<b>Ek 2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu .....</b>	<b>134</b>

## BÖLÜM I

### 1.Giriş

*“Türkiye’de Cumhuriyet döneminde mesleksel müzik eğitiminin hazırlama yönlendirme aşaması ilk kez Cumhuriyet’ in ilanından hemen sonra Ulu Önder Atatürk’ ün direktifleriyle 1 Eylül 1924’te Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi’ nin “İzhari Sınıfı’yla (hazırlık sınıfıyla) belirli kurallara bağlanarak somut bir biçimde sistemleştirilmiş ve böylece köklü bir atılım niteliği kazanmıştır. Zamanla 1920’ lerin Musiki Muallim Mektebi İzhari sınıfından 1930’ların Musiki Muallim Mektebi “müzik ağırlıklı ortaokul” kısmına, oradan 1936-37 ve sonrasında Ankara Devlet Konservatuvarı “müzik ağırlıklı ilkokul kısım ikinci devreli ortaokul ve lise kısımlarına, oradan 1950-1975’ ler döneminin “ilk öğretmen okulları müzik seminerlerine, oradan 1985’ in “ öğretmen liseleri müzik kollarına ve nihayet oradan da 1989 ve sonrasında Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerine gelinmiştir” (Uçan, 1997: 15).*

Sanat eğitim kurumları, Cumhuriyetin ilanıyla beraber ülkemizde çeşitli isimler adı altında, farklı yıllarda ve farklı amaçlar altında kurulmuşlardır.

Türkiye’de ortaöğretim seviyesinde, sanat eğitimi veren okullardan biri olan Anadolu güzel sanatlar liselerinin kuruluş hazırlıkları 1986’ ya kadar uzanmaktadır. İlk 16 Ekim 1989 tarihinde İstanbul’da açılmıştır (Milli Eğitim Temel Kanunu İle İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1987: 16).

20 Eylül 2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete ’de yer alan yönetmeliğin ikinci kısmının 6. ve 7. maddelerinde Anadolu güzel sanatlar liselerinin kuruluş, amaç ve görevleri şu şekilde belirtilmiştir (T.C. Resmi Gazete, 2013).

MADDE 7- (1) Ortaöğretim kurumları;

Öğrencileri bedenî, zihnî, ahlâkî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi, demokrasi ve insan haklarına saygılı olmayı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı, öğrencileri ortaöğretim

düzeyinde ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı, öğrencilere çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazandırmayı, öğrencilere yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı, hayat boyu öğrenmenin bireylere benimsetilmesini ve öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmeyi, amaçlar.

*“Anadolu güzel sanatlar liseleri, ülkemiz insanlarının çağdaş yüzünün ortaya çıkarılmasında, yeteneklerinin eğitilmesinde, ülke kültürünün ve sanat eğitiminin zenginleştirilmesinde görev alan önemli sanat kurumlarımızdır. AGSL’ de öğrenciler, sanat eğitimiyle yeni bir kimlik kazanmakta, sanat adına, ülkemizde ve dünyada yepyeni soluklar olma yolunda eğitilmektedir”* (Öztürk, 2003; 2).

Güzel sanatlar liseleri, ilköğretim sonrasında öğrenci alan ve 4 yıllık bir eğitim süresi olan, orta öğretim düzeyindeki mesleki sanat eğitimi kurumudur. Müzik ve resim bölümü olmak üzere iki sanat dalında eğitim verilmektedir. Bu okullara özel yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Geçmişte öğretim süresi 1 yılı hazırlık olmak üzere, toplam 4 yıl iken, “orta öğretimin yeniden yapılandırılması” kapsamında; Talim ve Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005-2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfı kaldırılarak, öğrenim süresi 4 yıla göre yeniden düzenlenmiştir (Resmi Gazete, 16.12.2006: 26378).

Güzel sanatlar liseleri, genel güzel sanatlar liseleri ve özel güzel sanatlar liseleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Türkiye’ de bulunan güzel sanatlar lisesi sayısı toplamda 91’ dir.

Bu okullara öğrenciler girişte, öğrencilere özel yetenek sınavı uygulanmakta, öğrenciler yetenek sınavından aldıkları puanla, belirlenen kontenjana göre başarı sırasına göre okumaya hak kazanmaktadırlar. Güzel sanatlar liselerinde okula giriş şartları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiştir. Buna göre:

Güzel sanatlar liselerinde diploma notu en az 3.00 olan, 7. ve 8. sınıflara ait yılsonu aritmetik ortalaması en az 4.00 olan öğrenciler giriş sınavlarına girebilirler (Tebliğler dergisi, 1999). Bu madde 2009 tarihli 27260 sayılı tebliğler dergisinde

değiştirilmiş, 8. sınıftan mezun olan öğrencilerin diploma notu zorunlu olmaktan çıkartılmış, bakanlığın belirlediği tarihlerde ve yönergeler esas alınarak, ülke genelinde aynı anda ve aynı tarihlerde öğrencilerin yetenek sınavına girmesi sağlanmıştır. Yetenek sınavında başarı gösteren öğrenciler bu okullarda okuma hakkına sahip olmaktadır. Bu okullardan mezun olan öğrenciler, Eğitim Fakültelerinin Müzik ve Resim Eğitimi Bölümlerine, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Resim ve Müzik Bölümlerine, Konservatuarların farklı bölümlerine yerleşebildikleri gibi eğitim aldıkları resim ve müzik eğitimlerine devam etmek istemeyen öğrenciler lisans yerleştirme sınavı puanlarıyla müzik ve resim alanlarının dışında farklı bölümleri tercih ederek de eğitimlerini sürdürmektedirler.

Bu okullara öğrenci alımı yukarıda ifade edildiği gibi yapılırken, öğretmenlerin bu okullara alımı ise şöyle yapılmaktadır:

Bakanlık kadrolarında en az 2 yıl çalışmış olan ve Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği tarihlerde yapılan yazılı seçme sınavından 60 ve daha yüksek alan öğretmenlerin, İl Millî Eğitim Müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısı/şube müdürünün başkanlığında; o ilde atama yapılacak eğitim kurumu müdürü veya müdürlerinden biri ile uygulama sınavı yapılacak alanda yetkinliği bulunan üniversitelerden görevlendirilecek iki öğretim elemanı; bakanlık personeli yönünden o ilde en fazla üyeye sahip sendikadan bir temsilci olmak üzere toplam 5 kişiden komisyonun oluşturularak gerçekleştirdiği uygulama sınavında başarı gösterenler arasından tercih ettikleri okullara atanması şeklinde gerçekleştirilmektedir (Resmi Gazete, 2010).

Güzel sanatlar liselerinde müzik ve resim bölümü öğrencileri kendi alanlarında çeşitli dersler almaktadırlar.

Güzel sanatlar lisesi müzik bölümünde kültür dersleri (Türk edebiyatı, dil anlatım, coğrafya, tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce, matematik, fizik, kimya, biyoloji, din kültürü ve ahlak bilgisi, sağlık bilgisi, felsefe, beden eğitimi, görsel sanatlar, drama, trafik ve ilk yardım)' nın yanı sıra; Türk ve batı müziği çalgıları, (keman, viyola, viyolonsel, kontrbas, bağlama, flüt vb.), piyano, batı



müziği koro eğitimi, Türk müziği koro eğitimi, Türk ve batı müziği çalgıları, batı müziği tarihi, geleneksel Türk müziği tarihi, müzik biçimleri, batı müziği tarihi, müziğe giriş dersleri, bireysel ses eğitimi, bilişim destekli müzik çalgı bakım onarım ve temel ders niteliği taşıyan müziksel işitme okuma ve yazma (MİOY) derslerinde ayrıca bakanlığın belirlediği seçmeli dersler içerisinde öğrencilerin seçtikleri seçmeli derslerde eğitim verilmektedir. Resim eğitimi bölümünde ise kültür dersleri (Türk edebiyatı, dil anlatım, coğrafya, tarih, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce, matematik, fizik, kimya, biyoloji, din kültürü ve ahlak bilgisi, sağlık bilgisi, felsefe, beden eğitimi, müzik, trafik ve ilk yardım, drama)'nın yanı sıra in yanı sıra, “iki boyutlu sanat atölyesi, üç boyutlu sanat atölyesi, desen çalışmaları, müze eğitimi, estetik, grafik tasarım, sanat tarihi, Türk resim heykel sanatı, çağdaş dünya sanatı, sanat eserleri inceleme” derslerinde ayrıca bakanlığın belirlediği seçmeli dersler içerisinde öğrencilerin seçtikleri seçmeli derslerde eğitim verilmektedir eğitim verilmektedir. Resim ve müzik bölümü 9.10.11. ve 12. sınıflarda haftada toplam 40 saat ders görmektedirler (bkz. Kavramsal Çerçeve. sf 27).

Yukarıda derslerden örnekleri verilen müzik ve resim bölümünde her 4 yıllık sınıfta söz konusu dersler farklı ders saatleri ile farklı sınıflarda verilmektedir.

Güzel sanatlar liselerinde, resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan derslerindeki haftalık ders saati eşit olacak şekilde düzenlenmektedir. Öğrenciler, alan dışı derslere (kültür derslerine), kendi sınıflarındaki öğrenciler ile birlikte girmektedirler.

Yukarıda, güzel sanatlar liselerinin kuruluş amaçları, öğrenci alımları, öğrenci mezuniyetleri, öğretmen alımları ve bu okullarda okutulan derslere ait bilgiler verilmiştir. Bunlardan bir kısmına örnek vermek gerekirse sayıları günümüzde gittikçe artan bu okullarda, araştırmacılar son 10 yıl içerisinde güzel sanatlar liselerindeki çeşitli sorunları da ortaya koydukları çeşitli araştırmalar yapmışlar ve yapmaya devam etmektedirler. Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümleri öğrenci özel yetenek sınavları ile ilgili (Yağcıbunlardan, 2009; Özyoğurtçu, 2007; Mumcu, 2006; Yağcı, 2009; Aksu, 2014; Sazak, Ece, 2004), işitme dersi ile ilgili

(Sezerel, 2006; Tütüncü, 2015; Deniz, 2009; Apaydın, 2006), enstrüman eğitimi ile ilgili (Öbek, 2014; Bayazıt Karademir, 2014; Yıkılmazoğlu, 2006; Erman Tezer, 2010; Kılınçer, 2009; Hakan Baş, 2007; Akın, 2007; Özer, 2006; Altınel, 2006; Uluç, 2006; Günaydın, 2009; Okan, 2014; Özder, 2010; Yıldırım Orhan, 2006; Tarım, 2008; Uzunoğlu, 2008; Özdemir, 2007; Soğukcam, 2007; Özgün, 2006; Dağdeviren, 2015), ses eğitimi ile ilgili (Bahar Yiğit, 2014; Sezgin, 2009; Özcan Coşkunsoy, 2008; Toptaş, Sönmez, 2015), öğrencilerin algıları ile ilgili (Babacan, 2014), bilgisayar destekli müzik eğitimi ile ilgili (Sevinç, Koldemir, 2009; Koldemir, 2008), bu okulların müzik bölümü mezunlarının akademik başarıları ile ilgili (Aksu, Çelenk, 2014; Sülün, 2007; Güleç, 2007; Buyurgan, 2000), öğrenci beklentileriyle ilgili (Özal, 2009), çalgı bakımı ile ilgili (Pakel, 2014), kuramsal derslerle ilgili (Erkan, 2009), bu okullarda karşılaşılan sorunlarla ilgili (Ayaydın, 2011) çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Resim bölümü için sanat dersleri ile ilgili (Poyraz Tunç, 2014; Şahin, 2009; Kurtuluş Çevik, 2009; Yerlikaya, 2006; Mercin, Alakuş, 2005), desen çalışmaları dersi öğretim programlarının değerlendirilmesi ile ilgili (Yıldız, 2007), çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Literatür incelendiğinde güzel sanatlar liseleri ile ilgili araştırmaların tamamının alan dersi öğretim programları, güzel sanatlar lisesi sorunları, öğretim programları, öğrencilerin kendi alan dersleriyle ilgili başarıları ve öğretim teknikleri üzerine yapılması devam ederken gözden kaçan bir başka durum ise şudur: Yukarıdan hareketle güzel sanatlar liselerinde alan dışı dersler diye tabir edilen Türk dili, Türk edebiyatı, coğrafya, tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, matematik, fizik, kimya ve biyoloji derslerine öğrenciler o derslere ait dersliklerde, o dersin öğretmeni tarafından görmelerine rağmen güzel sanatlar lisesinde öğrenim gören müzik ve resim bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerine ait başarı durumlarının karşılaştırılmasına yönelik bir çalışma yapılmamış olmasıdır. Oysa ki bu öğrenciler yoğun bir şekilde kendi alanlarında sanat eğitimi alırken, alan dışı derslerini 4 yıl boyunca aynı öğretmenden, aynı ders saatleriyle, aynı dersliklerde almakta ve aynı sınav sorularıyla değerlendirilmelerine rağmen, farklı başarı oranları söz konusu

olabilmektedir. Bu öğrencilerin alan dışı ders başarılarının karşılaştırılması ile ilgili daha önce bir çalışmaya rastlanılmamış olması, öğrencilerin alan dışı ders başarı durumlarının saptanması açısından önemli bir eksiklik olarak görülebilir. Bu tespit, çalışmanın hareket noktasını oluşturmuştur. Bunlardan hareketle, bu araştırmanın odak noktasını, alan ve alan dışı ders saatleri eşit olan, aynı alan dışı ders öğretmenlerinden ders alan ve aynı sınav sorularıyla değerlendirilen müzik ve resim bölümü öğrencilerinin alan dışı ders başarıları oluşturmuştur.

Bütün bu ifadelerden hareketle bu araştırmanın amacı şu şekilde ortaya konmuştur:

### **1.1. Araştırmanın Amacı**

Bu araştırmanın temel amacı, ders saati eşit olarak düzenlenen, aynı öğretmenlerden ders alan ve ortak sınav sorularıyla değerlendirilen resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı ders başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını öğrenci yılsonu notlarının istatistiksel verilerle karşılaştırılarak ve öğretmen görüşleri alınarak ortaya çıkarılmasıdır.

Bütün bu yaklaşımlardan hareketle araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur;

### **1.2. Problem Cümlesi**

“Güzel sanatlar lisesinde resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı ders başarı durumlarında anlamlı bir farklılık var mıdır?”

### **1.3. Araştırmanın Soruları**

1. Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerindeki (matematik, Türk edebiyatı, dil ve anlatım, tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, coğrafya, yabancı dil, fizik, kimya, biyoloji) başarıları sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

2. Resim ve Müzik bölümünde okuyan öğrencilerin alan dışı derslerdeki

başarıları, cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

3. Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerdeki başarıları, sayısal ve sözel olmak üzere ders türlerine göre farklılık göstermekte midir?

4. Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı ders başarıları, okula uyum, derste aktif olma durumları, dersi anlama ve ders dışındaki ödevleri yerine getirme konusundaki öğretmen görüşleri nelerdir?

#### **1.4. Önem**

Güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrenciler, alan dışı derslerden aldıkları eğitimle yükseköğretim giriş sınavına girmekte, yükseköğretim giriş sınavından aldıkları puanla da kendi alanlarında yetenek sınavlarına girmektedirler.

Bu sebepten dolayı, öğrencilerin alan ders başarılarının yüksek olması kadar, alan dışı (kültür) ders başarılarının yüksek olması da oldukça önem taşımaktadır.

Öğrencilerin alan dışı ders başarı durumlarının saptanması öğretmenlerin ve öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri yönünde katkı sağlayabilir, eksikliklerin belirlenmesi yönünde yapılacak olan çalışmalara ışık tutabilir. Bu araştırmanın bundan önce yapılan araştırmalarda ele alınmayan güzel sanatlar liselerindeki öğrencilerin alan dışı ders başarı durumlarının saptanması nedeniyle bundan sonra gerçekleştirilecek olan araştırmalara da önemli bir katkı sağlama potansiyeline sahip olduğu da söylenebilir.

Bugüne kadar gerçekleştirilen araştırmaların bu araştırmanın konusuyla ilgili olmaması ve bu alanda yapılan ilk çalışma olması sebebi ile öğrencilerin alan dışı ders başarı durumlarının saptanmasına önemli bir katkı sağlama potansiyeli olduğu söylenebilir.

#### **1.5.Sayıtlar**

Güzel sanatlar lisesinde müzik ve resim bölümlerinde derslere giren alan dışı ders öğretmenleri ile yapılan görüşmeler gerçeği yansıtmaktadır.

## 1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

a) Bu araştırma, Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi resim ve müzik bölümünde öğrenim gören, ekstra özel ders almayan ve dershaneye gitmeyen 192 öğrenciyle ve bu bölümlerin alan dışı derslerini yürütmekte olan öğretmenler ile,

b)Yıl olarak 2014-2015 (1. yarıyıl, 2. yarıyıl) eğitim öğretim yılı, yılsonu notları ile sınırlıdır.



## BÖLÜM II

### 2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR

#### 2.1.Eğitim

Tezcan' a (1997) göre; eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır.

*“İnsan, doğumundan ölümüne kadar, fiziksel ve toplumsal çevresi ile etkileşim halindedir ve bu etkileşim süreci boyunca her an çevrenin istek ve beklentilerine göre uygun davranışlar geliştirir. Bireyde meydana gelen davranış değişikliklerinin bir kısmı rastlantılarla ve kendiliğinden gerçekleşir. Bir kısmı ise yetişkinler tarafından planlı ve kasıtlı olarak gerçekleştirilir. Bireyde toplumca istenen davranışları gerçekleştirme sürecine “eğitim” adı verilir” (Kuzgun,1999:1)*

Ergün'e (2014) göre; eğitim, insanın içinde var olan yatkınlıkları büyüme ve olgunlaşma sırasında uyarmak ve olumlu yönde desteklemektir.

Eğitimi mesleki eğitim ve sanat eğitimi şeklinde incelemek mümkündür.

#### 2.1.1. Mesleki Eğitim

Tufan, Mızrak, Çelik'e (2009) göre, mesleki eğitim bir toplumda yaşayan birey yaşantılarının sağlanmasında zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırmak suretiyle birey kabiliyetlerini zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönlerden geliştirme sürecidir.

Yazçayır' a (1999) göre, mesleki ve teknik eğitim, bireye, belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri yanında tutum ve tavırları da kazandırarak, işle uyumunu sağlamayı amaçlamaktadır.

Mesleki eğitim günümüzde mesleki ve teknik liselerde verilmektedir. Mesleki eğitim sisteminde çok önemli yere sahip olan mesleki ve teknik liseler, hem iş ve meslek alanlarına eleman yetiştiren, hem de öğrencileri yükseköğretime hazırlayan

öğretim kurumlarıdır.

*“Erkek teknik okulları, Anadolu teknik liseleri, Teknik liseler, Anadolu meslek liseleri, Endüstri meslek liseleri, Çok programlı liselerden oluşmaktadır. Kız teknik öğretim okulları, Anadolu kız teknik liseleri, Kız teknik liseleri, Anadolu kız meslek liseleri, Kız meslek liseleri, Çok programlı liselerden oluşmaktadır. Ticaret ve turizm öğretimi okulları, Anadolu otelcilik ve turizm meslek liseleri, Anadolu dış ticaret ve meslek liseleri, Anadolu ticaret meslek lisesi, Anadolu sekreterlik meslek lisesi, Anadolu aşçılık meslek lisesi, Ticaret meslek liseleri, Akşam ticaret meslek liseleri, Anadolu mahalli idareler meslek liseleri, Anadolu iletişim meslek liseleri, Çok programlı liselerden oluşmaktadır. Din öğretimi okulları, İmam-hatip liseleri, Anadolu imam hatip liseleri, Çok programlı liselerden oluşmaktadır”*(Sönmez, 2006: 89).

### **2.1.2.Sanat Eğitimi**

Uçan’ a (1999) göre, sanat eğitimi, insanların kendi yaşantılarını amaçlı ve yöntemli olarak olumlu yönde değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir.

Sanat insanın kendi içinde var ettiği, zamanla gelişip büyüdüğü, toplum ve kültürel çevrenin bir olgusudur. İnsanın ilk doğumuyla gelişmeye başlamış, insanın kültürel çevreye uyum sağlamasında ve toplumsallaşmasında önemli bir araç olmuştur.

Sanat, bireyin yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır.

Artut’ a (2004) göre, sanatın neden var olduğunu şu şekilde açıklanmıştır:

- Sanat, insanlar arasında iletişimin bir nedeni olarak vardır.
- Sanat, duygulara yönelik uyarıcı hazlar veren, ifade iç çatışmasının bir yansıması olarak vardır.
- Sanat, insanlığa yaşama gücü vermek için vardır.

- Sanat, insanın manevi yönünün içinde yaşayıp geliştirdiği ortamı, akla dönük olarak aydınlatan bir uğraşı alanı yaratmak için vardır.
- Sanat, insanın kendi insanlığını tanıması için vardır.
- Sanat, insan yaşamının dengelerini sağlamak için vardır.
- Sanat, bilimsel yapıtlardan farklıdır. Aralarındaki fark ise insanın haz duyarak, farkında olmadan, dünyayla ve dış çevreyle ilgili yeni bilgiler edinmesini sağlar.

Çellek'e (2003) göre, sanat eğitiminin amaçları:

- Görsel yolla algılamayı öğrenmek,
- Yaratıcılığı geliştirmek,
- Sanatın anlaşılmasını-paylaşılmasını sağlamak,
- Kendini ifade etme yeteneği kazandırmak,
- Endüstriye hizmet etmek,
- Yaşamı değiştirmek,
- Sanat eğitimi yoluyla doğru görme, ayrıntının ayrıntına varmayı sağlamak,
- Sanat eğitimi duygu ve düşüncenin görselliğe dönüşmesini sağlamaktır.

*“Yalın ve özlü anlatımıyla sanat eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla, amaçlı olarak, belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir”* (Uçan, 1997: 30).

Ergenekon ve Say' a (2000,1997) göre, sanatsal eğitim, güzel sanatlar alanında gerçekleştirilen eğitim süreci; Karayağmurlar' a (1991) göre, sanat eğitimi insanı



özgürleştiren, kişinin kendisini ve dış dünyayı tanıyarak yaratıcılığını geliştiren bir eğitim biçimidir. Alt yapısı hazırlanarak verilecek sanat eğitimi diğer derslerdeki başarıyı da arttırabilir.

*“Sanat eğitimi her birey için gerekli olan bir eğitimdir. Çünkü sanat eğitimiyle duyuvarını kullanmayı geliştiren birey algılamayı da öğrenir, bu da çevresi ile iletişimini sağlar. Çevresiyle iletişime geçen birey algıladıkları üzerinde düşünür, eleştirir, yorum yapar, kendi öznelik süzgecinden geçirerek ürününü ortaya koyar”*(Özcan, 2002: 72–73).

Sanat eğitimi ülkemizde insanların başarısı, mutluluğu, refahı açısından önemsenmelidir. Okul programlarının içerisinde yararları göz önünde bulundurulmalıdır. Eğitimin her kademesinde zaman ayrılmalı ve önemsenmeli, böylelikle de topluma ayak uydurabilen, düşünebilen, görebilen, yorumlayabilen, çözümleyebilen, yapıcı, kültürel değerlerine sahip çıkabilen bireyler yetiştirileceği de unutulmamalıdır.

Sanat eğitiminin başlıca 2 önemli ögesi vardır. Bunlar müzik eğitimi ve resim eğitimidir.

### **2.1.2.1. Müzik Eğitimi**

*“Müzik eğitimi, insanlara müziksel davranış kazandırma ve insanların müziksel davranışlarını geliştirme sürecidir. Bu süreç her insanın kendi yaşantısı üzerine kurulur, kendi yaşantısı üzerinde odaklanır. Bunun yanı sıra belirli ilkelere dayalı olarak bilinçli, amaçlı, düzenli ve yöntemli isler. Bu bakımdan müzik eğitimi bilinçli, amaçlı ve düzenli bir müziksel etkinliktir. Müzik eğitimi süreci (önceden) düşünülmüş olarak tasarlanır, planlanarak uygulanır, uygulanarak gerçekleşir. Bunlara göre müzik eğitimi, insanlara kendi yaşantıları yoluyla bilinçli, amaçlı ve olarak değiştirme -dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir”* (Uçan, 1997: 3).

Gürgen ve Bilen’ e (2005) göre, çağdaş müzik eğitimi yaklaşımları, öğrencinin aktif olduğu, yaparak ve yaşayarak öğrendiği; yaratıcı potansiyeli ortaya çıkaran etkinlikler ve oyunlardan oluşan bir öğrenme sürecidir. Bu eğitim yaklaşımları

kemikleşmiş bazı kalıpları kırarak bireyin kimi nedenlerden dolayı içinde sakladığı yaratıcı yetenekleri keşfetmesini sağlamaktadır. Birey yarattıkça kendisine güveni artmakta ve böylelikle dış dünya ile daha sağlıklı ve dengeli iletişim kurmaktadır.

Say' a (1996) göre, müzik öğretimi daha çok “bireysel öğretim” ağırlıklıdır. Hangi boyutta, hangi biçimde gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin müzik öğretimi, temelde; ilkeli, düzenli, planlı ve yöntemli olmayı gerektirir. Bu gereklilikle müzik öğretimi genellikle okullarda, okul niteliği taşıyan yerlerde veya onlara benzeyen çevrelerde veya ortamlarda bu isin ehli, bu is için yetiştirilmiş kimselerce, yani müzik öğretimcilerince yapılır ya da yapılmayı gerektirir.

Uçan' a (1997) göre, özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir is meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, isin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar.

### **2.1.2.2. Resim Eğitimi**

Ayan' e (2014) göre, resim; gözlem, duygu ve düşüncelerimizi çizgi, açık-koyu ve renk gibi elemanlarla belli estetik kurallar çerçevesinde iki boyutlu bir yüzeyde biçimlendirme sanatıdır.

Resim; kalemle, boyayla vb. malzemelerle kâğıt veya bez yüzeyler üzerindeki renk ve biçim düzeni olup duyguları anlatma aracıdır. Resim kültür tarihinde anlatım aracı olarak da kullanılmıştır. Eski mağara devirlerinde bile insanlar, duygularını ve yaşam tarzlarını yaşadıkları mağaraların duvarlarına yaptıkları resimlerle ortaya koymuşlardır.

Yalçınkaya Tuna' ya (2010) göre, XX. yüzyıla gelinceye kadar resim hep ressamların uğraşı alanı olup usta çırak ilişkisiyle gelecek kuşaklara aktarılmıştır. Ülkemizde ise sanat eğitimi; 1926 ilköğretim programında resim ve elişleri derslerine yer verilmesiyle birlikte başlamış ve “Doğadan resim ve gözleme dayalı resim” anlayışı önem kazanmıştır.

#### Resim eğitimi,

- Öğrencinin, hayal gücünü ve algı gücünü geliştirir.
- Öğrencinin, görsel algı ve birikimleri ile öznel algılarını sanatsal anlatımlara dönüştürebilmesine imkân tanır.
- Öğrencinin, doğayı gözleme duyarlılığı kazanmasını sağlar.
- Öğrencinin, problemlere bakış açısının değiştirilmesini sağlar.
- Öğrencinin, yeteneklerini fark etmesini, kendine güvenmesini sağlar.
- Öğrencinin, yaratıcı davranışlar geliştirebilmesini sağlar.
- Öğrencinin, evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanımasını sağlar.
- Geçmişten günümüze miras kalan sanat eserlerinin önemini anlamasını sağlar.
- Öğrencinin, işbirliği yapma ve sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlar.
- Öğrencinin, sanat ve sanat eserlerini önemsemesini sağlar.
- Öğrencinin, amacına uygun malzemeleri seçme ve bu malzemeden anlam çıkarmasını sağlar.

Okullarda resim eğitimi, genel eğitiminin bir parçası olarak görülmektedir. Resim eğitimin kendine özgü belli bir tarz, öğretim yönü ve teknikleri vardır. Öğrenciler bu derste, bilişsel, duyuşsal, ve bedensel etkinlikler içinde bulunurlar ve

kendilerini ifade etme imkanı bulurlar. Öğrenciler resim dersiyle, doğa ile ilişkilerini tanır, özgüvenlerini kazanır ve yaşamdaki çeşitli zenginliklerin farkına varırlar.

Bireyler doğdukları andan itibaren öğrenmeye başlarlar ve öğrenme yaşam boyu devam eder. Bireylerin tüm gereksinimleri ve ihtiyaçları öğrenme ile gerçekleşir. Birey öğrendikçe, davranış değişiklikleri meydana gelir. Davranışlar, bireyin tüm yaşamı boyunca sürekli olarak oluşmaya devam etmektedir. Davranışların yeterliliği, öğrenmenin gerçekleşmesiyle ilişkilidir. Öğrenmenin gerçekleştirilmesi ise öğretmenin derslerde kullandığı, eğitim programı, yöntem ve tekniklerin kullanımı ile ilişkilidir.

Bir eğitim programının gerçekleştirilmesi sürecinde öğrencinin yanı sıra öğretmen en önemli öğedir. Öğretmen, öğrenmeyi ilerletmek, geliştirmek, desteklemek amacıyla öğrencinin çevresinde uygun eğitim durumları düzenlemekten sorumlu kişidir. Bu sebepten dolayı, öğretmenlerin derslerinde kullanacakları öğretim yöntemleri öğrenci başarısı için önem taşımaktadır. Bunun için ise ilk başta öğretim stratejilerinin belirlenmesi gereklidir.

Öğretim stratejisi, bir öğretmenin, dersin veya bir konunun öğretilmesinde hedefe ulaşmak için seçeceği öğretim metodu, çeşitli teknikler ve hatta değerlendirme biçiminin uyum içinde olmalarıdır. Bazı eğitim amaçlarına ulaşmada, diğerlerinden daha uygun ve verimli yollar, stratejiler vardır.

Öğretim metot ve teknikleri, öğretim stratejilerinin yapı taşlarıdır.

Bir eğitim faaliyetinde, ilk olarak amaçlar belirlendikten sonra, bu amaçlara ait hangi programlarla ve hangi ilke ve metotlarla ulaşacağını tespit edilmesi gereklidir.

Meador' a (2003) göre, tüm öğrenciler bilim adamı olamayacaklarına göre, her birinin akademik yaşamlarında yaratıcı düşünebilmeleri ve yaratıcılıklarını maksimum düzeye çıkarabilmeleri için uygun eğitim verilmesi çok önemlidir.

Öğretmenlerin, derste işleyeceği konuya uygun doğru öğretim metodunu uygulaması öğrenci başarısı etkileyebilir ve buna bağlı olarak da öğrenci ders notu değişebilir. Bu nedenle derslerde kullanılan öğretim metotları önem arz etmektedir.

## 2.2. Öğretim Metotları

### 2.2.1. Anlatım (Takrir, Sunma) Metodu

En çok ve en yaygın kullanılan metottur. Genellikle sosyal bilimler alanında ağırlıklı olmak üzere, sözlü anlatım gerektiren hemen bütün eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılmaktadır.

Bilgi düzeyindeki davranışların kazandırılmasında çok etkilidir ve aynı anda çok sayıda kişiye hitap edilebilmesi dolayısıyla çok avantajlı bir metottur.

Demirel' e (2011) göre, bu yöntemin bazı özellikleri aşağıdaki gibidir:

- Öğretmen merkezlidir,
- Aynı anda çok sayıda kişiye bilgi aktarılır,
- Dinleyenler konuyla ilgili organize bir görüş kazanır,
- Öğrencilere kısa zamanda çok bilgi verilir,
- Öğrencilere dinleme alışkanlığı kazandırır, not alma becerilerini geliştirir.

Küçükahmet' e (2005) göre, bu yöntem uygulanırken, etkileyici bir ses tonu, göz teması, öğrencilerin hoşuna giden espriler, jest ve mimikler öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmaktadır.

Görsel Sanatlar dersinde “anlatım metodu” kullanılabilir.(Örneğin: Sanat kültür ilişkisi, sanat eserlerinin korunmasının önemi, Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem. Cumhuriyet dönemi ressamı vb.)

Müzik derslerinde de anlatım metodu kullanılabilir.(Örneğin: Batı müziği tarihi, Türk müziği tarihi, müzik biçimleri, müziğe giriş vb.)

### 2.2.2. Soru-cevap metodu

Her öğretmen soru sorar. Soru soran kişi artık derste işlenen konunun içeriğinin farkına varmış ve konuyla ilgili çözüm aramaya başlamış demektir.

Soru sorma yöntemiyle öğrenciler karşılarındakini dinlemeyi, karşı fikirlere karşı fikir üretmeyi ve düşüncelerini ifade etmeyi öğrenirler.

Balcı' ya (1995) göre, soru-cevap yöntemi, her dersin öğretiminde kullanılabilir. Ayrıca, diğer metotlarla yapılan her öğretim metodunun mükemmel bir tamamlayıcısı olabilir.

Uysal (2010) yapmış olduğu araştırmasında öğretmenlerin derslerde, en çok anlatım ve soru-cevap yöntemlerini kullandıklarını belirtmiştir.

Ergani (2010) öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin olarak, en sık soru – cevap yöntemini kullandıklarını belirlemiştir.

Görsel sanatlar dersinde soru-cevap metodu da kullanılabilir:

- Öğretmen tarafından sınıfa getirilen bir ressamın ait eser öğrencilerin görebileceği bir yere asılır. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Eserlerde neler görüyorsunuz?

- Sizce eserin konusu ne olabilir?

Müzik derslerinde de soru- cevap metodu kullanılabilir.(Örneğin: Beethoven eserlerini hangi dönemde yazmıştır? Barok dönemi bestecileri hangileridir? vb.)

### 2.2.3.Tartışma metodu

Tartışma, iki veya daha çok kimsenin herhangi bir konuyu karşılıklı konuşarak, birbirini dinleyerek, eleştirerek, gerektiğinde sorular sorarak incelemesine dayanan bir öğretim yöntemidir.

Küçükahmet' e (2003) göre, bilgilerini, fikirlerini ve düşüncelerini açıkça

ortaya koyma imkânına kavuştukları bu yöntemde öğrenciler, sorunları daha iyi anlar, tanımlar ve çözüm yolları önerirler.

*“ Tartışma metodunun bazı şartları vardır. Dersin sağlıklı işlenmesi açısından bunlara dikkat edilmelidir. Tartışma metodunda ilk ön şartlardan birisi, eğitim ortamındaki oturma düzenidir. Herkesin birbirinin ensesini seyrettiği ortamlarda tartışma olmaz. Sağlıklı tartışma yapabilmek için herkesin birbirinin yüzünü görmesi şarttır. Bunun için yuvarlak veya at nalı (yarımay) biçimi oturma sağlanmalıdır. Tartışma her sınıfta ve her derste veya konuda uygulanamaz. Çok kalabalık sınıflarda (25 kişiden fazla) bu metot kullanılmamalıdır. Çok kalabalık ortamlarda bir tartışma grubu seçilerek geri kalanlar dinleyici konumuna geçebilirler. Öğretmen tartışılabilir ve öğrencilerin ilgisini çeken bir konu seçmelidir. Tartışmada mutlaka bir yönetici bulunmalıdır. Yönetici olmadan yapılan tartışmalarda kontrol kısa sürede kaybolur; yapılan işin eğitsel değeri kalmaz. Yönetici arada sırada konuyu toparlamalı, konudan uzaklaşmaları ve gereksiz zaman kayıplarını önlemeli, tartışma sonunda ulaşılan sonuçları özetlemeli ve rapor haline getirmelidir” (Varol, 2007: 20).*

Görsel sanatlar dersinde tartışma metodu da kullanılabilir:

Öğrencilerin görebileceği bir yere bir ressamın eseri konulur. Bu eserle ilgi şu sorular sorulabilir:

- Eserde ne gibi biçimler görüyorsunuz?
- Bu biçimler sizde ne gibi duygular uyandırıyor?
- Bu biçimler size neleri anımsatıyor?

Müzik dersinde de tartışma metodu kullanılabilir:

Öğrencilere eser dinlettirilir ve öğrencilere, hangi eserin daha çok hoşlarına gittiği ve nedeni sorulur.

#### 2.2.4. Problem çözüme metodu

İnsanlar, tabiatta değişik problemlerle karşılaşır. Akılları, bilgileri ve tecrübeleri sayesinde problemleri çözerler. Her yaşta, her ortamda, her meslekte ve her cinsin farklı problemleri olur. Bu problemler maddi ya da manevi olabilir.

Problem çözüme yöntemiyle, öğrenciler ders kitaplarının dışındaki yazılı kaynaklara ve kaynak kişilere ulaşmayı öğrenirler. Çok çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgilerin doğruluğu, karşılaştırma yöntemi ile bulunmaya çalışılır.

Demirel' e (2004) göre, problem çözüme, istenilen hedefe varabilmek için etkili ve yararlı olan araç ve davranışları türlü olanaklar arasından seçme ve kullanmaktır. Problem çözüme, bilimsel yöntem, eleştirel düşünme, karar verme, sorgulama ve yansıtıcı düşünme gibi terimleri içermektedir. Bu yöntem, bir problemin çözümünde, genelleme ve sentez yapmada kullanılır.

Görsel sanatlar dersinde problem çözüme metodu da kullanılabilir:

Öğrencilerden, Türkiye' den yurtdışına kaçırılan eserler hakkında bilgi toplaması istenir. Ortaya çıkan tablo araştırılır ve çözüm yolları tartışılır.

Müzik derslerinde de problem çözüme tekniği kullanılabilir:

Öğrencilere öz müzik kültürümüze karşı yeni, genç neslin ilgi ve alakasının araştırması istenilir. Ortaya çıkan sonuçlar değerlendirilir ve tartışılır.

#### 2.2.5. Gezi-Gözlem Metodu

Gezi-gözlem metodu, eğitim-öğretimde gözlem, varlık ve olayların kendi tabii ortamlarında plânlı ve amaçlı olarak incelenmesi demektir.

Özden' e (2000) göre, eğitime anlam kazandırmak, canlılığı artırmak ve ilgi uyandırmak için okul tarafından okul dışında düzenlenen etkinlikler gözlem gezisi kapsamına girer.

Gezi-gözlem metodu genelde eğitsel ders gezileri olarak da adlandırılır.



Öğrenciler, çoğu kez öğrencileri fabrika, müze, kütüphane, konser etkinlikleri, çeşitli devlet kurumları, dağ, orman, göl gibi yerlere götürerek oralarda doğrudan gözlem yaptırılarak bilgi toplanabilir. Bunun yanında, gözlem sınıflarda da yapılabilir. Sınıfa getirilecek bir kuş, bir maden parçası, bir model, bir tablo, film vs. incelendikten sonra gözlem sonuçları alınabilir.

Demirel' e (2004) göre, gezi, okul ve sınıf içinde yapılan eğitsel çalışmaları tamamlamak ve yaşamla bağlantısını kurmak amacıyla yapılan planlı ziyaretlerdir. Olayları gerçek görünümüyle tanıma ve bilgilerini ilk kaynaktan elde etme amacıyla bu tekniğin kullanılması etkili olmaktadır.

Gözlem, öğretimi kitaba bağımlılıktan ve sınıf atmosferinden kurtarmakta, daha kalıcı öğrenme sağlamaktadır. Her derste uygulanabilecek bir öğretim metodudur.

Görsel sanatlar dersinde metodu da kullanılabilir. (Örneğin: Sergi salonlarının, müze ve tarihi yerlerin gezilmesi, doğa (peyzaj) vb. konulu resimlerin tamamı gözleme dayalıdır ve bu gözlemlerin resme aktarılabilmesi sağlanabilir).

Müzik derslerinde de problem çözme tekniği kullanılabilir. (Örneğin: Öğrencilere doğa gezisi yaptırılabilir ve doğada duydukları sesleri yaptıkları müzikte kullanmaları istenebilir).

#### **2.2.6. Ev ödevleri**

Ödev, öğretmenler tarafından çocukların ders dışı zamanlarda hazırlamaları için verilen; bazen derse hazırlık ve çoğu kez de derste öğrenilenleri pekiştirme ve tamamlamayı amaçlayan çalışmalardır.

Görsel sanatlar dersinde ev ödevi metodu da kullanılabilir. (Örneğin: Öğrencilere, desen dersleri için kısa süreli eskiz çalışmaları verilebilir).

Müzik derslerinde de ev ödevi metodu kullanılabilir. (Örneğin: Öğrencilerin gün içinde öğrenmiş oldukları solfej parçasının tekrar edilmesi, çalgı eğitimi için verilen etüdün evde pekiştirilmesi istenebilir).

Öğretmenin doğru uyguladığı öğretim tekniği, öğrencilerin derslere hazırlıklı gelmelerinin ve derse devamlarının sağlanmasının, öğrenci başarısında önemli rol oynadığı söylenebilir.

### 2.3. Başarı

Başarı, genel anlamda insanın belirlediği hedeflere ulaşabilmesidir. Okulda başarı ise öğrencinin derslerini anlaması, öğrenmesi sonucunda hedefine ulaşmasıdır.

Emeklerin ve çabaların karşılığı alındığı zaman başarıya ulaşılmış sayılır. Olayların istendiği gibi sonuçlanması da bir başarıdır. Hayatın her alanında başarıya ulaşılır. Başarılı olan kişiler, hayata doyum sağladığı gibi mutluluğu da yakalayabilir. Zincirleme etki yaratarak başarı aslında insanları sevindirdiği gibi istedikleri hedefe ulaşmalarındaki en büyük etkide olur.

Başarı, insanlara özgüven getirdiği gibi hedeflerimize ulaşılmasını sağlar. Başarıya giden yolda karşılan sorunlardan, hatalardan ders çıkartarak insanın bir sonraki hedefi için hazırlıklı olması sağlanır. Doğru kararlar, düşünceler, izlenecek yol ve hedeflerin belirlenmesi kişiyi başarıya götürecektir. İnsanın kendi başarısını sağlaması toplumsal olarak bütün insanları etkiler.

Akyol (2000)'e göre, etkili ve olumlu bir öğrenme ortamının oluşturulması birçok öğretim unsurunun birlikte ele alınması ve düzenlenmesiyle mümkündür. Bir öğrenmenin istenilen şekilde sonuçlanması; çocuğun veya öğretmenin merkezde olmasına, çocuğun zihinsel yapısına, sınıf ortamının fiziksel durumuna, zamanın etkili kullanımına, sınıf atmosferine, öğretmen tarafından kullanılan yöntem ve tekniklere, öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına, uygun değerlendirmeye vb. bağlıdır.

Türkiye' de liselerde öğrenci başarısı durumları ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

Eroğlu' nun (1999), Malatya Lisesi' nde yaptığı çalışmasında öğrencilerin derslerinde başarılı olmalarının sebepleri ile ilgili aşağıdaki verilere ulaşılmıştır. Buna göre, öğrenci başarının,

- Zekâ seviyesine,
- Anlama yeteneğine,
- Ders çalışma isteğine,
- Sosyo- ekonomik faktörlere,
- Sosyal ve kültürel çevre faktörlerine,
- Öğretmen-öğrenci ilişkilerine bağlı olduğu saptanmıştır.

Kaplan' ın (2013), genel liselerde İngilizce dersindeki başarısızlık nedenleri ile ilgili yaptığı çalışmada, öğrencilerin başarısız olma sebepleri aşağıda belirtilmiştir. Buna göre öğrenci başarısı ile ilgili,

- İngilizce sınıflarının kalabalık olmamasının,
- Çalışma kitaplarının öğrenci ilgi alanları ve seviyeleri göz önüne alınarak hazırlanması gerektiğinin,
- İngilizce dersinin haftalık ders saatinin yetersiz olduğu,
- Dersliklerde çağdaş eğitim-öğretime katkı sağlayabilecek ders araç ve gereçlerinin bulundurulmasının,
- İngilizce dersini alan sınıflar ve haftalık ders saatleri ile ilgili yapılan değişikliklere uygun ders içerikleri, kitaplar ve programların hazırlanmasının iyi olacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Peker, Mirasyedioğlu (2003) yaptıkları araştırmada, lise 2. sınıf öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutumları ve başarıları arasındaki ilişkiyi incelemişler, araştırma sonucunda öğrencilerin matematik dersine olan kaygılarının olmalarından dolayı ders başarısının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Liselerde öğrenci başarısı ile ilgili literatür incelendiğinde, ders başarısı ile ilgili yapılan araştırmaların genel lise kapsamındaki okullarda yapıldığı

görülmektedir. Güzel sanatlar liselerinde öğrencilerin alan dersleriyle ilgili başarıları incelenmiş ancak alan dışı derslerdeki öğrenci başarıları ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Ülkemizde ortaöğretimde eğitim veren kurumlar değişik türlere ayrılmaktadır. Bu kurumlardan biri de güzel sanatlar liseleridir.

#### **2.4.Güzel Sanatlar Liseleri**

Güzel sanatlar liseleri, ilköğretim sonrasında öğrenci alan ve 4 yıllık bir eğitim süresi olan, orta öğretim düzeyindeki mesleki sanat eğitimi kurumudur. Müzik ve resim bölümü olmak üzere iki sanat dalında eğitim verilmektedir. Bu okullara özel yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Geçmişte öğretim süresi 1 yılı hazırlık olmak üzere, toplam 4 yıl iken, “Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması” kapsamında; Talim ve Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005-2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfı kaldırılarak, öğrenim süresi 4 yıla göre yeniden düzenlenmiştir (Resmi Gazete, 16/12/2006: 26378).

1989- 1990 eğitim öğretim yılında açılan ilk güzel sanatlar lisesi İstanbul’ da açılmıştır. MEB verilerine göre bugünkü güzel sanatlar lisesi sayısı 91’ tür.

MEB (2008)’e göre, Anadolu güzel sanatlar liselerinin amaçları:

Öğrencilerin;

- Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- Özel yetenek gerektiren yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,
- Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini,
- Yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapmalarını ve bu doğrultuda yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
- Milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını

sağlamaktır.

Öğrenciler güzel sanatlar liselerinden mezun olduktan sonra eğitim fakültelerinin müzik ve resim eğitimi bölümlerine, güzel sanatlar fakültelerinin resim ve müzik bölümlerine, konservatuvarlar vb. bölümlere yerleşmektedirler.

Güzel sanatlar liselerinde diploma notu en az 3.00 olan, 7. ve 8. sınıflara ait yılsonu aritmetik ortalaması en az 4.00 olan öğrenciler giriş sınavlarına girebilirler (Tebliğler dergisi, 1999). Bu madde 2009 tarihli 27260 sayılı tebliğler dergisinde değiştirilmiş, 8. sınıftan mezun olan öğrencilerin diploma notu zorunlu olmaktan çıkartılmış, bakanlığın belirlediği tarihlerde ve yönergeler esas alınarak, ülke genelinde aynı anda ve aynı tarihlerde öğrencilerin yetenek sınavına girmesi sağlanmıştır. Yetenek sınavında başarı gösteren öğrenciler bu okullarda okuma hakkına sahip olmaktadır.

Bu okullardan mezun olan öğrenciler, eğitim fakültelerinin müzik ve resim eğitimi bölümlerine, güzel sanatlar fakültelerinin resim ve müzik bölümlerine, konservatuvarlar vb. bölümlere yerleşebildikleri gibi eğitim aldıkları resim ve müzik eğitimlerine devam etmek istemeyen öğrenciler lisans yerleştirme sınavı puanlarıyla müzik ve resim alanlarının dışında farklı bölümleri tercih ederek de eğitimlerini sürdürmektedirler.

Güzel sanatlar liseleri resim eğitimi bölümünde ise kültür derslerinin yanı sıra, iki boyutlu sanat atölyesi, üç boyutlu sanat atölyesi, desen, müze eğitimi, estetik, grafik, sanat tarihi, Türk resim heykel sanatı, çağdaş dünya sanatı, sanat eserleri inceleme derslerinde eğitim verilmektedir. Güzel sanatlar lisesi müzik bölümünde kültür dersleri (Türk edebiyatı, dil ve anlatım, coğrafya, tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce, matematik, fizik, kimya, biyoloji din kültürü ve ahlak bilgisi, sağlık bilgisi, felsefe, beden eğitimi, görsel sanatlar, drama, trafik ve ilk yardım)' nin yanı sıra; Türk ve batı müziği çalgıları, (keman, viyola, viyolonsel, kontrbas, bağlama, flüt vb.), piyano, Batı müziği koro eğitimi, Türk müziği koro eğitimi, Türk ve batı müziği çalgıları, batı müziği tarihi, geleneksel Türk müziği tarihi, müzik biçimleri, batı müziği tarihi, müziğe giriş dersleri, bireysel

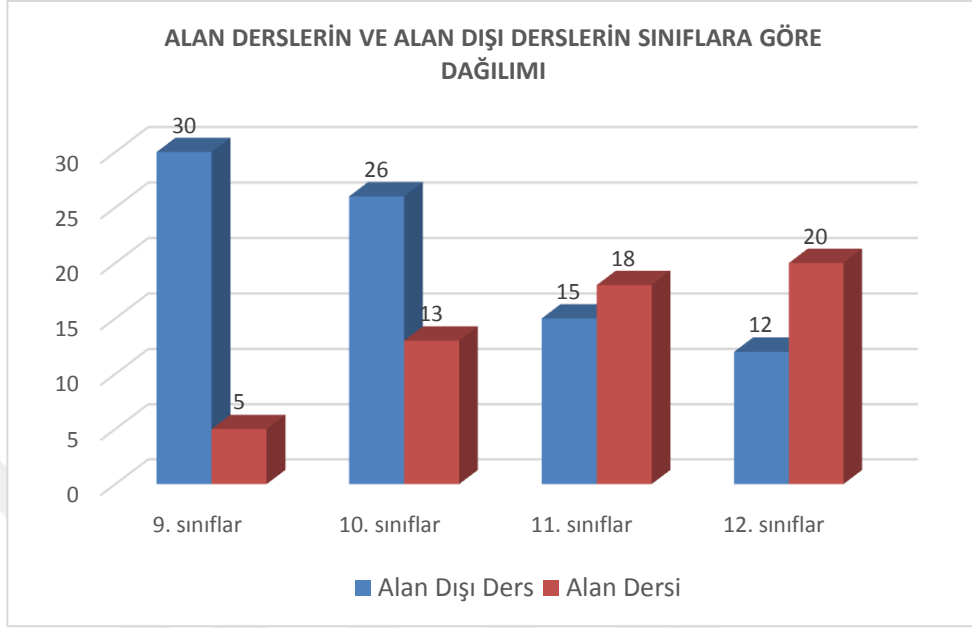
ses eğitimi, bilişim destekli müzik çalgı bakım onarım ve en önemli ve temel ders niteliği taşıyan müziksel işitme okuma ve yazma ( MİOY) derslerinde ayrıca bakanlığın belirlediği seçmeli dersler içerisinde öğrencilerin seçtikleri seçmeli derslerde eğitim verilmektedir.

Resim eğitimi bölümünde ise kültür dersleri (Türk edebiyatı, dil ve anlatım, coğrafya, tarih, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce, matematik, fizik, kimya, biyoloji, din kültürü ve ahlak bilgisi, sağlık bilgisi, felsefe, beden eğitimi, müzik, trafik ve ilk yardım, drama )' nın yanı sıra in yanı sıra, iki boyutlu sanat atölyesi, üç boyutlu sanat atölyesi, desen çalışmaları, müze eğitimi, estetik, grafik tasarım, sanat tarihi, Türk resim heykel sanatı, çağdaş dünya sanatı, sanat eserleri inceleme derslerinde ayrıca bakanlığın belirlediği seçmeli dersler içerisinde öğrencilerin seçtikleri seçmeli derslerde eğitim verilmektedir eğitim verilmektedir. Bu dersler gerek müzik bölümünde, gerekse resim bölümünde çeşitli sınıflarda, çeşitli ders saatleriyle 4 yıl boyunca verilmektedir.

Alan derslerinin eğitimi yoğun olarak verilen güzel sanatlar liselerinde alan dışı dersler olarak tanımlayabileceğimiz kültür derslerinin de eğitimi verilmektedir. Bu dersler fizik, kimya, biyoloji, matematik, coğrafya, tarih, inkılâp tarihi, dil ve anlatım, Türk edebiyatı, yabancı dil (İngilizce), din kültürü, drama, felsefe, beden eğitimi dersleridir.

Güzel sanatlar liseleri müzik bölümünde resim ve müzik bölümü 9. sınıf öğrencileri zorunlu ders olarak haftada 35, 10 sınıf öğrencileri 39, 11. sınıf öğrencileri 33, 12. sınıf öğrencileri ise 32 saat ders görmektedirler. Bu derslerin sınıflara göre alan dersler ve alan dışı dersler olarak dağılımı Grafik 1' de gösterilmiştir.

Grafik 1.



Öğrenciler gördükleri alan dışı derslerin dışında, seçmeli dersler de seçmektedirler. Tüm öğrenciler, sınıflarına göre belirlenen seçtikleri zorunlu derslerle birlikte haftada toplam 40 saat ders görmektedirler. Buna göre zorunlu ders saatlerine ek olarak, 9. sınıflar 5 saat, 10. sınıflar 1 saat, 11. sınıflar 7 saat, 12. sınıflar ise 8 saat seçmeli ders görmektedirler.

Tablo 1’ de güzel sanatlar lisesi müzik bölümünde okutulan zorunlu ve seçmeli derslere ait haftalık ders çizelgesi, tablo 2’ de ise güzel sanatlar lisesi resim bölümüne ait haftalık ders çizelgesi verilmiştir.

**Tablo 1. Güzel sanatlar lisesi haftalık ders çizelgesi (müzik)**

GÜZEL SANATLAR LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ (MÜZİK)					
DERSLER		9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	6	4	-	-
	FİZİK	2	2	-	-
	KİMYA	2	2	-	-
	BİYOLOJİ	3	3	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	1	-	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	3	2	2	2
	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	2	2
	GÖRSEL SANATLAR	1	1	1	1
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	-	1
	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	2	4	4	4
	PİYANO	1	2	2	2
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	-	2	2	2
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	-	2	2	2
	DRAMA		1	-	-
	MÜZİĞE GİRİŞ	1	-	-	-
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
	TÜRK MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
	BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK	-	-	1	-
	BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1
	ÇALGI BAKIMI VE ONARIMI	-	-	-	1
	ORTAK DERS SAATİ TOPLAMI	35	39	33	32



SEÇMELİ DERSLER	DİL VE ANLATIM	SEÇMELİ DİL VE ANLATIM (2)	-	-	3	3
		SEÇMELİ TÜRK EDEBİYATI (2)	-	-	2	2
		DİKSİYON VE HİTABET (1)	(1)	-	(1)	(1)
		OSMANLI TÜRKÇESİ (3)	(2)	-	(2)	(2)
	MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ	TEMEL MATEMATİK (2)	-	-	2	2
		İLERİ MATEMATİK (2)	-	-	6	6
		İLERİ FİZİK (2)	-	-	4	4
		İLERİ KİMYA (2)	-	-	4	4
		İLERİ BİYOLOJİ (2)	-	-	3	3
		ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	SOSYAL BİLİMLER	SEÇMELİ TARİH (1)	-	-	4	-
		ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ (1)	-	-	-	4
		SEÇMELİ COĞRAFYA (2)	-	-	4	4
		PSİKOLOJİ (1)	-	-	2	2
		SOSYOLOJİ (1)	-	-	2	2
		MANTIK (1)	-	-	2	2
		BİLGİ KURAMI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ FELSEFE (1)	-	-	-	(1)(2)
		DEMOKRASİ VE İNSAN	(1)	-	(1)	(1)
		İŞLETME (1)	(2)	-	(2)	(2)
		EKONOMİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		GİRİŞİMCİLİK (1)	(1)	-	(1)	(1)
		YÖNETİM BİLİMİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		ULUSLARARASI İLİŞKİLER (1)	(2)	-	(2)	(2)
	DİN, AHLAK VE DEĞERLER	KUR'AN-I KERİM (3)	(2)	-	(2)	(2)
		HZ. MUHAMMED'İN HAYATI (3)	(2)	-	(2)	(2)
		TEMEL DİNÎ BİLGİLER (2)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	YABANCI DİLLER VE EDEBİYATI	SEÇMELİ BİRİNCİ YABANCI	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		SEÇMELİ İKİNCİ YABANCI DİL	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		ALMAN EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		İNGİLİZ EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		FRANSIZ EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	SPOR VE SOSYAL ETKİNLİK GÜZEL SANATLAR	SEÇMELİ BEDEN EĞİTİMİ (3)	(2)	-	(2)	(2)
		SOSYAL ETKİNLİK (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ GÖRSEL SANATLAR (3)	(2)	-	(2)	(2)
	BİLİŞİM	SANAT TARİHİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		BİLGİ VE İLETİŞİM	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		PROJE HAZIRLAMA (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	SEÇİLEBİLECEK DERS SAATİ SAYISI		4	-	6	7
	REHBERLİK VE YÖNLENDİRME		1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ		40	40	40	40	

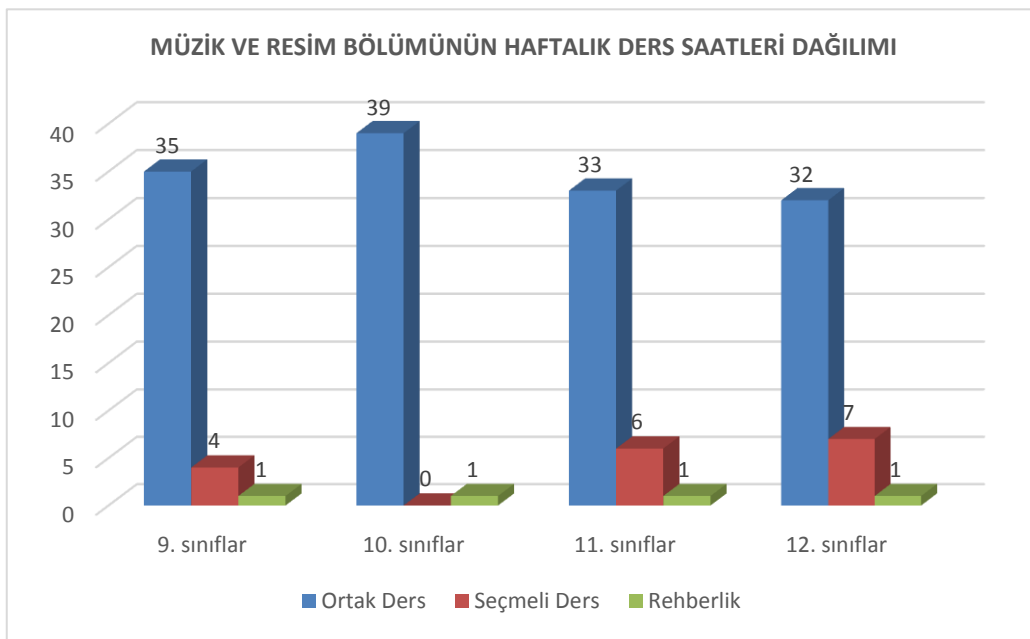
**Tablo 2. Güzel sanatlar lisesi haftalık ders çizelgesi (görsel sanatlar)**

GÜZEL SANATLAR LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ (GÖRSEL SANATLAR)					
DERSLER		9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	6	4	-	-
	FİZİK	2	2	-	-
	KİMYA	2	2	-	-
	BİYOLOJİ	3	3	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	1	-	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	3	2	2	2
	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	2	2
	MÜZİK	1	1	1	1
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	-	1
	DESEN ÇALIŞMALARI	2	4	4	4
	İKİ BOYUTLU SANAT ATÖLYE	2	4	4	4
	ÜÇ BOYUTLU SANAT ATÖLYE	1	4	4	-
	MÜZE EĞİTİMİ	-	-	1	-
	SANAT TARİHİ	-	-	-	2
	GRAFİK TASARIM	-	-	3	4
	DRAMA	-	1	-	-
	TÜRK RESİM HEYKEL SANATI	-	-	-	2
	ÇAĞDAŞ DÜNYA SANATI	-	-	-	2
	ESTETİK	-	-	2	-
	SANAT ESERLERİNİ İNCELEME	-	-	-	2
	ORTAK DERS SAATİ TOPLAMI	35	39	33	32

SEÇMELİ DERSLER	DİL VE ANLATIM	SEÇMELİ DİL VE ANLATIM	-	-	3	3
		SEÇMELİ TÜRK EDEBİYATI	-	-	2	2
		DİKSİYON VE HİTABET (1)	(1)	-	(1)	(1)
		OSMANLI TÜRKÇESİ (3)	(2)	-	(2)	(2)
	MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ	TEMEL MATEMATİK (2)	-	-	(2)	(2)
		İLERİ MATEMATİK (2)	-	-	(6)	(6)
		İLERİ FİZİK (2)	-	-	4	4
		İLERİ KİMYA (2)	-	-	4	4
		İLERİ BİYOLOJİ (2)	-	-	3	3
		ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	SOSYAL BİLİMLER	SEÇMELİ TARİH (1)	-	-	4	-
		ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ (1)	-	-	-	4
		SEÇMELİ COĞRAFYA (2)	-	-	4	4
		PSİKOLOJİ (1)	-	-	2	2
		SOSYOLOJİ(1)	-	-	2	2
		MANTIK (1)	-	-	2	2
		BİLGİ KURAMI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ FELSEFE (1)	-	-	-	(1)(2)
		DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)	(1)	-	(1)	(1)
		İŞLETME (1)	(2)	-	(2)	(2)
		EKONOMİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		GİRİŞİMCİLİK (1)	(1)	-	(1)	(1)
		YÖNETİM BİLİMİ (1)	(2)	-	(2)	(2)
		ULUSLARARASI İLİŞKİLER	(2)	-	(2)	(2)
	DİN, AHLAK VE DEĞERLER	KUR'AN-I KERİM (3)	(2)	-	(2)	(2)
		HZ. MUHAMMED'İN HAYATI	(2)	-	(2)	(2)
		TEMEL DİNİ BİLGİLER (2)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
	YABANCI DİLLER VE EDEBİYATI	SEÇMELİ BİRİNCİ YABANCI DİL (2)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		SEÇMELİ İKİNCİ YABANCI DİL (2)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		ALMAN EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		İNGİLİZ EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
		FRANSIZ EDEBİYATI (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)
SPOR VE SOSYAL ETKİNLİK	SEÇMELİ BEDEN EĞİTİMİ (3)	(2)	-	(2)	(2)	
	SOSYAL ETKİNLİK (1)	(1)(2)	-	(1)(2)	(1)(2)	
SEÇİLEBİLECEK DERS SAATİ SAYISI			4	-	6	7
REHBERLİK VE YÖNLENDİRME			1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ			40	40	40	40

Tablo 1 ve Tablo 2’ de görüldüğü gibi resim ve müzik bölümü öğrencileri, 9. sınıfta 35 saat ortak ders, 4 saat seçmeli ders ve 1 saat rehberlik ve yönlendirme, 10. sınıfta 39 saat ortak ders ve 1 saat rehberlik ve yönlendirme, 11. sınıfta 33 saat ortak ders, 6 saat seçmeli ders ve 1 saat rehberlik ve yönlendirme, 12. sınıfta ise 32 saat ortak ders, 7 saat seçmeli ders ve 1 saat rehberlik ve yönlendirme olmak üzere haftada toplam 40 saat ders görmektedirler.

Grafik 2.



#### 2.4.1. Güzel Sanatlar Liselerinde Okutulan Alan Dışı Dersler ve Amaçları

##### 2.4.1.1. Dil Anlatım Dersinin Amaçları

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu dil ve anlatım dersi programı’ e (2011) göre dil ve anlatım dersinin amaçları: bu derste öğrencilerin Türkçenin ifade gücü ve imkânlarını; dinleme, konuşma, okuma, anlama ve yazma becerilerini geliştirerek anlamaları; programda yer alan ünitelerde sıralanan kazanımlar, verilen etkinlikler ve açıklamalar doğrultusunda Türkçeyi kullanma becerilerini olgunlaştırmaları; yine bu dille bireysel ve toplumsal düzeylerde kültür zenginliklerinin bilincine ulaşmaları amaçlanmıştır.

#### **2.4.1.2.Türk Edebiyatı Dersinin Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim Türk edebiyatı dersi programı' e (2011) göre, Türk edebiyatı dersinin amaçları: edebiyat eğitimi kısaca, bu metinlerdeki sanat değerlerini sezmeyi, dilin metinde kazandığı anlamları kavramayı ve metni yorumlamayı sağlayacak becerileri kazandırmayı amaçlar. Bu eğitimin ilk ve önemli basamağı lise yıllarındaki edebiyat dersleridir.

Edebiyat derslerinin amacı, her yönüyle bireysel, ulusal, evrensel değer, zevk ve anlayışın edebî metinlerde nasıl inceleneceğı ve değerlendirileceğı hususunda beceriler kazandırmak; sanata özgü yaşantının özelliklerini hissettirmek, öğrencilerin; her düzeydeki dil göstergelerinin nerede, niçin, nasıl ve neden kullanıldığını kavrayabilecek bir anlayışa ulaşmalarını sağlamaktır.

#### **2.4.1.3.Tarih Dersinin Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim tarih dersi programı' na (2007) göre, tarih dersinin amaçları: dünyayı anlama ve anlamlandırmada eğitim programlarının sürekli geliştirilmesi, gelecek nesillere daha iyi imkânlar sunmak ve öğrencilerin bilinçli vatandaşlar olarak yetiştirilmelerini sağlamak açısından son derece önemlidir. Bu açıdan, tarihe duyarlı ve tarih bilincine sahip insan yetiştirmek tarih dersi öğretim programının temel amaçları arasındadır

#### **2.4.1.4. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Ortaöğretim T.C. inkılap tarihi Dersi Programı' na (2012) göre, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaçları: Atatürk ilke ve inkılaplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesindeki yerini kavratarak öğrencilerin laik, demokratik, ulusal ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olmasını sağlamak; geçmiş, bugün ve gelecek algısında tarih bilinci kazandırmak; Türk tarihini ve Türk kültürünü oluşturan temel öge ve süreçleri kavratarak öğrencilerin kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesinde sorumluluk almalarını sağlamak; millî kimliğin oluşumunu, bu kimliğı oluşturan unsurları ve millî kimliğin korunması gerekliliğini kavratmak;

geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak millî birlik ve beraberliğin önemini kavratmaktadır.

#### **2.4.1.5. Coğrafya Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim coğrafya dersi programı' na (2011) göre, coğrafya dersinin amaçları: coğrafya biliminin temel kavram, kuram ve metodolojisini kullanarak araştırmalar yaptırmak ve sonucunu rapor haline getirmek; insan – doğa ilişkisi çerçevesinde coğrafi sorgulama becerileri kazandırmak; evrene ait temel unsurları yaşamla ilişkilendirmek; doğal ve beşerî sistemlerin işleyiş ve değişimini kavramak; yakın çevresinden başlayarak ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilinci geliştirmek; ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilinci geliştirmek; doğa ve insanın uyumlu birlikteliği ve sürekliliği için mekânsal planlamanın önemini kavramak; doğal ve beşerî kaynakların kullanımında “tasarruf bilinci” geliştirmek; doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirmek; coğrafi birikim ve sentez ülkesi olan Türkiye'nin bölgesel ve küresel ilişkiler açısından konum özelliklerini kavrayarak sahip olduğu potansiyelin bilincine varmak; coğrafi değerlerin “vatan bilincinin” kazanılmasındaki önemini özümsemektir.

#### **2.4.1.6. Matematik Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim matematik dersi programı' na (2007) göre, matematik dersinin amaçları: öğrencilerin, somut deneyimlerinden, sezgilerinden matematiksel anlamları oluşturmalarına ve soyutlama yapabilmelerine yardımcı olma; bu yaklaşımla; matematiksel kavramların geliştirilmesinin yanı sıra, bazı önemli matematiksel becerilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu beceriler; akıl yürütme, problem çözme, iletişim, ilişkilendirme ve modelledir. Öğrenciler aktif şekilde matematikle ilgilenirken problem çözmeyi, çözümlerini ve düşüncelerini paylaşmayı, açıklamayı ve savunmayı, matematiği hem kendi içinde, hem de başka alanlarla ilişkilendirmeyi ve zengin matematiksel kavramları öğrenirler.

#### **2.4.1.7. Fizik Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim fizik dersi programı' na (2013) göre, fizik dersinin amaçları: Öğrencilerde merak oluşturarak fizik bilimine yönelik ilgi uyandırmak ve onları keşfetmeye teşvik etmek; bilimsel sorgulamanın doğasını anlamak, bilimsel süreç becerilerini kullanarak bilimsel bilgi üretmek ve problem çözmek; tarihi ve kültürel süreçlerin fizik bilime katkısını anlamak; bilimsel bilgi ve yöntemleri bir olayı açıklamak ve yeni durumlara uygulamak için kullanmak; bilimin doğası üzerine farkındalık kazanmak; delillere ve ispata dayanarak iddiaları gerekçelendirmek, değerlendirmek ve bilimsel bilgiyi paylaşmak; etik ve sosyal etkilerini düşünerek fiziğin uygulamaları ile ilgili bilimsel dayanakları olan kararlar vermektir.

#### **2.4.5.7. Kimya Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim kimya dersi programı' na (2013) göre, kimya dersinin genel amaçları: Temel düzey kimya dersinin amacı, kimya bilimini, tarihsel gelişimi ve sebep sonuç ilişkileri temelinde tanıtarak, öğrencilerde kariyer bilinci ve girişimcilik açısından farkındalık oluşturmak; kimyanın kavramlarına ve sembolik diline aşinalık kazandırmak suretiyle gündelik hayata girmiş çeşitli kimyasalların özellikleriyle işlevleri arasındaki ilişkiyi keşfetmelerini, kimyasalların insan ve çevre sağlığı açısından etkilerinin farkına varmalarını ve doğru kullanımlarına yönelik bilinç edinmelerini sağlamaktır. Diğer bir deyişle, öğrencilerin kimya dersi kapsamında edindikleri bilgi ve becerilerini hayata dair farklı durumlar ile ilişkilendirerek, kendi sağlıkları ve çevrenin korunmasına duyarlı ve bilinçli bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktır.

#### **2.4.5.8. Biyoloji Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim biyoloji dersi programı' na (2013) göre, biyoloji dersinin amaçları: Biyolojide yer alan temel teoriler, kavramlar, süreçler ve uygulamalar konusunda yeterli bilgi, beceri ve anlayışa sahip; biyoloji ve bilimle ilgili tartışmalara etkin olarak katılabilen ve bu

tartışmaları değerlendirebilen; günlük hayatta karşılaşacakları bilimsel bilgi ve uygulamaların bilinçli tüketicisi; hayat boyu bilim öğrenmeye istekli bireyler yetiştirmektir.

#### **2.4.5.9.Yabancı Dil Dersi Genel Amaçları**

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu ortaöğretim yabancı dil dersi programı' na (2014) göre, yabancı dil dersinin genel amaçları: İngilizce öğrenebilmek için etkili, akıcı ve yanlışsız kullanabilmeleri için, teşvik/motive edici ve eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşturmak; öğrencileri aktif ve kendi kendine de öğrenen bireyler olmaları yönünde teşvik etmektir.

Öğrenciler, kültür derslerinin yanı sıra kendi alan derslerini de yoğun olarak görmektedirler.

Ders yoğunluklarının oldukça fazla olduğu görülmektedir. Öğrenciler, derslerinden boşa kalan zamanlarda okulda kendi alan derslerine çalışmakta, yurttan kalan öğrenciler, etüt saatlerinde okulda, yurttan kalmayan öğrenciler ise evlerinde uygun çalışma ortamı hazırlayarak, alan ve alan dışı derslerine çalışmaktadırlar

#### **2.5. İlgili Yayınlar ve Araştırmalar**

Müzik eğitimi ve akademik başarı konulu araştırmalara bakıldığında;

Şendurur & Akgül Barış (2002), Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı isimli araştırmalarında Ankara Rıfat Ege Binnaz Ege Anadolu Lisesi 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden toplam 26 öğrenci üzerinde çalışma yapmışlardır. Araştırmada müzik eğitimi alan ve almayan 2 gruptan oluşan öğrencilerin, yılsonunda tüm derslerden aldıkları not ortalamaları karşılaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda müzik eğitimi alan grubun tüm derslerden daha başarılı olduğu saptanmıştır.

1999'da College-Bound Seniors Ulusal Raporundaki bir araştırma dikkat çekmektedir. Raporda, müzik eğitimi alan öğrencilerin matematikte ve edebiyatta müzik eğitimi almayanlara oranla daha başarılı oldukları saptanmıştır (Aktaran: Şendurur, Akgül Barış vd.2002:168).



E.Costa-Giomi (2014), araştırmasında 3 yıl boyunca piyano dersi alan öğrencilerin akademik başarı durumlarını incelemiştir. Öğrencilere projenin başında ve piyano öğretim üç yıl boyunca benlik saygısı, akademik başarı, bilişsel yetenekleri, müzik yetenekleri ve motor yeterlilik testleri uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda piyano eğitiminin çocukların benlik saygısı ve okul müzik işaretleri üzerinde olumlu bir etkisi olduğu ama standart testler ve okul karneleri ile ölçülen matematik ve dil akademik başarısında farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Cabanac, Bonniot, Perlovsky, Bonniot (2013), araştırmalarında müzik ve akademik performansı incelemiş, araştırmanın sonucunda müzik eğitimi alan öğrencilerin diğer derslerde de başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yağışan, Sünbül (2009), araştırmalarında güzel sanatlar bölümündeki öğrencilerin öğrenme tercihlerini araştırmışlardır. Araştırma örneklemini, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim ve Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda 2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan seçkisiz örneklem yöntemiyle oluşturulan 201 öğrenciden oluşmuştur. Cinsiyet açısından öğrencilerin öğrenme tercihleri arasında herhangi bir farka rastlanmamıştır.

Değirmencioglu' na (2012) göre, yükseköğretim giriş sınavı bilindiği üzere düşünme, fikir yürütme becerilerini ölçmeyi amaçlayan bir sınavdır. Dolayısıyla yetenek sınavlarına başvuruda YGS şartının aranma gerekçesinin nedeni; verilecek eğitime uygun hazır bulunuşluk düzeyine sahip olan öğrencilerin seçilebilmesi olarak açıklanabilir.

Aysan, Tanrıöğen ve Tanrıöğen (1996) tarafından Buca Eğitim Fakültesi' nin çeşitli bölümlerinde okuyan öğrenciler baz alınarak yapılan bir çalışmanın sonucunda, öğrencilerin akademik başarısızlıklarının nedenleri olarak; a) Öğretmen davranışları b) Öğretim metotları c) Çalışma eksikliği d) Öğrenme ortamı ile ilgili problemler e) Konunun içeriği (müfredat) f) Öğrencilerin psikolojik sorunları g) Ailedeki doyumsuzluk h) Okunan bölümün kariyer ve iş hayatına etkisi l) Zamanı kullanabilme ile ilgili problemleri gördükleri tespit edilmiştir.



## BÖLÜM III

### 3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli ve deseni, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması, toplanan verilerin çözümlenmesi ve çözümlenmede kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

#### 3.1. Araştırma Modeli

Belirlenen yöntem ve oluşturulan temel yapı çerçevesinde durum çalışması araştırmanın deseni olarak seçilmiştir. Araştırma, betimsel bir nitelik taşıyan İlişkisel tarama araştırmasıdır.

Araştırmanın nicel kısmında, öğrencilerin notları alınarak, derslere, cinsiyetlere, ders türlerine ve sınıf değişkenine göre ayrı ayrı değerlendirilerek, müzik ve resim bölümü başarılarının karşılaştırması yapılmıştır. Elde edilen veriler, frekans ve yüzde hesaplamaları yapılarak sayısallaştırılmış tablolar halinde ortaya konulmuştur.

Araştırmanın nitel kısmında ise öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme sorularından elde edilen veriler betimsel analiz yöntemleriyle çözümlenmiştir.

#### 3.2. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, 2014-2015 öğretim yılı güz ve bahar döneminde Mersin Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünde öğrenim gören 94, resim bölümünde öğrenim gören 98 (toplam 192) öğrenciden, bu derslere giren 9 alan dışı branş öğretmeninden oluşmaktadır.

Yapılan araştırmayla, 2014-2015 öğretim süreci içerisinde müzik ve resim bölümü 9.10.11. ve 12. sınıf öğrencilerinin alan dışı ders başarıları durumları karşılaştırılmaya çalışılmıştır. Başarı durumları saptanırken öğrencilerin alan dışı

derslerinin yılsonu not ortalamaları alınmış, bu notlar cinsiyete, ders türlerine ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılarak tablolar haline getirilmiş, öğretmen görüşlerine de yer verilerek başarı durumları karşılaştırılmaya çalışılmıştır.

**Tablo 3. Öğrencilerin bölüm, sınıf ve cinsiyete göre dağılımı**

Sınıf	Müzik Bölümü			Resim Bölümü		
	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam
9.sınıf	14	16	30	17	13	30
10.sınıf	12	8	20	11	14	25
11.sınıf	16	9	25	14	9	23
12.sınıf	10	9	19	13	7	20
Toplam	94			98		

Tablo 3 incelendiğinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin sınıf mevcutlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir

Müzik ve resim bölümlerinde alan dışı derslere giren branş öğretmenleri aynı sınıf düzeylerine giren aynı olan branş öğretmenleridir. Branşları aynı olan bu öğretmenler zümre oluşturarak, öğretim programlarında belirtilen konular ve hedefler çerçevesinde yıllık planlarını ve ders planlarını yaparak derslere girmekte, ayrıca yapılan zümre toplantılarında sınav tarihleri, sınav soruları, sınav sorularının sayıları ve değerlendirme ölçütlerini belirleyerek değerlendirmelerini yapmaktadırlar.

Güzel sanatlar liselerinde araştırmaya tabi tutulan resim ve müzik eğitimi bölümlerinde eğitimi verilen alan dışı dersler ve ders saatleri tablo 4' de gösterilmiştir.

**Tablo 4. Güzel sanatlar liselerinde araştırmaya tabi tutulan resim ve müzik eğitimi bölümlerinde eğitimi verilen alan dışı dersler ve ders saatleri**

Dersler	Ders Saatleri							
	Müzik Bölümü				Resim Bölümü			
	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Dil ve Anlatım	2	2	2	2	2	2	2	2
Türk Edebiyatı	3	3	3	3	3	3	3	3
Tarih	2	2	0	0	2	2	0	0
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	0	0	2	0	0	0	2	0
Coğrafya	2	2	0	0	2	2	0	0
Matematik	6	4	0	0	6	4	0	0
Fizik	2	2	0	0	2	2	0	0
Kimya	2	2	0	0	2	2	0	0
Biyoloji	3	3	0	0	3	3	0	0
Yabancı Dil	3	2	2	2	3	2	2	2
Toplam:	25	22	9	7	25	22	9	7

Tablo 4' de görüldüğü gibi resim ve müzik bölümü alan dışı dersler için haftalık ders saatleri eşittir. Buna göre 9. sınıflar bir hafta içinde toplam 25, 10. sınıflar 22, 11. sınıflar 9, 12. sınıflar ise 7 saat alan dışı ders görmektedirler.

Öğretmenlerin mezuniyet ana dalları, mesleki kıdemleri ve okuldaki çalışma süresine ilişkin bilgiler tablolar halinde gösterilmiştir.

**Tablo 5. Çalışmada yer alan öğretmenlerin kıdem, çalışma süreleri ve mezuniyet ana dallarına ait profilleri**

Sıra no	Branşlar	Mesleki Kıdem	GSL de Çalışma Süresi	Mezuniyet Ana Dalı
1	Türk Edebiyatı	25 Yıl	12 Yıl	Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
2	Yabancı Dil	30 Yıl	14 Yıl	Yabancı Dil Bölümü
3	Tarih / T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	21 Yıl	12 Yıl	Tarih Bölümü
4	Dil ve Anlatım	16 Yıl	12 Yıl	Eğitim Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
5	Coğrafya	33 Yıl	1 Yıl	Coğrafya Bölümü
6	Matematik	17 Yıl	8 Yıl	Eğitim Fak Matematik Bölümü
7	Fizik	21 Yıl	1 Yıl	Eğitim Fak. Fizik Bölümü
8	Kimya	23 Yıl	1 Yıl	Kimya Bölümü
9	Biyoloji	22 Yıl	1 Yıl	Biyoloji Bölümü

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin tamamının 15 yılın üzerinde bir tecrübeye sahip olduğu, yarısından fazlasının güzel sanatlar lisesinde çalışma süresinin oldukça uzun olduğu ve öğretmenlerin tamamının kendi alanlarından mezun oldukları görülmektedir.

### 3.3. Veri Araçları ve Verilerin Toplanması

Güzel sanatlar lisesinde eğitim veren öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme uygulanmış, görüşmede 4 kişisel, 6 açık uçlu olmak üzere 10 tane soru yer almıştır. Açık uçlu görüşme sorularında resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı (matematik, Türk edebiyatı, dil ve anlatım, tarih, T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, coğrafya, yabancı dil, fizik, kimya, biyoloji) derslerindeki başarı durumları arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığı ile ilgili görüşleri ortaya çıkarmak için yapılmıştır. Görüşme sorularının hazırlanmasında eğitim bilimleri uzman görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmenlerle görüşmeler yapılmadan önce

gerekli izin işlemleri tamamlanmış (Bkz.Ek.1), öğretmenlerle randevu alınmış ve yapılan görüşmelerden elde edilen veriler not tutulmuştur.

Öğrencilerin alan dışı derslerinin yılsonu notları ise, sene sonunda Milli Eğitim bakanlığı E-Okul sisteminden okul müdürlüğü tarafından çıkartılmış ve veri çözümlemesi için kullanılmıştır.

### **3.4.Verilerin Çözümlemesi**

Araştırmanın nicel kısmında, öğrencilerin notları alınarak, derslere, cinsiyetlere, ders türlerine ve sınıf değişkenine göre ayrı ayrı değerlendirilerek, müzik ve resim bölümü başarılarının karşılaştırması yapılmıştır. Elde edilen veriler, frekans ve yüzde hesaplamaları yapılarak sayısallaştırılmış tablolar halinde ortaya konulmuştur.

Araştırmanın ilk üç sorusuna yanıt aramak amacıyla, öncelikle tüm dağılımlarda uç değer analizi ve normallik incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Uç değer bulunan dağılımlarda ilgili veriler analiz dışı tutulmuştur. Normallik incelemeleri, veri sayısının 30'un üzerinde olması durumunda Kolmogorov-Smirnov testi ile, 30'un altında olması durumunda ise Shapiro-Wilk testi ile gerçekleştirilmiştir. Dağılımın normal olması durumunda ilişkisiz örneklem için t testi; dağılımın normal olmaması durumunda ise Mann Whitney U testi kullanılmıştır (Alpar, 2012).

Araştırmanın nitel kısmında ise öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme sorularından elde edilen veriler betimsel analiz yöntemleriyle çözümlenmiştir. Her öğretmenin görüşünün yanına öğretmenin girdiği ders, dersin baş harfleriyle belirtilmiştir. Açık uçlu sorularla edinilen öğretmen görüşlerinden elde edilen veriler değerlendirilerek tablo haline getirilmiştir.

## BÖLÜM IV

### 4. BULGULAR VE YORUMLAR

#### 4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Birinci alt problemde “resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerindeki (matematik, Türk edebiyatı, dil ve anlatım, tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, coğrafya, yabancı dil, fizik, kimya, biyoloji) başarıları sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Yapılan incelemede, 9. sınıflarda okuyan resim bölümünden üç ve müzik bölümünden bir öğrencinin matematik dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin puanlarında ise uçdeğere rastlanmamıştır. Müzik ve resim bölümü öğrencilerinin matematik puanları dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 6’ de verilmiştir.

**Tablo 6. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin matematik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	S-W= 0,950	27	0,218
	Müzik	S-W= 0,968	29	0,514
10. sınıf	Resim	S-W= 0,928	25	0,080
	Müzik	S-W= 0,959	20	0,525

Tablo 6 incelendiğinde her iki sınıfta da resim ve müzik bölümü öğrencilerinin matematik dersi puanlarının normal dağıldığı görülmektedir (S-W<sub>r</sub> = 0,950; S-W<sub>m</sub> = 0,968; S-W<sub>r</sub> = 0,928; S-W<sub>m</sub> = 0,959; p > 0,05). Bu bulgu dikkate alınarak, 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik ve resim bölümü öğrencilerinin matematik başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı, ilişkisiz örneklem için t testi yardımıyla incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 7’



de verilmiştir.

**Tablo 7. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin matematik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	27	43,56	16,26	0,469	54	0,641
	Müzik	29	41,62	14,64			
10. sınıf	Resim	25	44,76	18,83	0,996	43	0,325
	Müzik	20	50,15	16,99			

Tablo 7' den de görülebileceği gibi, 9. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin matematik dersi başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $t=0,469$ ;  $p>0,05$ ). Yine, 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin matematik dersi başarıları arasında gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ( $t=0,996$ ;  $p>0,05$ ).

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde, 9. ve 12. sınıfların puanlarında uç değer gözlenmezken, 10. sınıf resim bölümünde iki, 11. sınıf müzik bölümünde bir öğrencinin puanının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı tutularak normallik testi gerçekleştirilmiş ve test sonuçları Tablo 8' de verilmiştir.

**Tablo 8. 9.-12. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	K-S= 0,113	30	0,200
	Müzik	K-S= 0,088	30	0,200
10. sınıf	Resim	S-W= 0,961	23	0,474
	Müzik	S-W= 0,938	20	0,223
11. sınıf	Resim	S-W= 0,962	23	0,495
	Müzik	S-W= 0,926	24	0,079
12. sınıf	Resim	S-W= 0,948	20	0,332
	Müzik	S-W= 0,920	19	0,113

Tablo 8' e göre, dokuzuncu sınıf (K-S<sub>r</sub> = 0,113; K-S<sub>m</sub> = 0,088), onuncu sınıf (S-W<sub>r</sub> = 0,961; S-W<sub>m</sub> = 0,938), on birinci sınıf (S-W<sub>r</sub> = 0,962; S-W<sub>m</sub> = 0,926) ve on ikinci sınıfta (S-W<sub>r</sub> = 0,948; S-W<sub>m</sub> = 0,920) her iki bölümde de Türk edebiyatı dersi puanlarının normal dağıldığı görülmektedir ( $p>0,05$ ). Bu bulgu dikkate alınarak, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı, her sınıf için ayrı ayrı olmak üzere, ilişkisiz örneklem için t testi yardımıyla incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 9' de verilmiştir.

**Tablo 9. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarılarının sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	73,87	6,51	3,318	58	0,002*
	Müzik	30	64,37	14,27			
10. sınıf	Resim	23	62,65	7,53	4,586	41	0,000*
	Müzik	20	71,30	4,05			
11. sınıf	Resim	23	68,13	4,60	4,392	45	0,000*
	Müzik	24	75,67	6,88			
12. sınıf	Resim	20	76,30	8,38	0,535	37	0,596
	Müzik	19	78,05	11,87			

\*p<0,05

Tablo 9' den de görülebileceği gibi, 9., 10. ve 11. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenirken ( $p<0,05$ ); 12. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin başarıları arasında gözlenen farklılık anlamlı bulunmamıştır ( $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda resim bölümü öğrencilerinin; 10. ve 11. sınıflarda ise müzik bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersinde daha başarılı olduğu; 12. sınıflarda ise resim ve müzik bölümü öğrencilerinin ilgili derste aynı başarıyı sergiledikleri ifade edilebilir.

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde, 9. ve 10. sınıfların resim bölümünde birer öğrencinin; 10. sınıf müzik bölümünde dokuz ve 11. sınıf müzik bölümünde bir öğrencinin puanının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı tutularak normallik testi gerçekleştirilmiş ve test sonuçları Tablo 10' da verilmiştir.

**Tablo 10. 9.-12. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	S-W= 0,917	29	0,025*
	Müzik	K-S= 0,103	30	0,200
10. sınıf	Resim	S-W= 0,959	24	0,421
	Müzik	S-W= 0,955	11	0,710
11. sınıf	Resim	S-W= 0,962	23	0,509
	Müzik	S-W= 0,956	24	0,363
12. sınıf	Resim	S-W= 0,912	20	0,070
	Müzik	S-W= 0,868	19	0,014*

\*p<0,05

Tablo 10'a göre, 9. sınıflarda resim bölümü öğrencilerinin ve 12. sınıflarda müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puanlarının normal dağılmadığı (S-W<sub>r</sub> = 0,917; S-W<sub>m</sub>=0,0868; p<0,05) ancak diğer tüm sınıflarda hem resim hem müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir (K-S<sub>m</sub>= 0,103; S-W<sub>r</sub> = 0,959; S-W<sub>m</sub> = 0,955; S-W<sub>r</sub> = 0,962; S-W<sub>m</sub> = 0,956; S-W<sub>r</sub> = 0,912; p>0,05). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda ve 12. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım ders başarıları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığı Mann Whitney U testi ile; 10. ve 12. sınıflarda ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 11' de; t testi sonuçları ise Tablo 12' de verilmiştir.

**Tablo 11. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının 9. ve 12. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
9. sınıf	Resim	29	81,00	26,88	779,50	344,50	1,374	0,170
	Müzik	30	82,50	33,02	990,50			
12. sınıf	Resim	20	81,50	12,35	247,00	37,00	4,307	0,000*
	Müzik	19	92,00	28,05	533,00			

\*p<0,05

Tablo 11' e göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken (U=344,50; z =1,374; p>0,05); 12. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımları arasında gözlenen fark anlamlı bulunmuştur (U=37,00; z=4,307; p<0,05). Bu bulguya göre, 12. sınıflarda müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puanlarına ilişkin ortancasının resim bölümü öğrencilerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir. 12. sınıflarda müzik bölümü öğrencilerinin yarısı 92,00 puanın üzerinde not alırken; resim bölümü öğrencilerinin yarısı 81,50 puanın üzerinde not almıştır.

**Tablo 12. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının 10. ve 11. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
10. sınıf	Resim	24	68,29	5,85	2,460	33	0,019*
	Müzik	11	72,73	1,49			
11. sınıf	Resim	23	70,71	11,55	5,632	45	0,000*
	Müzik	24	85,17	4,81			

\*p<0,05

Tablo 12' den de görülebileceği gibi, 10. ve 11. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarıları arasında istatistiksel

olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır ( $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 10. sınıflarda müzik bölümü öğrencilerinin; 11. sınıflarda ise resim bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersinde daha başarılı olduğu söylenebilir.

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin tarih dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde, 9. sınıf müzik bölümünde iki öğrencinin; 10. sınıf resim bölümünde bir öğrencinin puanının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı tutularak gerçekleştirilen normallik testi sonuçları Tablo 13' de yer almaktadır.

**Tablo 13. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin tarih dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	K-S= 0,073	30	0,200
	Müzik	S-W= 0,979	28	0,822
10. sınıf	Resim	S-W= 0,959	24	0,417
	Müzik	S-W= 0,931	20	0,162

\* $p<0,05$

Tablo 13' e göre, 9. ve 10. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin tarih dersi puanlarının normal olduğu gözlenmektedir (K-Sr= 0,073; S-Wm= 0,979; S-Wr= 0,959; S-Wm= 0,931;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, resim ve müzik bölümü öğrencilerinin tarih ders başarıları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığı 9. sınıflarda ve 12. sınıflar için ayrı ayrı olma üzere, ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. t testi sonuçları Tablo 14' de verilmiştir.

**Tablo 14. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin tarih dersi başarılarının 9. ve 10. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	64,80	11,74	2,370	56	0,021*
	Müzik	28	58,39	8,46			
10. sınıf	Resim	24	54,54	10,41	0,704	42	0,485
	Müzik	20	56,55	8,06			

\*p<0,05

Tablo 14' e göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin tarih dersi başarıları arasında gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlı bulunurken ( $t=2,370$ ;  $p<0,05$ ), 10. sınıflarda anlamlı bulunmamıştır ( $t=0,704$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda resim bölümü öğrencilerinin tarih dersinde daha başarılı iken; 10. sınıflarda ise resim ve müzik bölümü öğrencilerinin tarih dersinde aynı başarıyı sergilemişlerdir.

11. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük ders başarılarını karşılaştırmak için yapılan uç değer incelemesinde, resim bölümünden bir öğrencinin puanının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencinin verileri analiz dışı tutularak normallik testi gerçekleştirilmiştir. Test sonuçları Tablo 15' de yer almaktadır.

**Tablo 15. 11. sınıfta okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
11. sınıf	Resim	S-W= 0,962	22	0,526
	Müzik	S-W= 0,965	25	0,517

\*p<0,05

Tablo 15' e göre, 11. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin İnkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi puanlarının normal olduğu gözlenmektedir (S-W<sub>r</sub>= 0,962; S-W<sub>m</sub>= 0,965; p>0,05). Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarıları arasında gözlenen fark, ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiş ve test sonuçları Tablo 16' da verilmiştir.

**Tablo 16. 11. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
11. sınıf	Resim	22	57,54	8,52	2,804	45	0,007*
	Müzik	25	63,84	6,86			

\*p<0,05

Tablo 16' den görülebileceği gibi, 11. sınıf resim ve müzik bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (t=2,804; p<0,05). Bu bulguya göre, 11. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu ifade edilebilir.

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde, 9. sınıf müzik bölümünde iki öğrencinin; 10. sınıf resim bölümünde ise üç öğrencinin puanı uç değer vermiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı tutularak gerçekleştirilen normallik testi sonuçları Tablo 17' de yer



almaktadır.

**Tablo 17. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	K-S= 0,141	30	0,130
	Müzik	S-W= 0,962	28	0,392
10. sınıf	Resim	S-W= 0,935	22	0,157
	Müzik	S-W= 0,931	20	0,161

\*p<0,05

Tablo 17' den görülebileceği gibi, 9. ve 10. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi puanlarının dağılımı normaldir (K-Sr= 0,141; S-Wm= 0,962; S-Wr= 0,935; S-Wm= 0,931; p>0,05). Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya ders başarıları arasında gözlenen farkın anlamlılığının 9. ve 10. sınıflar için ayrı ayrı olmak üzere, ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmesi kararlaştırılmıştır. t testi sonuçları Tablo 18' de verilmiştir.

**Tablo 18. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi başarılarının 9. ve 10. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	61,00	9,27	2,088	56	0,041*
	Müzik	28	55,61	10,40			
10. sınıf	Resim	22	50,32	7,70	4,424	40	0,000*
	Müzik	20	61,10	8,08			

\*p<0,05

Tablo 18' ya göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi başarıları arasında gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur ( $t=2,088$ ;  $p<0,05$ ). 10. sınıflarda da resim ve müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi başarıları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ( $t=4,424$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda resim bölümü öğrencilerinin, 10. sınıflarda ise müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya dersinde daha başarılı olduğu söylenebilir.

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde, yalnızca 12. sınıflarda resim ve müzik bölümünde birer öğrencinin puanı uç değer olarak belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı tutularak gerçekleştirilen normallik testi sonuçları Tablo 19' deki gibidir.

**Tablo 19. 9.-12. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	K-S= 0,102	30	0,200
	Müzik	K-S= 0,147	30	0,097
10. sınıf	Resim	S-W= 0,929	25	0,084
	Müzik	S-W= 0,912	20	0,068
11. sınıf	Resim	S-W= 0,952	23	0,318
	Müzik	S-W= 0,983	25	0,939
12. sınıf	Resim	S-W= 0,839	19	0,005*
	Müzik	S-W= 0,924	18	0,151

\* $p<0,05$

Tablo 19' a göre, dokuzuncu sınıf ( $K-S_r=0,102$ ;  $K-S_m=0,147$ ), onuncu sınıf ( $S-W_r=0,929$ ;  $S-W_m=0,912$ ) ve on birinci sınıfta ( $S-W_r=0,952$ ;  $S-W_m=0,983$ ) yabancı dil dersi puanları normal dağılmıştır ( $p>0,05$ ). On ikinci sınıfta resim bölümü öğrencilerinin puanlarının normal dağılmazken ( $S-W_r=0,839$ ;  $p<0,05$ ), müzik bölümü öğrencilerinin puanları ise normal dağılmaktadır ( $S-W_m=0,924$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulgu dikkate alınarak, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil başarıları

arasında gözlenen farklılık 9.10. ve 11. sınıflarda ilişkisiz örneklemeler için t testi ile, 12. sınıfta ise Mann Whitney U testi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 20 ve Tablo 21' de verilmiştir.

**Tablo 20. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarılarının 9. 10. ve 11. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	76,93	13,05	1,072	58	0,288
	Müzik	30	73,00	15,29			
10. sınıf	Resim	25	71,76	14,12	2,192	43	0,034*
	Müzik	20	80,45	11,97			
11. sınıf	Resim	23	76,56	8,25	3,251	46	0,000*
	Müzik	25	83,80	7,16			

\*p<0,05

Tablo 20' den de görülebileceği gibi, 9.sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $t= 1,072$ ;  $p>0,05$ ). 10. ve 11. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin başarıları arasında gözlenen farklılık müzik bölümü öğrencilerinin lehine anlamlı bulunmuştur ( $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencileri yabancı dil dersinde aynı başarıyı sergilerken, 10. ve 11. sınıflarda müzik bölümü öğrencileri daha başarılıydılar.

**Tablo 21. 12. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
12. sınıf	Resim	19	93,00	16,97	322,50	132,00	1,188	0,245
	Müzik	18	96,00	21,14	380,50			

Tablo 21' e göre, 12. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi puan dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ( $U=132,00$ ;  $z=1,188$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 12. sınıfta resim bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi ortancası 93,00 puanı ile müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi ortancası 96,50 puan arasındaki fark önemli değildir.

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin fizik dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde, 9. sınıf müzik bölümünde üç öğrencinin ve resim bölümünde bir öğrencinin puanı uç değer vermiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı tutularak gerçekleştirilen normallik testi sonuçları Tablo 22' de yer almaktadır.

**Tablo 22. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin fizik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	S-W= 0,949	29	0,176
	Müzik	S-W= 0,968	27	0,545
10. sınıf	Resim	S-W= 0,930	25	0,088
	Müzik	S-W= 0,950	20	0,369

Tablo 22' ye göre, 9. ve 10. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin fizik dersi puanlarının dağılımı normaldir ( $S-W_r=0,949$ ;  $S-W_m= 0,968$ ;  $S-W_r= 0,930$ ;  $S-W_m=0,950$ ;  $p>0,05$ ). Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin fizik ders başarıları arasında gözlenen farkın anlamlılığı 9. ve 10. sınıflar için ayrı ayrı olmak üzere, ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 23' de gösterilmiştir.

**Tablo 23. Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin fizik dersi başarılarının 9. ve 10. sınıflara göre ayrı ayrı karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	29	53,14	11,93	2,529	54	0,014*
	Müzik	27	45,89	9,23			
10. sınıf	Resim	25	44,76	11,55	3,391	43	0,002*
	Müzik	20	55,80	9,91			

\*p<0,05

Tablo 23' e göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin fizik dersi başarıları arasında gözlenen fark, resim bölümü öğrencilerinin lehine anlamlı bulunmuştur (t=2,529; p<0,05). 10. sınıflarda ise müzik bölümü öğrencilerinin fizik dersinde daha başarılı olduğu belirlenmiştir (t=3,391; p<0,05).

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde hem 9. sınıfta hem de 10. sınıfta uç değere rastlanmamıştır. Her iki sınıf için ayrı ayrı yapılan normallik testi sonuçları Tablo 24' de yer almaktadır.

**Tablo 24. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	K-S= 0,142	30	0,124
	Müzik	K-S= 0,131	30	0,200
10. sınıf	Resim	S-W= 0,698	25	0,000*
	Müzik	S-W= 0,928	20	0,161

\*p<0,05

Tablo 24'den görülebileceği gibi, 9. sınıfta resim bölümü ile 10. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi puanlarının dağılımı normal bulunurken

(K-Sr= 0,142; S-Wr= 0,698; S-Wm= 0,928;  $p>0,05$ ), 9. sınıfta müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi puanlarının dağılımı normal bulunmamıştır (K-Sr= 0,131;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarıları arasındaki fark, 9. sınıfta ilişkisiz örneklem için t testi ile, 10. sınıfta ise Mann Whitney U testi ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 25 ve Tablo 26’ da verilmiştir.

**Tablo 25. 9. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	67,50	14,44	1,331	58	0,188
	Müzik	30	62,70	13,47			

Tablo 25’ ye göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarıları arasında gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ( $t=1,331$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersinde aynı başarıyı sergiledikleri söylenebilir.

**Tablo 26. 10. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
10. sınıf	Resim	25	52,00	17,58	439,50	114,50	3,104	0,002*
	Müzik	20	67,50	29,78	595,50			

Tablo 26’ ya göre, 10. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi puan dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır ( $U=114,50$ ;  $z=3,104$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 10. sınıfta müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi ortancaları resim bölümü öğrencilerinden daha yüksektir.

Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarı puanlarına ilişkin uç değer incelemesinde yalnızca 9. sınıf müzik bölümünden bir öğrencinin puanı uç değer vermiştir. İlgili öğrencinin puanı analiz dışı tutularak normallik incelemesi

gerçekleştirilmiştir. Her iki sınıf için ayrı ayrı yapılan normallik testi sonuçları Tablo 27’ de yer almaktadır.

**Tablo 27. 9. ve 10. sınıflarda okuyan müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	K-S= 0,117	30	0,200
	Müzik	S-W= 0,962	29	0,371
10. sınıf	Resim	S-W= 0,885	20	0,009*
	Müzik	S-W= 0,936	20	0,201

\*p<0,05

Tablo 27’ ye göre, 9. sınıfta resim ve müzik bölümü ile 10. sınıfta müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi puanlarının dağılımı normal bulunmuştur (K-Sr= 0,117; S-Wm= 0,962; S-Wm= 0,936; p>0,05). 10. sınıfta resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi puanları normal dağılmamaktadır (S-Wr= 0,885; p<0,05). Bu bulgu dikkate alınarak, resim ve müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarıları arasındaki fark, 9. sınıf için ilişkisiz örneklem için t testi ile, 10. sınıf için de Mann Whitney U testi ile test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 28 ve Tablo 29’ da verilmiştir.

**Tablo 28. 9. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	56,33	13,85	3,479	57	0,001*
	Müzik	29	44,41	12,40			

\*p<0,05

Tablo 28’ a göre, 9. sınıflarda resim ve müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarıları arasında gözlenen fark istatistiksel olarak anlamlıdır (t=3,479; p<0,05). Bu bulguya göre, 9. sınıflarda resim bölümü öğrencileri kimya dersinde

müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılıdır.

**Tablo 29. 10. sınıf müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
10. sınıf	Resim	25	42,00	19,24	481,00	156,00	2,149	0,032*
	Müzik	20	57,50	27,70	554,00			

Tablo 29' ya göre, 10. sınıfta resim ve müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi puan dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır ( $U=156,00$ ;  $z=2,149$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 10. sınıfta müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi ortancaları resim bölümü öğrencilerinden daha yüksektir.

#### 4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Cinsiyet farklılıklarının, beraberinde öğrenme durumlarındaki farklılaşmayı da getirebildiği düşünülebilir. Yaş farklılıklarından ziyade kız ve erkeklerin öğrenme şekilleri arasında farklılıklar olduğu ve bu farklılıkların öğrenci başarısına etkide bulunduğu, öğrencilerin derslerdeki başarılarının da sınıf düzeylerine göre değişebildiği söylenebilir.

İkinci alt problemde “resim ve müzik bölümünün farklı sınıflarında okuyan öğrencilerin alan dışı derslerdeki başarıları, sınıf düzeyine ve cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna yanıt aranmıştır.



**Tablo 30. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin matematik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,945	17	0,381
		Erkek	0,906	13	0,161
	Müzik	Kız	0,870	14	0,042*
		Erkek	0,975	14	0,938
10. sınıf	Resim	Kız	0,886	11	0,123
		Erkek	0,911	14	0,161
	Müzik	Kız	0,930	11	0,406
		Erkek	0,907	8	0,335

\*p<0,05

Tablo 30' e göre, 9. sınıflarda müzik bölümünde okuyan kız öğrencilerin matematik dersi puanlarının normal dağılmadığı (S-W<sub>9mk</sub>= 0,870; p<0,05) ancak diğer tüm gruplarda kız ve erkek öğrencilerin matematik dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir (S-W<sub>9rk</sub>= 0,945; S-W<sub>9re</sub>= 0,906; S-W<sub>9me</sub>= 0,975; S-W<sub>10rk</sub>= 0,886; S-W<sub>10re</sub>= 0,911; S-W<sub>10mk</sub>= 0,930; S-W<sub>10me</sub>= 0,907; p>0,05). Bu bulguya göre, 9. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin matematik ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile; diğer tüm gruplarda ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 31' de; t testi sonuçları ise Tablo 32' de verilmiştir.

**Tablo 31. Dokuzuncu sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin matematik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
9. Sınıf	Müzik	Kız	14	50,00	19,18	137,50	32,50	-3,014	0,003*
		Erkek	14	31,50	9,82	268,50			

\*p<0,05

Tablo 31' göre, 9. sınıfta müzik bölümü öğrencilerinin matematik dersi puan dağılımları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır (U=32,50; z=-3,014; p<0,05). Bu bulguya göre, 9. sınıfta okuyan müzik bölümü kız

öğrencilerinin matematik dersi ortancaları erkek öğrencilerden daha yüksektir.

**Tablo 32. Dokuzuncu sınıf resim bölümü ve 10. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin matematik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	17	53,23	18,90	-1,644	28	0,111
		Erkek	13	41,15	20,70			
10. sınıf	Resim	Kız	11	36,36	20,10	2,114	23	0,046*
		Erkek	14	51,36	13,68			
	Müzik	Kız	11	62,54	10,28	-5,815	17	0,000*
		Erkek	8	36,37	8,76			

\*p<0,05

Tablo 32' den de görülebileceği gibi, 9. sınıf resim bölümünde okuyan öğrencilerin matematik dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $t=-1,644$ ;  $p>0,05$ ). Ancak, 10. sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin matematik başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu gözlenmiştir ( $t=2,114$ ;  $p<0,05$ ). Benzer şekilde, 10 sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin matematik dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir ( $t=-5,815$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulgulara göre, 10. sınıfta matematik dersi için, resim bölümünde erkek öğrenciler daha başarılı iken, müzik bölümünde ise kız öğrencilerin daha başarılı olduğu ifade edilebilir.

9.-12. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, resim bölümü 9. sınıfta okuyan bir kız öğrencinin; resim bölümü 10. sınıfta okuyan dört kız öğrencinin ve müzik bölümü 10. sınıfta okuyan bir erkek öğrencinin Türk edebiyatı dersindeki puanlarının uç değer verdiği

belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9.-12. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin Türk edebiyatı dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 33’ de verilmiştir.

**Tablo 33. 9. -12. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,961	16	0,680
		Erkek	0,910	13	0,182
	Müzik	Kız	0,953	15	0,581
		Erkek	0,948	15	0,491
10. sınıf	Resim	Kız	0,886	7	0,255
		Erkek	0,942	14	0,443
	Müzik	Kız	0,930	12	0,375
		Erkek	0,854	7	0,134
11. sınıf	Resim	Kız	0,949	14	0,547
		Erkek	0,940	9	0,587
	Müzik	Kız	0,911	16	0,121
		Erkek	0,935	9	0,534
12. sınıf	Resim	Kız	0,883	13	0,079
		Erkek	0,892	7	0,283
	Müzik	Kız	0,869	10	0,097
		Erkek	0,940	9	0,587

\*p<0,05

Tablo 33’ e göre, tüm sınıflarda resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin Türk edebiyatı dersi puanları normal dağılmaktadır ( $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9-12. sınıf resim ve müzik bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir ve elde edilen sonuçlar Tablo 34’ de verilmiştir.

**Tablo 34. 9-12. sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin Türk edebiyatı dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	16	74,00	4,77	-0,486	27	0,631
		Erkek	13	72,85	7,89			
	Müzik	Kız	15	69,40	13,44	-2,034	28	0,052
		Erkek	15	59,33	13,67			
10. sınıf	Resim	Kız	7	63,71	2,14	0,212	19	0,835
		Erkek	14	65,57	1048			
	Müzik	Kız	12	72,92	4,10	-2,018	17	0,060
		Erkek	7	69,57	1,90			
11. sınıf	Resim	Kız	14	66,21	4,04	2,869	21	0,009*
		Erkek	9	71,11	3,92			
	Müzik	Kız	16	77,06	6,05	-2,006	23	0,057
		Erkek	9	70,68	9,99			
12. sınıf	Resim	Kız	13	77,62	9,98	-0,954	18	0,353
		Erkek	7	73,86	3,53			
	Müzik	Kız	10	77,10	14,62	0,360	17	0,723
		Erkek	9	79,11	8,61			

\*p<0,05

Tablo 34'den de görülebileceği gibi, yalnızca 11. sınıf resim bölümünde okuyan öğrencilerin Türk edebiyatı dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir ( $t=2,869$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 11. sınıf resim bölümünde okuyan erkek öğrenciler Türk edebiyatı dersinde kız öğrencilerden

daha başarılıdır. Diğer tüm gruplarda 9-12. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin Türk edebiyatı dersi başarısının kız ve erkek öğrenciler için benzer olduğu ifade edilebilir.

9.-12. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, resim bölümü 11. sınıfta okuyan bir kız öğrencinin; müzik bölümü 10. sınıfta okuyan bir erkek ve üç kız öğrencinin ve yine müzik bölümünde 11. sınıfta okuyan bir erkek öğrencinin dil ve anlatım dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9.-12. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dil ve anlatım dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 35’ de verilmiştir.

**Tablo 35. 9. -12. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,955	17	0,548
		Erkek	0,918	13	0,235
	Müzik	Kız	0,931	15	0,279
		Erkek	0,959	15	0,675
10. sınıf	Resim	Kız	0,966	11	0,845
		Erkek	0,957	14	0,677
	Müzik	Kız	0,842	9	0,061
		Erkek	0,838	7	0,095
11. sınıf	Resim	Kız	0,982	13	0,986
		Erkek	0,929	9	0,474
	Müzik	Kız	0,941	16	0,355
		Erkek	0,929	8	0,503
12. sınıf	Resim	Kız	0,841	13	0,022*
		Erkek	0,975	7	0,933
	Müzik	Kız	0,806	10	0,017*
		Erkek	0,941	9	0,594

\*p<0,05

Tablo 35’ e göre, 12. sınıfta hem resim hem de müzik bölümünde okuyan kız öğrencilerin dil ve anlatım dersi puanları normal dağılım göstermemiştir (S-W<sub>12rk</sub>=0,841; S-W<sub>12mk</sub>=0,806; p<0,05). Diğer tüm sınıflarda resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dil ve anlatım dersi puanları normal

dağılmaktadır ( $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9-11. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ilişkisiz örneklem için t testi ile 12. sınıf resim ve müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ise Mann Whitney U testi ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 36 ve Tablo 37’ de verilmiştir.

**Tablo 36. 9-12. sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dil ve anlatım dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	17	80,23	7,87	-2,601	28	0,015*
		Erkek	13	69,15	15,15			
	Müzik	Kız	15	84,47	7,49	-2,456	28	0,021*
		Erkek	15	76,53	10,02			
10. sınıf	Resim	Kız	11	64,10	7,41	2,586	23	0,017*
		Erkek	14	70,36	4,67			
	Müzik	Kız	9	75,78	3,38	-3,445	14	0,004*
		Erkek	7	69,42	3,99			
11. sınıf	Resim	Kız	13	64,38	6,98	3,516	20	0,002*
		Erkek	9	77,00	9,90			
	Müzik	Kız	16	84,62	6,14	0,489	22	0,630
		Erkek	8	85,75	2,82			

\*  $p<0,05$

Tablo 36’ dan da görülebileceği gibi, 9. ve 10 sınıflarda resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerle 11. sınıfta resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dil ve anlatım dersi başarıları arasında istatistiksel olarak

anlamlı farklılıklar gözlenirken ( $p<0,05$ ); 11. sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin dil ve anlatım dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ( $t=2,489$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, dil ve anlatım dersi için; 9. sınıf resim ve müzik bölümünde kız öğrencilerin; 10. sınıf resim bölümünde erkek öğrencilerin; 10. sınıf müzik bölümünde kız öğrencilerin ve 11. sınıf resim bölümünde erkek öğrencilerin daha başarılı olduğu; 11. sınıf müzik bölümündeki kız ve erkek öğrencilerin ise aynı başarıyı sergiledikleri ifade edilebilir.

**Tablo 37. On ikinci sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dil ve anlatım dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
12. Sınıf	Resim	Kız	13	86,00	10,88	141,50	40,50	-0,397	0,692
		Erkek	7	80,00	9,79	68,50			
	Müzik	Kız	10	85,00	10,50	105,00	40,00	-0,413	0,680
		Erkek	9	79,00	9,44	85,00			

Tablo 37' ye göre, 12. sınıfta hem resim hem de müzik bölümü öğrencilerinin dil ve anlatım dersi puan dağılımları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ( $p<0,05$ ).

9. ve 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin tarih dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, müzik bölümü 9. sınıfta okuyan iki kız öğrencinin tarih dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9. ve 10 sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin tarih puanları dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 38' de verilmiştir.

**Tablo 38. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin tarih dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,987	17	0,973
		Erkek	0,991	13	0,985
	Müzik	Kız	0,962	13	0,790
		Erkek	0,972	15	0,888
10. sınıf	Resim	Kız	0,882	11	0,111
		Erkek	0,955	14	0,639
	Müzik	Kız	0,863	12	0,054
		Erkek	0,874	8	0,164

Tablo 38' e göre, 9. ve 10. sınıflarda resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin tarih dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir ( $S-W_{9rk}=0,987$ ;  $S-W_{9re}=0,991$ ;  $S-W_{9mk}=0,962$ ;  $S-W_{9me}=0,972$ ;  $S-W_{10rk}=0,882$ ;  $S-W_{10re}=0,955$ ;  $S-W_{10mk}=0,863$ ;  $S-W_{10me}=0,874$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, öğrencilerin tarih ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. t testi sonuçları ise Tablo 39' da verilmiştir.

**Tablo 39. 9. ve 10. sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin tarih dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	17	66,35	10,54	-0,824	28	0,417
		Erkek	13	62,77	13,30			
	Müzik	Kız	13	57,62	7,02	0,446	26	0,659
		Erkek	15	59,07	9,73			
10. sınıf	Resim	Kız	11	51,18	8,32	1,779	23	0,089
		Erkek	14	59,00	12,54			
	Müzik	Kız	12	56,67	4,98	-0,077	18	0,939
		Erkek	8	56,37	11,72			

\* $p<0,05$

Tablo 39' dan da görülebileceği gibi, 9. ve 10. sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan öğrencilerin tarih dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $p>0,05$ ).

11. sınıfta okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı



kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, resim bölümünde okuyan bir kız ve bir erkek öğrenci ile müzik bölümünde okuyan bir kız öğrencinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 11. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin inkılap tarihi ve Atatürkçülük puanları dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 40’ da verilmiştir.

**Tablo 40. 11. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
11. sınıf	Resim	Kız	0,943	13	0,494
		Erkek	0,898	7	0,319
	Müzik	Kız	0,941	16	0,358
		Erkek	0,971	8	0,907

Tablo 40’ e göre, 11. sınıfta resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir ( $S-W_{11rk}= 0,943$ ;  $S-W_{11re}= 0,898$ ;  $S-W_{11mk}= 0,941$ ;  $S-W_{11me}= 0,971$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, öğrencilerin İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. t testi sonuçları ise Tablo 41’ de verilmiştir.

**Tablo 41. 11. sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
11. sınıf	Resim	Kız	13	52,77	5,37	5,483	18	0,000*
		Erkek	7	66,14	4,84			
	Müzik	Kız	16	64,87	7,53	-0,602	22	0,553
		Erkek	8	63,12	4,49			

\*  $p<0,05$

Tablo 41' den de görülebileceği gibi, 11. sınıf resim bölümünde okuyan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenirken ( $t= 5,483$ ;  $p<0,05$ ); müzik bölümünde okuyan öğrencilerin başarıları arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $t=-,602$ ;  $p>0,05$ ). Diğer ifadeyle, 11. sınıfta resim bölümünde okuyan erkek öğrenciler T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kız öğrencilere göre daha başarılı iken; müzik bölümü öğrencilerinin ilgili dersteki başarısı kız ve erkek öğrenciler bakımından benzerlik göstermektedir.

9. ve 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, müzik bölümü 9. sınıfta okuyan bir erkek öğrencinin coğrafya dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencinin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9. ve 10 sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin coğrafya puanları dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 42' de verilmiştir.

**Tablo 42. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin coğrafya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,893	17	0,051
		Erkek	0,839	13	0,020*
	Müzik	Kız	0,970	17	0,856
		Erkek	0,962	14	0,760
10. sınıf	Resim	Kız	0,947	12	0,595
		Erkek	0,853	8	0,102
	Müzik	Kız	0,932	11	0,432
		Erkek	0,912	14	0,171

\* $p<0,05$

Tablo 42' ye göre, 9. sınıflarda resim bölümünde okuyan erkek öğrencilerin coğrafya dersi puanlarının normal dağılmadığı ( $S-W_{9re}= 0,839$ ;  $p<0,05$ ) ancak diğer tüm gruplarda kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir ( $S-W_{9rk}= 0,893$ ;  $S-W_{9me}= 0,962$ ;  $S-W_{9mk}= 0,970$ ;  $S-W_{10rk}= 0,947$ ;  $S-W_{10re}= 0,853$ ;  $S-W_{10mk}= 0,932$ ;  $S-W_{10me}= 0,912$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9.

sınıf resim bölümü öğrencilerinin coğrafya ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile; diğer tüm gruplarda ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 43’ de; t testi sonuçları ise Tablo 44’ de verilmiştir.

**Tablo 43. Dokuzuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
9. Sınıf	Resim	Kız	17	60,00	17,47	297,00	77,00	-1,405	0,160
		Erkek	13	54,00	12,92	168,00			

\*p<0,05

Tablo 43’ e göre, 9. sınıfta resim bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi puan dağılımları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır (U=77,00; z=-1,405; p>0,05). Bu bulguya göre, 9. sınıfta okuyan resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin coğrafya dersi ortancaları farklı değildir. Diğer ifadeyle 9. sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersinde benzer başarıyı sergiledikleri söylenebilir.

**Tablo 44. Dokuzuncu sınıf müzik bölümü ve 10. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Müzik	Kız	15	60,07	11,83	-1,715	27	0,098
		Erkek	14	52,93	10,48			
10. sınıf	Resim	Kız	11	52,55	4,78	0,359	23	0,723
		Erkek	14	54,21	14,78			
	Müzik	Kız	12	64,58	7,81	-2,732	18	0,014*
		Erkek	8	55,88	5,44			

\*p<0,05

Tablo 44' den de görülebileceği gibi, 9. sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin coğrafya dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $t=-1,715$ ;  $p>0,05$ ). Yine, 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin başarılarının cinsiyete göre farklılık göstermediği belirlenmiştir ( $t=0,359$ ;  $p>0,05$ ). 10 sınıf müzik bölümünde ise, öğrencilerin coğrafya başarılarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ( $t=-2,732$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulgulara göre, 9. sınıf müzik bölümü ve 10. sınıf resim bölümünde kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersinde aynı başarıyı sergiledikleri; 10. sınıf müzik bölümünde ise kız öğrencilerin coğrafya dersinde daha başarılı oldukları ifade edilebilir.

9.-12. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, resim bölümü 12. sınıfta okuyan bir erkek öğrenci ile müzik bölümü 12. sınıfta okuyan bir erkek öğrencinin yabancı dil dersindeki

puanlarının uç değeri verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9.-12. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin yabancı dil dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 45’ de verilmiştir

**Tablo 45. 9. -12. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin yabancı dil dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,945	17	0,385
		Erkek	0,947	13	0,550
	Müzik	Kız	0,839	15	0,012*
		Erkek	0,904	15	0,108
10. sınıf	Resim	Kız	0,851	11	0,044*
		Erkek	0,919	14	0,213
	Müzik	Kız	0,878	12	0,082
		Erkek	0,858	8	0,114
11. sınıf	Resim	Kız	0,927	14	0,281
		Erkek	0,941	9	0,596
	Müzik	Kız	0,926	16	0,237
		Erkek	0,969	9	0,889
12. sınıf	Resim	Kız	0,801	13	0,007*
		Erkek	0,943	6	0,686
	Müzik	Kız	0,820	10	0,026*
		Erkek	0,897	8	0,273

\*p<0,05

Tablo 45’ göre, 9. sınıf müzik bölümü kız öğrencilerinin; 10. sınıf resim bölümü kız öğrencilerinin ve 12. sınıf resim ve müzik bölümü kız öğrencilerinin yabancı dil dersi puanlarının normal dağılmadığı belirlenmiştir (S-W9mk= 0,839; S-W10rk= 0,851; S-W12rk= 0,801; S-W12mk= 0,820; p<0,05) Bu bulguya göre, yabancı dil dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ilgili gruplardaki öğrenciler için Mann Whitney U test ile diğer tüm gruplarda ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 46 ve Tablo 47’ de verilmiştir.

**Tablo 46. Dokuzuncu sınıf müzik, onuncu sınıf resim ve on ikinci sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin yabancı dil dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
9. sınıf	Müzik	Kız	15	83,00	18,83	282,50	62,50	-2,076	0,038*
		Erkek	15	65,00	12,17	182,50			
10. sınıf	Resim	Kız	11	63,00	11,05	121,50	55,50	-1,179	0,238
		Erkek	14	73,50	14,50	203,50			
12. sınıf	Resim	Kız	13	93,00	10,73	139,50	29,50	-0,860	0,390
		Erkek	6	93,50	8,42	50,50			
12. sınıf	Müzik	Kız	10	98,50	10,85	108,50	26,50	-1,213	0,225
		Erkek	8	96,00	7,81	62,50			

Tablo 46' e göre, karşılaştırma yapılan gruplarda yalnızca 9. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir ( $U=62,50$ ;  $z= -2,076$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin yabancı dil dersi puan ortancaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Diğer ifadeyle, ilgili grupta kız öğrenciler yabancı dil dersinde erkek öğrencilere göre daha başarılıdır. 10. sınıf resim bölümü ve 12. sınıf resim ve müzik bölümlerinde ise öğrencilerin yabancı dil dersi başarıları cinsiyete göre farklılık göstermemiştir ( $p>0,05$ ). Diğer ifadeyle, ilgili gruplardaki kız ve erkek öğrenciler yabancı dil dersinde aynı başarıyı sergilemişlerdir.

**Tablo 47. Dokuzuncu sınıf resim, onuncu sınıf müzik ve on birinci sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin yabancı dil dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	17	81,53	11,90	-2,376	28	0,025*
		Erkek	13	70,92	12,40			
10. sınıf	Müzik	Kız	12	84,00	11,89	-1,704	18	0,106
		Erkek	8	75,12	10,60			
11. sınıf	Resim	Kız	14	74,43	5,29	4,603	21	0,124
		Erkek	9	79,89	11,02			
	Müzik	Kız	16	85,69	5,93	-1,842	23	0,078
		Erkek	9	80,44	8,26			

\*p<0,05

Tablo 47' den görülebileceği gibi, yalnızca 9. sınıf resim bölümünde okuyan öğrencilerin yabancı dil dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir ( $t=-2,376$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıf resim bölümünde okuyan kız öğrenciler yabancı dil dersinde kız öğrencilerden daha başarılıdır. Diğer sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin yabancı dil dersi başarıları kız ve erkek öğrenciler için farklılık göstermemiştir.

9. ve 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin fizik dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, resim bölümü 9. sınıfta okuyan bir kız öğrenci ile müzik bölümü 9. sınıfta okuyan iki kız ve bir erkek öğrencinin fizik dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencinin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin fizik puanları

dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 48' de verilmiştir.

**Tablo 48. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin fizik dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,961	16	0,683
		Erkek	0,913	13	0,199
	Müzik	Kız	0,931	13	0,347
		Erkek	0,954	14	0,626
10. sınıf	Resim	Kız	0,843	11	0,034*
		Erkek	0,952	14	0,598
	Müzik	Kız	0,888	12	0,112
		Erkek	0,917	8	0,405

Tablo 48' e göre, 10. sınıf resim bölümünde okuyan kız öğrencilerin fizik dersi puanlarının normal dağılmadığı ( $S-W_{10rk}= 0,843$ ;  $p<0,05$ ) ancak diğer tüm gruplarda kız ve erkek öğrencilerin fizik dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir ( $S-W_{9rk}= 0,961$ ;  $S-W_{9re}= 0,913$ ;  $S-W_{9mk}= 0,931$ ;  $S-W_{9me}= 0,954$ ;  $S-W_{10re}= 0,952$ ;  $S-W_{10mk}= 0,888$ ;  $S-W_{10me}=0,917$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin fizik ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile; diğer tüm gruplarda ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 49' da; t testi sonuçları ise Tablo 50' de verilmiştir.

**Tablo 49. Onuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin fizik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
10. Sınıf	Resim	Kız	11	36,00	8,55	94,00	28,00	-2,689	0,007*
		Erkek	14	50,50	16,50	231,00			

\* $p<0,05$

Tablo 49' ye göre, 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin fizik dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ( $U=28,00$ ;  $z=-2,689$ ;  $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 10. sınıfta okuyan resim bölümü erkek öğrencilerin fizik puanı ortancalarının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu söylenebilir. Diğer ifadeyle 10. sınıf resim bölümündeki erkek öğrenciler fizik dersinde kız



öğrencilerden daha başarılıdır.

**Tablo 50. Dokuzuncu sınıf resim ve müzik bölümü ile 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin fizik dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	16	53,31	7,93	-0,086	27	0,932
		Erkek	13	52,92	15,92			
	Müzik	Kız	13	48,85	7,55	-1,657	25	0,110
		Erkek	14	43,14	10,05			
10. sınıf	Müzik	Kız	12	58,75	10,39	-1,713	18	0,104
		Erkek	8	51,38	7,69			

\*p<0,05

Tablo 50' den de görülebileceği gibi, 9. sınıf resim ve müzik bölümünde okuyan öğrencilerle 10. sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin fizik dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ( $p>0,05$ ). Bu bulgulara göre, 9. sınıf resim bölümünde, 9. sınıf müzik bölümünde ve 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrenciler fizik dersinde benzer başarıyı sergilemektedirler.

9. ve 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, resim bölümü 10. sınıfta okuyan üç kız öğrenci ile müzik bölümü 10. sınıfta okuyan iki erkek öğrencinin kimya dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencinin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9. ve 10 sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kimya puanları dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 51' de verilmiştir.

**Tablo 51. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin kimya dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,935	17	0,263
		Erkek	0,865	13	0,045*
	Müzik	Kız	0,906	15	0,119
		Erkek	0,886	15	0,059
10. sınıf	Resim	Kız	0,906	8	0,324
		Erkek	0,728	14	0,001*
	Müzik	Kız	0,905	12	0,182
		Erkek	0,905	6	0,404

\*p<0,05

Tablo 51' a göre, 9. sınıf ve 10. sınıf resim bölümünde okuyan erkek öğrencilerin kimya dersi puanlarının normal dağılmadığı (S-W<sub>9re</sub>= 0,865; S-W<sub>10re</sub>= 0,728; p<0,05); diğer gruplarda ise kız ve erkek öğrencilerin kimya dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir (S-W<sub>9rk</sub>= 0,935; S-W<sub>9mk</sub>= 0,906; S-W<sub>9me</sub>= 0,886; S-W<sub>10rk</sub>= 0,906; S-W<sub>10mk</sub>= 0,905; S-W<sub>10me</sub>=0,905; p>0,05). Bu bulguya göre, 9. ve 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin kimya ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile; 9. ve 10. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin kimya ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 52' de; t testi sonuçları ise Tablo 53'de verilmiştir.

**Tablo 52. Dokuzuncu ve onuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
9. Sınıf	Resim	Kız	17	67,00	17,03	289,50	84,50	-1,090	0,276
		Erkek	13	58,00	13,50	175,50			
10. Sınıf	Resim	Kız	8	52,00	10,69	85,50	49,50	-0,452	0,651
		Erkek	14	51,50	11,96	167,50			

\*p<0,05

Tablo 52' ye göre, 9. ve 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin kimya dersi başarıları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p>0,05). Bu bulguya göre, 9. ve 10. sınıflarda okuyan resim bölümü kız ve erkek öğrencilerin kimya puanı ortancaları

arasında fark yoktur. Diğer ifadeyle 9. ve 10. sınıf resim bölümü kız ve erkek öğrencileri kimya dersinde aynı başarıyı sergilemektedir.

**Tablo 53. Dokuzuncu ve onuncu sınıf müzik bölümü ile 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kimya dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Müzik	Kız	15	68,73	13,30	-2,707	28	0,011*
		Erkek	15	56,67	11,00			
10. sınıf	Müzik	Kız	12	71,92	10,22	-2,938	16	0,010*
		Erkek	6	59,33	2,25			

\*p<0,05

Tablo 53' den de görülebileceği gibi, 9. ve 10. sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin kimya dersi başarıları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir ( $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. ve 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız öğrenciler kimya dersinde erkek öğrencilere göre daha başarılıdır.

9. ve 10. sınıflarda okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, müzik bölümü 10. sınıfta okuyan bir erkek öğrencinin biyoloji dersindeki puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencinin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9. ve 10 sınıf müzik ve resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin biyoloji puanları dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 54' de verilmiştir.

**Tablo 54. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin biyoloji dersi puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	0,912	17	0,108
		Erkek	0,897	13	0,122
	Müzik	Kız	0,933	15	0,307
		Erkek	0,953	15	0,572
10. sınıf	Resim	Kız	0,893	11	0,152
		Erkek	0,809	14	0,007*
	Müzik	Kız	0,964	12	0,833
		Erkek	0,964	12	0,833

\*p<0,05

Tablo 54'e göre, 10. sınıf resim bölümünde okuyan erkek öğrencilerin biyoloji dersi puanlarının normal dağılmadığı (S-W<sub>10re</sub>= 0,809; p<0,05); diğer gruplarda ise kız ve erkek öğrencilerin biyoloji dersi puanlarının normal olduğu görülmektedir (S-W<sub>9rk</sub>= 0,912; S-W<sub>9re</sub>= 0,897; S-W<sub>9mk</sub>= 0,933; S-W<sub>9me</sub>= 0,953; S-W<sub>10rk</sub>= 0,893; S-W<sub>10mk</sub>= 0,964; S-W<sub>10me</sub>=0,964; p>0,05). Bu bulguya göre, 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin biyoloji ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile; 9. sınıf resim ve müzik bölümü ile 10. sınıf müzik bölümü öğrencilerinin biyoloji ders başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 55' de; t testi sonuçları ise Tablo 56' de verilmiştir.

**Tablo 55. Onuncu sınıf resim bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
10. Sınıf	Resim	Kız	11	42,00	12,59	138,50	72,50	-0,247	0,805
		Erkek	14	43,00	13,32	186,50			

\*p<0,05

Tablo 55' e göre, 10. sınıf resim bölümü öğrencilerinin biyoloji dersi başarıları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (U= 72,50; z= 0,247; p>0,05). Bu bulguya göre, 10. sınıflarda okuyan resim bölümü kız ve erkek öğrencilerin biyoloji

puanı ortancaları arasında fark yoktur. Diğer ifadeyle 10. sınıf resim bölümü kız ve erkek öğrencileri biyoloji dersinde aynı başarıyı sergilemektedir.

**Tablo 56. Dokuzuncu sınıf resim ve müzik bölümü ile onuncu sınıf müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin biyoloji dersi başarılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	Kız	17	60,12	12,71	-1,774	28	0,087
		Erkek	13	51,38	14,18			
9. sınıf	Müzik	Kız	15	50,27	15,67	-1,766	28	0,088
		Erkek	15	41,33	11,77			
10. sınıf	Müzik	Kız	12	66,33	12,69	-4,606	17	0,000*
		Erkek	7	43,00	5,13			

\*p<0,05

Tablo 56' dan da görülebileceği gibi, 9. sınıf resim ve müzik bölümlerinde okuyan öğrencilerin biyoloji dersi başarıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermezken ( $p>0,05$ ) ; 10. sınıf müzik bölümünde okuyan öğrencilerin biyoloji dersi başarıları arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmuştur ( $p<0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıf müzik ve resim bölümlerinde okuyan kız ve erkek öğrencilerin biyoloji dersi başarıları benzerlik göstermekte; ancak 10. sınıf müzik bölümünde okuyan kız öğrenciler biyoloji dersinde daha başarılı olmaktadır.

#### 4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Üçüncü alt problemde “resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerindeki başarıları, sayısal (matematik, fizik, kimya, biyoloji ) ve sözel (dil ve anlatım, Türk edebiyatı, tarih, inkılâp tarihi, coğrafya, yabancı dil ) olmak üzere ders türlerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Üçüncü araştırma sorusuna yanıt aramak amacıyla, öncelikle öğrencilerin sözel ve sayısal puanları hesaplanmıştır. Sözel alan puanı, her öğrencinin sözel

derslerden aldığı puanların ortalamasının alınması yoluyla; sayısal alan puanı da her öğrencinin sayısal derslerden aldığı puanların ortalamasının alınması yoluyla elde edilmiştir.

9-12. sınıflardaki öğrencilerin sözel derslerdeki başarılarının resim ve müzik bölümlerine göre farklılık gösterip göstermediği test edilmiştir. Bu amaçla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmış ve öncelikle normallik sayıltısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, 9-12. sınıf resim ve müzik bölümü öğrencilerinin verilerinde herhangi bir uçdeğere rastlanmamıştır. İlgili öğrencilerin sözel alan puanlarının dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 57’ de verilmiştir.

**Tablo 57. 9-12. sınıf müzik ve resim bölümü öğrencilerinin sözel derslerdeki puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	0,131	30	0,200
	Müzik	0,118	20	0,200
10. sınıf	Resim	0,907	25	0,026*
	Müzik	0,912	20	0,069
11. sınıf	Resim	0,934	23	0,135
	Müzik	0,935	25	0,097
12. sınıf	Resim	0,934	20	0,183
	Müzik	0,942	19	0,282

\*p<0,05

Tablo 57’e göre, 10. sınıf resim bölümünde okuyan öğrencilerin sözel derslerdeki puanlarının normal dağılmadığı ( $S-W_{10r} = 0,907$ ;  $p < 0,05$ ) ancak diğer tüm gruplarda öğrencilerin sözel derslerdeki puanlarının normal olduğu görülmektedir ( $S-W_{9r} = 0,131$ ;  $S-W_{9m} = 0,118$ ;  $S-W_{10m} = 0,912$ ;  $S-W_{11r} = 0,934$ ;  $S-W_{11m} = 0,935$ ;  $S-W_{12r} = 0,934$ ;  $S-W_{12m} = 0,942$ ;  $p > 0,05$ ). Bu bulguya göre, 10. sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölüme göre farklılık gösterip göstermediği Mann Whitney U testi ile; diğer tüm gruplarda ise ilişkisiz örneklem için t testi ile test edilmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 58 de; t testi sonuçları ise Tablo 59’ da verilmiştir.

**Tablo 58. Onuncu sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
10. Sınıf	Resim	25	62,00	18,46	461,50	136,50	-2,594	0,009*
	Müzik	20	70,00	28,68	573,50			

\*p<0,05

Tablo 58'e göre, 10. sınıfta okuyan öğrencilerin sözel ders puan dağılımları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır (U=136,50; z=-2,594; p<0,05). Bu bulguya göre, 10. sınıfta okuyan müzik bölümü öğrencilerinin sözel ders puan ortancaları resim bölümü öğrencilerinden daha yüksektir. Diğer ifadeyle, 10. sınıf müzik bölümü öğrencileri sözel derslerde resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılıdır.

**Tablo 59. Dokuzuncu, on birinci ve on ikinci sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	30	70,41	9,00	1,487	58	0,142
	Müzik	30	66,67	10,43			
11. sınıf	Resim	23	68,51	6,65	-4,868	46	0,000*
	Müzik	25	76,75	5,02			
12. sınıf	Resim	20	82,97	7,21	-2,908	37	0,006*
	Müzik	19	88,86	5,23			

\*p<0,05

Tablo 59' dan da görülebileceği gibi, 9. sınıfta okuyan öğrencilerin sözel ders başarıları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (t=1,487; p>0,05). Bu bulguya göre 9. sınıfta okuyan resim ve müzik bölümü öğrencilerinin sözel derslerde benzer başarıyı sergiledikleri söylenebilir. 10. sınıfta okuyan öğrencilerin sözel ders başarıları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu (t=-4,868; p<0,05) ve müzik bölümü öğrencilerinin resim

bölümü öğrencilerine göre sözel derslerde daha başarılı olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, 12. sınıfta okuyan müzik bölümü öğrencilerinin sözel derslerde resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu bulunmuştur ( $t=-2,908$ ;  $p<0,05$ ).

Son aşamada, 9. ve 10. sınıflardaki öğrencilerin sayısal derslerdeki başarılarının resim ve müzik bölümlerine göre farklılık gösterip göstermediği test edilmiştir. Bu amaçla, ilişkisiz örneklem için t testi yapılması kararlaştırılmış ve öncelikle normallik sayılısının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Yapılan incelemede, 9. sınıf resim ve müzik bölümünden birer öğrencinin sayısal puanlarının uç değer verdiği belirlenmiştir. İlgili öğrencilerin verileri analiz dışı bırakılmıştır. 9-10. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısal alan puanlarının dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları Tablo 60' da verilmiştir.

**Tablo 60. 9. ve 10. sınıf müzik ve resim bölümü öğrencilerinin sayısal derslerdeki puan dağılımına ilişkin normallik testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	İstatistik	sd	p
9. sınıf	Resim	0,954	29	0,229
	Müzik	0,949	29	0,173
10. sınıf	Resim	0,911	25	0,033*
	Müzik	0,957	20	0,485

\* $p<0,05$

Tablo 60' a göre, 10. sınıf resim bölümünde okuyan öğrencilerin sayısal derslerdeki puanlarının normal dağılmadığı ( $S-W_{10r}= 0,911$ ;  $p<0,05$ ) ancak diğer tüm gruplarda öğrencilerin sayısal derslerdeki puanlarının normal olduğu görülmektedir ( $S-W_{9r}= 0,954$ ;  $S-W_{9m}= 0,949$ ;  $S-W_{10m}= 0,957$ ;  $p>0,05$ ). Bu bulguya göre, 9. sınıf öğrencilerinin sayısal ders başarılarının bölüme göre farklılık gösterip göstermediği ilişkisiz örneklem için t testi ile, 10. sınıf öğrencilerinin sayısal ders başarılarının bölüme göre farklılık gösterip göstermediği ise Mann Whitney U testi ile incelenmiştir. Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 61'de; t testi sonuçları ise Tablo 62' de verilmiştir.



**Tablo 61. Onuncu sınıf öğrencilerinin sayısal ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	Ortanca	Sıra ort.	Sıra top.	U	z	p
10. Sınıf	Resim	25	46,00	18,70	467,50	142,50	-2,456	0,014*
	Müzik	20	59,12	28,38	567,50			

\*p<0,05

Tablo 61' e göre, 10. sınıfta okuyan öğrencilerin sayısal ders puan dağılımları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır (U=142,50; z=-2,456; p<0,05). Bu bulguya göre, 10. sınıfta okuyan müzik bölümü öğrencilerinin sayısal ders puan ortancaları resim bölümü öğrencilerinden daha yüksektir. Diğer ifadeyle, 10. sınıf müzik bölümü öğrencileri sayısal derslerde resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılıdır.

**Tablo 62. Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözel ders başarılarının bölümlere göre karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları**

Sınıf	Bölüm	n	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
9. sınıf	Resim	29	55,43	11,99	2,120	56	0,038*
	Müzik	29	48,90	11,48			

\*p<0,05

Tablo 62' den de görülebileceği gibi, 9. sınıfta okuyan öğrencilerin sözel ders başarıları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu (t=2,120; p<0,05) ve resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre sayısal derslerde daha başarılı olduğu belirlenmiştir.

#### 4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Veri toplama aracı olarak güzel sanatlar lisesi alan dışı ders öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış, öğretmen görüşlerinden aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

**“Güzel sanatlar lisesinde resim ve müzik bölümü öğrencilerinin okula uyum konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri:**

- **Derse hazırlıklı gelmeleri yönünden**

**Sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencilerinin geneline baktığımızda derse hazırlıksız gelmektedirler. Verilen ödevleri, etkinlikleri ve performans çalışmalarını yapmadıkları gözlemlenmektedir. Resim bölümünde ise durum çok farksız değildir. Öğrencilerin derse hazırlıklı geldikleri söylenemez. Hazırlıklı gelen öğrenciler de olabildiği gibi bu sınıf mevcudunun yarısını geçmemektedir”(D.A).

“Müzik bölümü öğrencileri derse hazırlıksız gelmektedir ve derse karşı olan ilgileri azdır. Resim bölümü öğrencileri ise derse daha ilgililer ve derse katılımları daha yüksektir”(C).

“Müzik bölümü öğrencileri genel olarak derse hazırlıklı gelmemektedirler. Derste oldukça uyumlular ve dersi dinliyorlar. Fakat çok çabuk sıkılıyorlar. Görsellik müzik bölümü öğrencileri için daha önemli, görerek ve uygulama yapılarak işlenen dersleri daha iyi anlıyorlar. Resim bölümü öğrencileri ise derse daha hazırlıklı geliyorlar. Daha duyarlılar, derste daha sessizler ve dersi daha iyi dinliyorlar. Defter ve kitap düzenleri müzik bölümü öğrencilerine göre daha iyi durumdalar”(T.E).

“Müzik bölümü öğrencileri derse hazırlıklı gelmiyorlar. Benim dersim için hazırlık gelmelerinden öte dersi iyi dinlemeleri bile başarıyı artırır fakat bu konuda da biraz zayıflar. Resim bölümü öğrencileri de müzik bölümü öğrencilerinden çok farklı durumda değiller”(Y.D).

“Müzik bölümü öğrencileri büyük oranla derse hazırlıklı gelmemektedir. Resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre derse daha hazırlıklı geldikleri gözlemlenmiştir”(T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencilerinin büyük bir bölümü ders kitaplarını getirmemekte, konulara hazırlıklı gelmemektedirler. Birçok öğrenci ders defterlerini getirmemekte ve bu sebepten dolayı da derste not tutamamaktadırlar. Resim bölümü

öğrencileri ise ders kitaplarını düzenli olarak getirmekte, müzik bölümü öğrencilerine göre daha düzenli not tutmaktadırlar (B).

“Müzik bölümü öğrencilerinin büyük bir kısmı derse hazırlıklı gelmemektedir. Çoğu konulara hiç bakmadan okula gelmekte ve derste hiç uğraş vermemektedir. Resim bölümü öğrencileri ise müzik bölümüne oranla derse biraz daha hazır gelmektedirler”(M).

“Müzik bölümü öğrencileri derse hazırlıklı gelmektedirler. Derse daha ilgililer. Resim bölümü öğrencileri ise derse hazırlıklı gelmemektedirler”(K).

“Müzik bölümünde 3-4 öğrenci dışında derse hazırlıklı gelen öğrenci bulunmamaktadır. Resim bölümünde ise durum çok farklı değildir”(F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri değerlendirildiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümüne göre derse hazırlıklı gelmediklerini söyledikleri görülmektedir. Müzik bölümü öğrencilerinin, sayısal ve sözel derslerde resim bölümü öğrencilerine göre derse hazırlanma konusunda daha isteksiz oldukları, tekrarı ve araştırmayı sevmedikleri, bu sebepten dolayı da derse hazırlıklı gelmedikleri düşünülmektedir.

**Tablo 63. Öğrencilerin derse hazırlıklı gelme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencinin derse hazırlıklı gelme durumu		Müzik	Resim	Her ikisi Aynı	Toplam
Hazırlıklı gelmediklerini belirten	Öğretmen sayısı (n)	6	1	2	9
	%	67	11	22	100
Hazırlıklı geldiklerini belirten	Öğretmen sayısı (n)	1	6	2	9
	%	11	67	22	100

Tablo 63 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin derse hazırlıklı gelmediklerini söyleyen öğretmen sayısının 6, resim bölümü öğrencilerinin derse hazırlıklı gelmediklerini söyleyen öğretmen sayısının 1, her iki bölüm öğrencilerinin derse hazırlıklı gelmediklerini söyleyen öğretmen sayısının ise 2 olduğu; bununla beraber, müzik bölümü öğrencilerinin derse hazırlıklı geldiklerini söyleyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencilerinin derse hazırlıklı geldiklerini söyleyen

öğretmen sayısının 6, her iki bölüm öğrencilerinin derse hazırlıklı gelmediklerini söyleyen öğretmen sayısının ise 2 olduğu görülmüştür.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun söze ve sayısal derslerde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümüne göre derse hazırlıklı gelmediklerini söyledikleri görülmektedir. Müzik bölümü öğrencilerinin, sayısal ve sözel derslerde resim bölümü öğrencilerine göre derse hazırlanma konusunda daha isteksiz oldukları, tekrarı ve araştırmayı sevmedikleri, bu sebepten dolayı da derse hazırlıklı gelmedikleri düşünülmektedir.

- **Ödevlerini Yapmaları Yönünden**

**Sözel derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencileri genel olarak, verilen ödevleri, etkinlikleri ve performans çalışmalarını yerine getirmemektedirler. Resim bölümü öğrencileri ise sorumluluk duygusu daha yüksek olduğu için büyük bir oranla ödevlerini yerine getirmektedirler”(D.A).

“Müzik bölümü öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun ödevlerini yerine getirmediklerini gözlemledim. Buna nazaran resim bölümü öğrencilerinin ise daha duyarlı olduklarını söyleyebilirim”(C).

“Müzik bölümü öğrencilerinin sorumluluk duygularının zayıf olduğunu düşünüyorum. Bu sebepten dolayı da ödev yapmıyorlar. Resim bölümü öğrencileri ise ödev yapmayı gereksiz buldukları halde ödevlerini düzenli olarak yapıyorlar”(T.E).

“Ben öğrencilere genellikle ev ödevi vermeden bilgilendirmeye çabalıyorum. Çünkü müzik bölümü öğrencileri ev ödevi yapmak istemiyorlar. Resim bölümü öğrencilerinde ise ev ödevi yapan öğrenci yok sayılır”(Y.D).

“Müzik bölümü öğrencilerinde ödev yapma oranı % 10’ u geçmemektedir. Resim bölümü öğrencileri ise müzik bölümü öğrencilerine oranla ev ödevi konusunda daha titiz davranmaktadırlar”(T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencilerinin çoğu ödev yapmamaktadır. Resim bölümü öğrencileri ise müzik bölümü öğrencilerine göre derslere ödevlerini yaparak gelmektedirler”(B).

“Müzik bölümü öğrencileri için başarılı olanlar ödevlerini yapıyorlar diyebilirim. Ancak genelde bir başarısızlık olduğunu düşünüyorum. Bu sebepten dolayı ödev yapan öğrenci sayısı çok azdır”(M).

“Müzik bölümü öğrencileri de resim bölümü öğrencileri de ödev yapmaları konusunda ilgisiz ve yetersizdirler”(K).

“Müzik bölümü de resim bölümü de ödev yapmak istememektedirler. İki bölüm için de ödev yapan oranı % 10’ u geçmemektedir. Bu sebepten dolayı ev ödevi vermemeyi tercih ediyorum”(F).

Sayısal ve sözel derslere giren öğretmenlerin, öğrencilerin derslerdeki ödev yapma durumlarına ait düşüncelerinin ortak olduğu görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin hem sözel, hem de sayısal derslerde ödev yapmak istememelerinden, ödev yapmanın önemini kavramamış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

**Tablo 64. Öğrencilerin ödev yapma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencinin ödev yapma durumu		Müzik	Resim	Her ikisi Aynı	Toplam
Ödev yapmadıklarını belirten	Öğretmen sayısı (n)	5	0	4	9
	%	56	0	44	100
Ödev yaptıklarını belirten	Öğretmen sayısı (n)	0	5	4	9
	%	0	56	44	100

Tablo 64 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin ödevlerini yapmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının 5, resim bölümü öğrencilerinin ödev yapmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının 0, her iki bölüm öğrencilerinin ödev yapmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının ise 4 olduğu; bununla beraber, müzik bölümü öğrencilerinin ödevlerini yaptıklarını söyleyen öğretmen sayısının 0, resim bölümü öğrencilerinin ödevlerini yaptıklarını söyleyen öğretmen sayısının 5, her iki

bölüm öğrencilerinin ödevlerini yaptıklarını söyleyen öğretmen sayısının ise 4 olduğu görülmektedir.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde, resim bölümü öğrencilerinin ödevlerini yaptıkları anlaşılmaktadır. Ödevlerini yapan öğrencilerin derslere daha çok önem verdikleri, araç gereç getirmeye istekli oldukları, ödev yapmanın önemini kavradıkları; ödev yapmayan öğrencilerin ise, ödev yapma bilincinin olmamasından, öğrencilerin ödev yapmanın önemini tam kavramamış olmasından, alan derslerine ayrılan zamanı alan dışı derslerin ödevleri yerine getirmek için ayrılan zamana tercih etmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

- **Araç Gereç Getirmeleri Yönünden:**

**Sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencileri de, resim bölümü öğrencileri de araç gereçlerini getirmemektedir. Öğrenciler sorumluluk duygusunu yeteri kadar hissetmemektedirler. Araç gereç takibi yapılarak bu sorunun ortadan kaldırılmasına çalışılmaktadır”(D.A).

“Müzik bölümü öğrencileri büyük ölçüde araç gereç getirmektedir. Resim bölümü öğrencilerinde ise bu oran daha düşüktür. Resim bölümü öğrencilerinin çoğunluğunun bu konuda uyum sağlamadığını düşünüyorum”(C).

“Müzik bölümü öğrencileri sürekli unuttum bahaneleriyle araç gereç getirmemektedirler. Dalgınlıkları çok fazla durumdadır. Defterlerini getiren öğrencilerin de defterlerinde konular eksiktir. Resim bölümü öğrencileri araç gereç getirme yönünden daha duyarlı durumdadır. Defterleri daha ayrıntılı yazılmış ve daha düzenliler. Hiçbir ayrıntıyı kaçırmıyorlar”(T.E).

“Müzik bölümü öğrencileri son 2-3 yıldır araç-gereç getirmemekle birlikte eğitim öğretime kapalı durumdadır. Resim bölümü öğrencileri müzik öğrencilerine göre daha sorumluluk sahibiler. Araç gereçlerini getiriyorlar. Ama eğitim sistemimizin sonuçlarından biri olsa gerek kendilerini eğitim öğretime kapatmış durumdadır”(Y.D).

“ Müzik bölümü ve resim bölümü derslerinde araç gereç takibi çizelgelerle yapıldığından, araç gereç getirme yönünden bir sıkıntı görülmemektedir”(T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencilerinin büyük bir kısmı araç gereçlerini getirmemektedir. Resim bölümü öğrencileri ise araç gereçlerini büyük ölçüde getirmektedirler(B).

“Müzik bölümü öğrencileri de resim bölümü öğrencileri de büyük çoğunlukla araç gereçlerini getirmektedir. Getirmeyen birkaç öğrenci ise derste not tutmak istemedikleri için araç gereç getirmemektedir”(M).

“Müzik bölümü öğrencileri ders araç gereçlerini getirme konusunda yeterli bulunmuştur. Resim bölümü öğrencileri müzik bölümü öğrencilerine oranla daha yetersizdir ve ilgisizdir”(K).

“Müzik bölümü öğrencileri de resim bölümü öğrencileri de dersimizin özelliğinden dolayı araç gereç kullanmamaktadır”(F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmen görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin hem sözel, hem de sayısal derslerde araç gereç getiren ve getirmeyen öğrencilerin olduğunu belirttikleri görülmektedir. Bu durum, araç gereç getiren öğrencilerin, derse araç gereç getirmeye istekli olduklarını ve araç gereç getirmenin önemini kavradıklarını düşündürmektedir.

**Tablo 65. Öğrencilerin araç gereç getirme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin Araç gereç getirme durumu		Müzik	Resim	Her İkisi Aynı	Toplam
Araç gereç getirmedeğini belirten	Öğretmen sayısı (n)	3	2	2	7
	%	42	29	29	100
Araç gereç getirdiğini belirten	Öğretmen sayısı (n)	4	5	0	7
	%	44	56	0	100

Tablo 65 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin araç gereç

getirmediklerini söyleyen öğretmen sayısının 3, resim bölümü öğrencilerinin araç gereç getirmediklerini söyleyen öğretmen sayısının 2, her iki bölüm öğrencilerinin araç gereç getirmediklerini söyleyen öğretmen sayısının ise 2, olduğu; bununla beraber, müzik bölümü öğrencilerinin araç gereç getirdiklerini söyleyen öğretmen sayısının 4, resim bölümü öğrencilerinin araç gereç getirdiklerini söyleyen öğretmen sayısının 5, her iki bölüm öğrencilerinin araç gereç getirdiklerini söyleyen öğretmen sayısının ise 0 olduğu görülmektedir.

Araç gereç getirme konusunda genel bir değerlendirme yapıldığında, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre, araç gereç getirmediğini söyleyen öğretmen sayısı daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun, araç getirmenin öneminin öğrencilere anlatılması gerektiğini düşündürmektedir.

**“Eğer iki bölüm arasında derse hazırlık, ödevlerini yapma ve araç gereç getirmeleri yönünden farklılık olduğunu düşünüyorsanız sizce nedenleri nelerdir” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

**Sözel derslere giren öğretmenleri görüşleri şöyledir:**

“İki bölüm arasında bir farklılık görmüyorum. Velilerin ilgisiz olduklarını düşünüyorum. Veliler öğrencilerin derse hazırlanmalarını, ödevlerini yapmalarını, araç gereç getirme durumlarını takip ederlerse bu sorunun ortadan kalkacağını düşünüyorum”(D.A).

“Müzik bölümü öğrencilerinin kişilik yapıları daha rahattır ve özgürlüklerine düşkünlerdir. Bağımsız hareket etmeyi seviyorlar. Bireysel hareket etmeyi seviyorlar. Bu sebepten dolayı da kuralları çok fazla önemsemiyorlar. Resim bölümü öğrencilerinin ise kişilikleri birlikteliğe çok müsaitler. Kuralları daha fazla önemsiyorlar. Her iki bölümde de velilerin derse hazırlanmalarını, ödevlerini yapmalarını, araç gereç getirip getirmediklerini takip etmediklerini düşünüyorum. Bu yüzden öğrenciler rahat durumdadırlar. Rahat davranmalarının bir sebebi de YGS sınavında bazı ders konularının kapsama alınmayacağını, LYS sınavına ise girmeyeceklerini bilmeleridir”(T.E).



“Farklılık daha önce sorulan sorularda açıklanmakla birlikte, bütün bu sorunların sebeplerinin öğrencilerin olumsuz davranışları ve velilerin öğrencilerin derse hazırlanmalarını, ödevlerini yapmalarını, araç gereç getirmelerini takip etmediklerini düşünüyorum”(C).

“İki bölüm arasında bir farklılık olduğunu düşünmüyorum. Her iki bölüm öğrencileri de kendilerini eğitim öğretime kapatmış durumdadır. Alan dışı dersler daha okulun formatına göre değil de düz lise formatına göre ayarlanmış durumdadır ve müfredat ağır gelmektedir”(Y.D).

“İki bölüm arasında farklılık olduğunu düşünüyorum. Bu farklılığı da şu şekilde ifade edebilirim: Öğrenciler kültür derslerinin gereksiz olduğunu düşünmektedirler”(T).

#### **Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Öğrencileri iki bölüm arasında kıyaslama yapsak da çok büyük bir farklılık ortaya çıkmayacaktır. Öğrencilerin olumsuz davranışları vardır ve öğrenci velileri tüm bu konularda ilgisiz davranmaktadırlar. Öğrenciler kendi alanlarıyla ilgili derslere daha fazla ilgi göstermektedirler”(B).

“İki bölüm arasında çok büyük bir farklılık olduğunu düşünmüyorum. Öğrencilerin geneli araç getirmektedir. Başarılı öğrenciler her iki bölümde de ders notu tutmakta e ödevlerini yapmaktadır. Ancak başarısız öğrenciler derse bu yönlerden ilgisiz kalmaktadır. Velilerin ilgisizliği, takipsizliği öğrencilerin ders başarılarına, araç gereç getirmelerine ve ödev yapmalarına olumsuz yansımaktadır”(M).

“İki bölüm arasında da bir farklılık yoktur. Her iki bölümde de öğrenciler derse ilgisizdir. İlgisiz olmalarının sebebi de YGS ile üniversiteye yerleşmeleri, derste işlenen konuların girecekleri sınavda karşılına çıkmayacağını düşünmeleridir. Veliler oldukça ilgisizdir. Öğrenciler velilerin ilgisizliğinden yararlanmakta, kültür derslerini hafife almaktadırlar”(K).

“Her iki bölüm arasında farklılık olduğunu düşünmüyorum”(F).

Öğretmen görüşleri incelendiğinde, sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin kendi dersleri için derse hazırlık, ödevlerini yapma ve araç gereç getirmeleri yönünden farklılık olduğunu düşünmedikleri görülmektedir.

**Tablo 66. Öğrencilerin okulda uyumsuz olma nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin Okulda Uyumsuz Olma Nedenleri	Öğretmen Sayısı (n)	%
Öğrenci ve veli ilgisizliği	5	62,5
YGS' de karşılaşmayacakları düşünmeleri	2	25
Müfredat yetersizliği	1	12,5
Toplam	8	100

Tablo 66 incelendiğinde, okula uyum konusunda iki bölüm arasındaki oluşan farklılık sebeplerinin öğretmen ve veli ilgisizliği olduğunu düşünen öğretmen sayısının 5, YGS de öğrencilerin karşılaşmayacağını düşünen öğretmen sayısının 2, müfredat yetersizliği olduğunu düşünen öğretmen sayısının 1 olduğu görülmüştür. Bu durum müzik bölümü öğrencilerinin, derslere daha katılımcı olduklarını göstermektedir.

**“Öğrencilerin derste aktif olma konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin derse katılmaları, derste aktif duruma gelmeleri, onların daha kalıcı öğrenmelerini sağlamaktadır. Öğrenci merkezli eğitim öğrenmenin daha kalıcı hale getirilmesine, derslerin daha zevkli şekilde işlenmesine de imkân sağlamaktadır. Bu düşünceden yola çıkılarak öğretmenlere “Öğrencilerin derste aktif olma konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur.

**Sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Sınıf ve şubelere göre derste aktif olma durumu değişmekle birlikte genel olarak değerlendirme yapmak gerekirse müzik bölümü resim bölümüne göre daha aktif durumda. Resim bölümü daha içine kapanık bu yüzden derse katılımları da az.”(D.A).

“Müzik bölümü öğrencileri derste daha aktifler, resim bölümü öğrencileri ise derse daha az katılıyorlar”(C).

“Müzik bölümü öğrencileri, derste daha aktifler. Oturmayı sevmiyorlar ve sürekli hareket etmek, dolaşmak istiyorlar. Uygulama yapıldığı zaman derse katılımı çok seviyorlar. Resim bölümü öğrencileri ise daha sakin yapıdalar. Daha yavaş hareket ediyorlar ve derse daha az katılıyorlar”( T.E).

“Müzik bölümü öğrencileri daha sosyal yetişiyorlar. Derste rahat ve aktifler. Resim bölümü öğrencileri her ne kadar derse daha ilgili gibi görünseler de derse katılımlar daha az”(T).

“Müzik bölümü öğrencileri derse katılımdan ziyade ders anlatımını engellemek isteyen bir tavır içindeler. Resim bölümü öğrencileri de derse katılmayı sürekli telefonla oynama hevesi içindeler”(Y.D).

#### **Sayısal derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencilerinin kendilerine özgüvenleri daha fazladır. Bu sebepten dolayı da derste aktif durumdalar. Resim bölümü öğrencileri, müzik bölümü öğrencilerine göre biraz daha derste pasif olmakla birlikte derse katılıyorlar”(B).

“Müzik bölümü öğrencileri resim bölümü öğrencilerinden bu konuda farklı durumda değildir. İki bölüm öğrencileri de yeterli alt yapıları olmadığı için derse katılmıyorlar, aktif olmamayı tercih ediyorlar. Kültür derslerine karşı bir önyargının olduğunu düşünüyorum”(M).

“Müzik bölümü öğrencileri derste daha aktif durumdalar. Resim bölümü öğrencileri ise derse katılmıyorlar ve daha sessizler”(K).

“Müzik bölümü öğrencileri de resim bölümü öğrencileri de derse az katılıyorlar. Derse katılımın sağlanması için öğrencilerin derse bakış açılarının değişmesi gerektiğini, alt yapı eksikliğinin giderilmesi gerektiğini, konuların daha hafifletilmiş anlatılması gerektiğini düşünüyorum”(F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin kendi dersleri için, müzik bölümü öğrencilerinin, resim bölümü öğrencilerine göre daha aktif olduklarını

düşündükleri görülmektedir. Bu durum müzik bölümü öğrencilerinin, derslere daha katılımcı olduklarını, resim bölümü öğrencilerinin ise derslerde pasif olduklarını göstermektedir.

**Tablo 67. Öğrencilerin derste aktif olma durumlarına göre öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin derste aktif olma durumu		Müzik	Resim	Her ikisi Aynı	Toplam
Derste aktif olduğunu belirten	Öğretmen sayısı (n)	6	0	3	9
	%	67	0	33	100
Derste aktif olmadığını belirten	Öğretmen sayısı (n)	3	6	0	9
	%	33	67	0	100

Tablo 67 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin derste daha aktif olduklarını söyleyen öğretmen sayısının 6, resim bölümü öğrencilerinin derste daha aktif olduklarını söyleyen öğretmen sayısının 0, her iki bölüm öğrencilerinin de derste aktif olduklarını söyleyen öğretmen sayısının 3 olduğu; bununla beraber müzik bölümü öğrencilerinin derste daha aktif olmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının 3, resim bölümü öğrencilerinin derste daha aktif olmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının 6, her iki bölüm öğrencilerinin de derste aktif olmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının 0 olduğu görülmüştür.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun müzik bölümü öğrencilerin derste daha aktif olduğunu söylediklerini, bazı öğretmenlerin ise her iki bölüm öğrencilerinin de derste aktif olduğunu söyledikleri görülmektedir. Bu durum, müzik bölümü öğrencilerinin, derslere daha katılımcı olduklarını göstermektedir.

**“Eğer iki bölüm öğrencileri arasında derste aktif olma durumlarında bir farklılık olduğunu düşünüyorsanız sizce nedenleri nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

**Sözel derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencileri eğer dersi dinlerlerse derse daha aktif katılmaktadırlar. Bunun sebebini müzik bölümü öğrencilerinin karakter olarak daha

dışa dönük olmalarından kaynaklandığı düşünmekteyim”(D.A)

Her iki bölüm arasında bir farklılık olduğunu düşünmüyorum”(C).

“Dersteki aktif olma durumlarında farklılık olduğunu düşünüyorum. Buna aile yapılarının, öğrencinin kişilik yapılarının, sorumluluk bilincinin ve alt yapı eksikliğinin sebep olduğunu düşünüyorum. Müzik bölümü öğrencilerinin genel olarak aile yapıları da oldukça dışa dönük ve sosyaller. Bu öğrencilerin de bu şekilde yetişmesini sağlamaktadır”(T.E).

“Dersteki aktiflik yönünden çok farklı olduklarını düşünmüyorum”(Y.D).

“Farklılıklar olduğunu düşünüyorum. Bu farklılığa müzik bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğunun yüksek statüdeki toplumsal sınıflara mensup ailelere sahip olmaları ve kendilerine güven açısından daha ileri seviyede bulunmaları neden oluyor şeklinde yorumlayabilirim”(T).

#### **Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Her iki bölümün gördüğü alan dersi yoğunluğu değişmekle beraber, ders katılımını etkilemektedir. Öğrencilerin okula uyum sağlamaları ve arkadaşları arasında uyum problemi yaşamaları ders katılımını etkilemektedir. Bu doğrultuda müzik bölümü öğrencilerinin okula daha kolay uyum sağladığını söyleyebilirim”(B).

“Müzik bölümü öğrencileri daha hareketli ve daha dışa dönük olduğu için derse daha çok katılmak istemektedirler”(M).

“ Müzik bölümü öğrencilerinin sosyal yönlerinin daha kuvvetli olduğunu ve buna bağlı olarak daha katılımcı davrandıklarını düşünüyorum. Bu da öğrencilerin başarılarını olumlu yönde etkilemiş ve resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı görülmüşlerdir”(K).

“Her iki bölüm öğrencilerin de farklı olduğunu düşünmüyorum”(F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin kendi dersleri için farklı yorumlar yaptığı görülmektedir. Bu durum öğrencilerin sözel ve sayısal ders ayrımı

yapılmadan, genel olarak değerlendirme yapılması gerektiğini düşündürmektedir. Öğretmenlerin, daha çok müzik bölümünün özgüvenlerinin yüksek olduğu, daha dışa dönük yetiştikleri, sosyal olmaları sebebi ile resim bölümüne göre derslerde daha aktif olduklarını belirttikleri görülmektedir.

**Tablo 68. Öğrencilerin derste aktif olma nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri**

<b>Aktif olma Nedenleri</b>	<b>Öğretmen Sayısı (n)</b>	<b>%</b>
<b>Özgüvenlerinin fazla olması</b>	2	18,2
<b>Dışa dönük yetiştirmeleri</b>	2	18,2
<b>Derse katılımı sevmeleri</b>	1	9,1
<b>Sosyallik</b>	2	18,2
<b>Yorumsuz kalanlar</b>	4	36,3
<b>Toplam</b>	11	100

Tablo 68 incelendiğinde, bazı öğretmenlerin birden fazla konu beyan ettikleri görülmektedir. Buna göre: öğrencilerin derste aktif olma nedenlerinin, öğrencilerinin özgüvenlerinin fazla olması olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 2, dışa dönük yetiştirmeleri olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 2, derse katılımı sevmeleri olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 1, sosyallik olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 2, yorum yapmayan öğretmen sayısının ise 4 olduğu görülmüştür.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde, öğrencilerin derste aktif olma konusunda öğretmenlerin bir kısmının fikir beyan etmediği, öğrencilerin özgüvenlerinin fazla olduğunu, dışa dönük yetiştiklerini, derse katılımı sevdiklerini ve sosyal olduklarını söyleyen öğretmen sayısının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Öğrencilerinin, sosyal ve dışa dönük yapılarının daha çok gelişmiş olmasının, derslere daha özgüvenle katılmalarını sağladığı düşünülmektedir.

Fredrick, Blumenfeld ve Paris (2004), araştırmalarında derse katılmama, öğrencilerin sınıf ortamında bulunmalarına karşın öğrenme konusuyla ilgili olan faaliyetlere gerek bilişsel, gerek davranışsal ve gerekse duygusal açılardan ilgi göstermeme olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç, öğrencilerin derse katılma durumları incelendiğinde araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir.

**“Öğrencilerin ders dışındaki ödevlerini yerine getirmeleri konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

**Sözel derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencileri genel olarak ev ödevlerini, etkinlikleri ve performans ödevlerini yapmamaktadırlar”(D.A).

“Müzik bölümü öğrencileri derste verilen ödevleri genel olarak yerine getirmemektedirler. Resim bölümü öğrencileri ise büyük çoğunlukla ödevleri yerine getirmektedirler”(C).

“Müzik bölümü öğrencileri ödev konuları yazmıyorlar. Bu sebepten dolayı da ödev yapmıyorlar. Resim bölümü öğrencilerinin sorumluluk duyguları daha gelişmiş. Ödevlerini yapıyorlar”(T.E).

“Branşıma özel ilgi duyan öğrenciler hariç diğer öğrenciler ödev yapmıyorlar. Not korkusu olduğu takdirde ödev yapıyorlar. Bu resim bölümü öğrencileri için de, müzik bölümü öğrencileri için de aynıdır”(Y.D).

“Müzik bölümü öğrencileri ödevlerine yeterince zaman ayırmamaktadırlar. Ödevlerini yapan öğrenciler de ödevlerini gelişigüzel yapmaktadırlar. Resim bölümü öğrencileri her ne kadar müzik bölümüne göre daha düzenli ödev yapsalar da yeterli olduğu görüşünde değilim”(T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Müzik bölümü öğrencilerini ve resim bölümü öğrencilerini ödev yapma konusunda çok farklı olduklarını düşünmüyorum. Her iki bölümde de ödevlerini yapan öğrenciler olduğu gibi yapmayan öğrenciler de bulunmaktadır”(B).

“Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencileri düzenli olarak ev ödevleri, proje ve performans ödevlerini yapmaktadırlar”(M).

“Müzik bölümü öğrencileri de, resim bölümü öğrencileri de ödevlerini yerine getirmemektedirler”(K).

“Müzik bölümü öğrencileri ödev yapmamaktır. Resim bölümü öğrencileri ise ödevlerini yapmaktadırlar”(F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde her iki bölüm öğrencilerinin de ders dışı ödevlerini yerine getirmediğini söyleyen öğretmenlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin hem sözel sayısal derslerde ders dışında ödev yapmayı istemediklerin, ödev yapma bilincini tam olarak kazanamamış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

**Tablo 69. Öğrencilerin ders dışındaki ödevlerini yerine getirme durumuna ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin ders dışı ödevlerini yerine getirme durumu		Müzik	Resim	Her ikisi Aynı	Toplam
Ders dışı ödevlerini yerine getirmediğini belirten	Öğretmen sayısı (n)	3	0	5	8
	%	37,5	0	62,5	100
Ders dışı ödevlerini yerine getirdiğini belirten	Öğretmen sayısı (n)	0	3	5	8
	%	0	37,5	62,5	100

Tablo 69 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin ders dışı ödevlerini yerine getirmediğini söyleyen öğretmen sayısının 3, resim bölümü öğrencilerinin ders dışı ödevlerini yerine getirmediğini söyleyen öğretmen sayısının 0, her iki bölüm öğrencilerinin ödevlerini yerine getirmediğini söyleyen öğretmen sayısının ise 5 olduğu; bununla beraber müzik bölümü öğrencilerinin ders dışı ödevlerini yerine getirdiklerini söyleyen öğretmen sayısının 0, resim bölümü öğrencilerinin ders dışı ödevlerini yerine getirdiklerini söyleyen öğretmen sayısının 3, her iki bölüm öğrencilerinin ödevlerini yerine getirdiklerini söyleyen öğretmen sayısının ise 5 olduğu görülmüştür.

Her iki bölüm öğrencilerinin ders dışı ödevlerini yerine getirmediğini söyleyen öğretmen sayısının fazla olmasından, öğrencilerin ödev yapma bilincini ve ödev yapmanın önemini tam kavrayamamış oldukları; ders dışı ödevlerini yerine getiren öğrencilerin ise ödev yapma bilincini ve ödev yapma önemi kavradıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.



**“Eğer iki bölüm arasında ders dışındaki ödevlerini yerine getirme yönünden farklılık olduğunu düşünüyorsanız sizce nedenleri nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

Sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:

“ Resim ve Müzik bölümü öğrencileri ödev yapma konusunda birbirinden farklı değillerdir” (D.A).

“Her iki bölüm arasında farklılıklar olduğunu düşünüyorum. Müzik bölümü öğrencileri çok fazla sorumluluk sahibi değiller. Aileleri ilgisiz. Resim bölümü öğrencileri ise aldıkları sorumluluğu yerine getiriyorlar ve aileleri daha ilgililer” (C).

“Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin ödev yapma konusunda farklı olduklarını düşünüyorum. Müzik bölümü öğrencileri ödevleri bir şekilde hallederim diye düşünüyorlar, dersleri daha çok uygulamalıdır, konser vb. etkinlikler çok fazladır ve bu etkinliklere ayrıca zaman ayırmak zorunda kalıyorlar. Müzik bölümü öğrencilerinin aileleri ilgisizler. Kişilikleri daha dışa dönük ve oturup, sabit bir yerde kalıp ödev yapmak istemiyorlar. Resim bölümü öğrencileri ise daha bilinçliler. Aileleri daha ilgililer. Resim yaparken de sabit bir yerde kalıp çalıştıkları için hareketsiz kalıp ödev yapmak onlara yorucu ve bunaltıcı gelmiyor” (T.E).

“Her iki bölüm arasında ödevlerini yapma konusunda bir farklılık olduğunu düşünmüyorum” (Y.D).

“Her iki bölüm arasında ödevlerini yapma konusunda bir farklılık olduğunu düşünmüyorum” (T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Farklılık olduğunu düşünüyorum. Resim bölümündeki öğrenciler müzik bölümündeki öğrencilere göre daha bilinçliler ve daha kararlı çalışmaktadırlar” (B).

“Her iki bölüm arasında bir farklılık olduğunu düşünmüyorum” (M).

“İki bölüm arasında ödevlerini yapma konusunda bir farklılık olduğunu

düşünmüyorum” (K.)

“Müzik ve resim bölümü arasında ödevlerini yapmaları konusunda farklılık olduğunu düşünüyorum. Resim bölümü öğrencileri müzik bölümü öğrencilerine göre daha sorumluluk sahibi ve daha duyarlılar. Müzik bölümü öğrencileri çok hareketliler ve çok dışa dönükler. Ödev yapmak istemiyorlar” (F).

Sayısal ve sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri değerlendirildiğinde, sayısal derslere gören öğretmenlerin çoğunluğunun, iki bölüm öğrencilerinin ders dışı ödevlerini yerine getirme konusunda birbirlerinden farklı olmadıklarını, sözel derse giren bazı öğretmenlerin ise resim bölümü öğrencilerin ödev yapma konusunda daha bilinçli olduğunu, kararlı olduğunu, sorumluluk sahibi olduğunu ve müzik bölümü öğrencilerinin velilerinin daha ilgisiz oldukları konusunda ortak fikirde oldukları görülmüştür.

**Tablo 70. İki bölüm arasında ders dışı ödevleri yerine getirme farklılıklarının nedeni ile ilgili öğretmen görüşleri**

Ders Dışı Ödevleri Yerine Getirme Farklılıklarının Nedeni	Öğretmen Sayısı (n)	%
Farklılık yoktur	5	35,7
Resim bölümü öğrencileri daha bilinçliler	2	14,3
Resim bölümü öğrencileri daha kararlılar	1	7,2
Resim bölümü öğrencileri daha sorumluluk sahibi	2	14,3
Müzik bölümü öğrencilerinin aileleri daha ilgisiz	4	28,5
Toplam	14	100

Tablo 70 incelendiğinde, bazı öğretmenlerin öğrencilerin ders dışı ödevlerini yerine getirme farklılıklarının değerlendirilmesi ile ilgili birden fazla sebep belirttikleri görülmüştür. Tabloda verilen öğretmen sayısı, toplam öğretmen sayısına

göre değil, görüş bildiren öğretmenlerin sayısı baz alınarak verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin ödevlerini yerine getirme yönünden farklı olmadıklarını söyleyen öğretmen sayısının 4, resim bölümü öğrencilerinin daha bilinçli olduklarını söyleyen öğretmen sayısının 2, resim bölümü öğrencilerinin daha kararlı olduklarını söyleyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencilerinin daha sorumluluk sahibi olduklarını söyleyen öğretmen sayısının 2, müzik bölümü öğrencilerinin ailelerinin daha ilgisiz olduğunu söyleyen öğretmen sayısının ise 4 olduğu görülmüştür.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde, öğrencilerin ders dışı ödevlerini yerine getirme konusunda her iki bölümün de farklı olmadığı söyleyen öğretmen sayısı aynı iken, birbirine yakın sayıda öğretmenin resim bölümü öğrencilerinin daha bilinçli, kararlı ve sorumluluk sahibi olduklarını söyledikleri görülmektedir. Elde edilen verilerden, öğrencilere ödev yapmanın önemini ve bilincinin verilmesinin, müzik bölümü öğrencilerinin sorumluluk sahibi olmaları için rehberlik yapılmasının, müzik bölümü öğrenci velilerinin okula ilgilerinin artırılmasının başarıyı olumlu yönde geliştirebileceği düşünülmektedir.

Gümüşeli (2004); Şimşek (2002), araştırmalarında öğretim sürecinde aile ilgisizliğinin önemli olduğunu, ilgili ailelerin çocuklarının daha yüksek bir başarıya sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmada öğretmenler veli ilgisizliğinin öğrencilerin ders dışı ödevlerini yerine getirmenin öğrenci başarısını etkilemesi konusunda görüş bildirdikleri görülmüştür. Buna göre, araştırmanın sonucu, bu araştırmanın sonucu ile paralellik göstermektedir.

#### **“Öğrencilerin başarı durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

Başarı, öğrencilerin düzenli ve bilinçli çalışmasıyla, derslere hazırlıklı gelmesiyle, sorumluluk duygusu kazanmasıyla, hedef belirlemeleriyle, aile ve okul işbirliğiyle, okumayla, okuduğunu anlamayla, sağlam alınan bir temel ile boş zamanlarını doğru değerlendirmeyeyle, fiziki şartların uygun hale getirilmesiyle ve doğru yapılan rehberlikle sağlanır.

Bu düşüncelerden yola çıkılarak öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmenlere “Öğrencilerin başarı durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz” sorusu sorulmuştur.

**Sözel derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Resim bölümü ve müzik bölümü öğrencilerinin başarılarının düşük olduğunu düşünüyorum. Yapılan sınavlarda meslek lisesi kategorisinde sorular sorulduğu için her ne kadar 50 üzerinde not alsalar da başarıları düşüktür” (D.A).

“Müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarısız olduklarını düşünüyorum” (C).

“Resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduklarını düşünüyorum” (T.E).

“Başarı konusunda öğretmenden çok öğrencinin başarıları önemli diye düşünüyorum. Öğrenciler öğrenme konusunda öğretmeni çok fazla zorluyorlar.40 dakikalık derste önceleri 10 dakika “warmup” yeterli idi. Şimdi ise 30 dakika “warmup” yapan öğretmen daha başarılı. Resim ve müzik bölümü öğrencileri başarı yönünden düşüktür” (Y.D).

“Her iki bölümünde yeterli ölçüde başarılı olduğu söylenemez” (T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduklarını düşünüyorum” (B).

“Ben resim ve müzik bölümü öğrencilerinin başarı durumlarının düşük olduğunu düşünüyorum. İki bölüm arasında kıyaslama yapamıyorum. Farklı olduklarını düşünmüyorum” (M).

“Resim bölümü öğrencilerinin başarısının müzik bölümü öğrencilerinden daha başarısız olduklarını düşünüyorum” (K).

“Resim ve müzik bölümü öğrencilerinin başarısının aynı ölçüde düşük olduğunu düşünüyorum” (F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin kendi dersleri için verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, sözel bölümde de sayısal bölümde de farklı görüşler ortaya çıktığı görülmektedir.

**Tablo 71. Öğrencilerin dersteki başarı durumları ile ilgili öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin Dersteki Başarı Durumları		Müzik	Resim	Her ikisi Aynı	TOPLAM
Derste başarısız olduğunu belirten	Öğretmen sayısı (n)	3	1	5	9
	%	33	11	56	100
Derste başarılı olduğunu belirten	Öğretmen sayısı (n)	1	3	5	9
	%	11	33	56	100

Tablo 71 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin daha başarısız olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 3, resim bölümü öğrencilerinin daha başarısız olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 1, her iki bölüm öğrencilerinin başarısız olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 5 olduğu; bununla beraber, müzik bölümü öğrencilerinin daha başarılı olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencilerinin daha başarılı olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 3, her iki bölüm öğrencilerinin başarılı olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 5 olduğu görülmüştür.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde, alan dışı derslere giren öğretmenlerin büyük çoğunluğunun daha başarısız olduklarını söyledikleri, bazı öğretmenlerin müzik bölümü öğrencilerinin daha başarısız olduğunu söyledikleri, bir öğretmenin de resim bölümünün daha başarısız olduğunu söylediği görülmektedir. Başarısızlık nedeni değerlendirildiğinde öğrencilerin başarısız olmalarının sebebinin, alan derslerine daha fazla önem vermelerinden, YGS sınavında tüm derslerden sorumlu olmadıklarını düşünmelerinden; başarılı olma durumları değerlendirildiğinde ise öğrencilerin derse daha fazla önem vermelerinden, YGS sınavında tüm derslerden sorumlu olduklarını düşünmelerinden, daha düzenli çalışmalarından ve ders tekrarı yapmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

**“Eğer iki bölüm arasında başarı durumlar yönünden bir farklılık olduğunu düşünüyorsanız sizce nedenleri nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

**Sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Başarı durumları yönünden müzik ve resim bölümü arasında belirgin bir farklılık göremiyorum” (D.A).

“Resim bölümü öğrencileri müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı. Çünkü müzik bölümü öğrencileri çok düzensizler. Rahatlar. Kaygı taşıyorlar. Araştırmacı değiller. Not tutmayı sevmiyorlar” (C).

“Resim bölümü öğrencileri müzik öğrencilerine göre daha farklı. Çünkü müzik bölümü öğrencileri daha dışa dönükler. Resim bölümü öğrencileri daha içlerine kapanıklar. Resim bölümü öğrencilerinin sorumluluk duygusu daha fazla. Müzik bölümü öğrencileri daha aktif çalışıyorlar. Sürekli dinleti ve konser çalışmalarının olması onların alanla ilgili çalışmalarına ayrıca zaman ayırmalarına neden oluyor” (T.E).

“Önceden resim öğrencileri daha sessiz ve sorumluluk sahibiydiler. Şimdi ise müzik bölümü öğrencileriyle aynı durumdadır. Başarı durumları yönünden farklı olduklarını düşünmüyorum” (Y.D).

“Resim bölümü öğrencilerinin daha başarılı olmasının sebebi müzik bölümü öğrencilerine göre derslere daha çok önem vermeleridir” (T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Resim bölümü öğrencileri daha başarılıdır. Çünkü velilerin derslere ve okula karşı tutumları daha iyi. Resim bölümü öğrencileri derslerde daha iyi not tutuyorlar ve daha düzenliler” (B).

“Her iki bölüm arasında başarı yönünden bir farklılık olduğunu düşünmüyorum. Her iki bölümünde alt yapı eksikleri var. Müfredat öğrenci seviyesinin çok üstünde. Öğrenciler derse çok önyargılı yaklaşıyorlar ve planlı çalışmıyorlar” (M).

“Müzik bölümü öğrencilerinin sosyal yönlerinin daha kuvvetli olduğunu ve buna bağlı olarak daha katılımcı olduklarını düşünüyorum. Bu da öğrencilerin ders başarılarını olumlu yönde etkilemiş ve resim bölümü öğrencilerine kıyasla daha başarılı görülmüşlerdir” (K).

“Her iki bölüm arasında belirgin bir farklılık görmüyorum” (F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin, kendi dersleri için verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, başarı durumlarının farklılıklarının nedenleri için farklı cevaplar verdikleri görülmüştür. Öğretmenler, resim bölümü öğrencilerinin, not tuttıklarını, sorumluluk sahibi olduklarını, resim bölümü öğrencilerinin ailelerinin daha bilinçli olduğunu, resim bölümü öğrencilerinin daha katılımcı olduklarını ve derslere daha önem verdiklerini söylemişlerdir.



**Tablo 72. İki bölüm arasındaki başarı durumları farklılıklarının nedenleri ile ilgili öğretmen görüşleri**

Başarı durumları farklılıklarının nedeni	Öğretmen sayısı (n)	%
Farklılık yoktur	2	22,22
Resim bölümü öğrencileri not tutuyorlar	2	22,22
Müzik bölümü öğrencileri daha düzensizler	1	11,11
Resim bölümü öğrencileri daha sorumluluk sahibi	1	11,11
Resim bölümü öğrencilerinin aileleri daha bilinçli	1	11,11
Resim bölümü öğrencileri daha katılımcılar	1	11,11
Resim bölümü öğrencileri derslere önem veriyorlar	1	11,11
Toplam	9	100

Tablo 72 incelendiğinde, iki bölüm arasında farklılık yoktur diyen öğretmen sayısının 2, resim bölümü öğrencileri not tutuyorlar diyen öğretmen sayısının 2, müzik bölümü öğrencileri daha düzensizler diyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencileri daha sorumluluk sahibi diyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencilerinin aileleri daha bilinçli diyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencileri daha katılımcılar diyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencileri derslere önem veriyorlar diyen öğretmen sayısının 1 olduğu görülmüştür.

Tablodaki veriler değerlendirildiğinde, öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin başarı durumları birbirinden farklı değildir, müzik bölümü öğrencileri daha düzensizler, resim bölümü öğrencileri daha sorumluluk sahibi, resim bölümü öğrencilerinin aileleri daha bilinçli, resim bölümü öğrencileri daha katılımcılar, resim bölümü öğrencileri derslere daha çok önem veriyorlar diyen öğretmen sayılarının birbirine yakın olduğu, resim bölümü öğrencileri yönünden olumlu düşündükleri yönünde düşünce birliğine vardıkları görülmektedir.

**“Öğrencilerin dersteki anlama düzeylerini nasıl değerlendiriyorsunuz” sorusuna karşılık öğretmen görüşleri**

Anlama, kişinin duyu organları yoluyla bir işi idrak etme ve yorumlamasıdır. Anlama problemleri öğrencinin başarı durumunu etkilemektedir. Bu görüşten yola



çıkılarak öğretmen görüşlerine başvurulmuştur.

Öğretmenlere “Öğrencilerin dersteki anlama düzeylerini nasıl değerlendiriyorsunuz” sorusu sorulmuştur.

**Sözel derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Dersimle ilgili anlama sorunu sadece 9. sınıflarda yaşıyorum. Öğrenciler temel almamışlar. Dolayısıyla, bu boşluğun üzerine bir şey inşa etmek çok zor oluyor. Dersle ilgili yeni kavramlar, yeni terminoloji de bu problemi tetikleyen unsurlardır. Konular ne kadar basite indirgenip anlatılsa da anlama ile ilgili sorunlar bulunmaktadır” (D.A).

“Her iki bölümde de öğrencilerin anlama sıkıntısı bulunmaktadır” (C).

“Müzik bölümü öğrencilerinin anlamaları zayıf durumdadır. Hayal güçleri daha güçlü. Sık sık dalıyorlar. Dersi dinlerken dalıp ancak soru sorulunca kendilerine geliyorlar. Resim bölümü öğrenciler ise anlama yönünden daha iyi durumda. Anlamadıkları yerleri soruyorlar” (T.E).

“Resim ya da müzik bölümü öğrencileri son zamanlarda farkı oldukça kapatmış durumdadır. Anlama düzeyleri ise çok düşük” (Y.D).

“Her iki bölüm öğrencileri de anlama yönünden çok zayıflar” (T).

**Sayısal derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Resim bölümü öğrencilerinin anlama düzeylerinin müzik bölümü öğrencilerine göre daha iyi olduğunu düşünüyorum” (B).

“Müzik bölümü ve resim bölümü öğrencilerini anlama yönünden ayrı tutmam çok zor. Sayısal anlama düzeyleri çok kötü durumda. Zaten GSL ye girdiklerinde alan dışında herhangi bir seviye belirleme yapılmıyor. Bu da öğrencilerin anlama düzeylerinin belirlenmesini engelliyor” (M).

“Müzik bölümü öğrencilerinin derslere katılımcı yönünün fazla olmasından

dolayı, anlama düzeylerinin daha iyi olduğu kanısındayım. Resim bölümü öğrencilerinde ise anlama zayıftır” (K).

“Resim bölümü de, müzik bölümü de anlama yönünden çok zayıftır” (F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin, öğrencilerin kendi derslerindeki anlama durumu için verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, her iki bölüm için her öğretmenin farklı cevaplar verdikleri görülmüştür.

**Tablo73. Öğrencilerin dersteki anlama durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri**

Öğrencilerin Dersteki Anlama Durumları		Müzik	Resim	Her ikisi Aynı	Toplam
Öğrencilerin dersi anlamalarının zayıf olduğunu belirten	Öğretmen sayısı (n)	2	1	6	9
	%	22	11	67	100
Öğrencilerin dersi anlamalarının iyi olduğunu belirten	Öğretmen sayısı (n)	1	2	6	9
	%	11	22	67	100

Tablo 73 incelendiğinde, müzik bölümü öğrencilerinin anlaması daha zayıftır diyen öğretmen sayısının 2, resim bölümü öğrencilerinin anlaması daha zayıftır diyen öğretmen sayısının 1, her iki bölüm öğrencilerinin anlaması da zayıftır diyen öğretmen sayısının 6 olduğu; bununla beraber, müzik bölümü öğrencilerinin anlaması daha iyidir diyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencilerinin anlaması daha iyidir diyen öğretmen sayısının 2, her iki bölüm öğrencilerinin anlaması da iyidir diyen öğretmen sayısının 6 olduğu görülmüştür.

Tablodaki sayısal veriler değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun her iki bölümün de anlamasının zayıf olduğunu düşündükleri, bazı öğretmenlerin de müzik veya resim bölümü öğrencilerinin anlamasının daha zayıf olduğunu söyledikleri görülmektedir.

**“Resim ve müzik bölümünü dersteki anlama düzeyleri yönünden karşılaştırdığınızda düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri**

**Sözel derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Öğrenciler, ilkokul ve ortaokulda sağlam bir temel almış değiller. Bu sebepten dolayı anlama problemleri var. Bir şeye yoğunlaşamıyorlar. Bu sorun 9. sınıf öğrencilerinde daha fazla durumda. Üst sınıflarda sorun biraz daha ortadan kalkıyor çünkü bizler okula gelen öğrenciye yeniden bir temel vermeye çalışıyoruz” (D.A).

“Öğrenciler ilköğretim ve ortaöğretimde sağlam bir temel almamışlardır. Bu yüzden dersimde anlama sıkıntısı çok fazla yaşıyorum” (C).

“Müzik bölümü öğrencileri, sık sık dalıyorlar. Bu da dikkat sorununu beraberinde getiriyor. Her zaman pratiklik istiyorlar. Sabit kalıp bir şeye odaklanamıyorlar. Resim bölümü öğrencileri ise daha farklı. Anlamaları daha iyi. Zihinleri daha uyanık. Konuları ezberleme ve öğrenme konusunda daha istekliler” (T.E).

“Öğrencilerin, lise eğitimine gelene kadar aldıkları eğitimin (gerek kişilik bakımından gerekse akademik açıdan ) zayıf olması sebebiyle anlama problemler ortaya çıktığını düşünüyorum” (Y. D).

“Anlama düzeyleri her iki bölümde de düşük seviye de. Öğrencilerde dikkat problemi var. Sanki öğrenmeye hevesiz gibiler. Ortaokulda aldıkları eğitim yeterli değil. Bu sebepten dolayı okulumuza çok kötü durumda geliyorlar” (T).

**Sayısal derslere giren öğretmenlerin görüşleri şöyledir:**

“Resim bölümü öğrencileri, anlama yönünden daha iyi durumdadır. Çünkü resim bölümü öğrencileri, müzik bölümü öğrencilerine göre daha dikkatli. Okumayı seviyorlar. Belli bir konuya yoğunlaşabiliyorlar. Müzik bölümü öğrencilerinde ise bu pek mümkün olmuyor” (B).

“Her iki bölümde de anlama yönünden bir farklılık olduğunu düşünmüyorum. Her iki bölümde de dikkat sorunu var” (M).

“ Müzik bölümü öğrencileri anlama daha iyiler. Çünkü daha sosyal ve aktifler. Resim bölümünde anlama probleminin daha fazla olduğunu düşünüyorum” (K).

“Öğrencilerin, temelde aldıkları eğitim çok zayıftır. Çocuklar hem dikkat hem de anlama yönünden okulumuza çok eksik gelmektedirler” (F).

Sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin, öğrencilerin kendi derslerindeki anlama farklılıklarının sebepleri için verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, her iki bölüm için, her öğretmenin farklı cevaplar verdikleri görülmüştür. Verilen cevaplara göre, her iki bölümde de temel eğitim eksikliği var diyen öğretmen sayısının daha fazla, iki bölüm arasında farklılık yoktur diyen, resim bölümü öğrencileri daha dikkatli, müzik bölümü öğrencileri sosyal değiller görüşlerinde bulunan öğretmenlerin olduğu görülmüştür.

**Tablo 74. İki bölüm arasında anlama farklılıklarının nedenleri ile ilgili öğretmen görüşleri**

Anlama farklılıklarının nedenleri	Öğretmen sayısı (n)	%
İki bölüm arasında farklılık yoktur	2	22,22
Resim bölümü öğrencileri daha dikkatli	1	11,11
Müzik bölümü öğrencileri çok dalgınlar	1	11,11
Resim bölümü öğrencileri sosyal değiller	1	11,11
Her iki bölümde de temel eğitim eksikliği var	4	44,44
Toplam	9	100

Tablo 74 incelendiğinde, iki bölüm öğrencileri arasında anlama düzeyleri yönünden farklılık olmadığını söyleyen öğretmen sayısının 2, resim bölümü öğrencilerinin daha dikkatli olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 1, müzik bölümü öğrencilerinin çok dalgın olduğunu söyleyen öğretmen sayısının 1, resim bölümü öğrencileri sosyal değiller diyen öğretmen sayısının 1, her iki bölümde de temel

eğitim eksiği var diyen retmen sayısının 4 olduğu görülmüştür.

Tablodaki veriler değerlendirildiğinde, retmenlerin büyük çoğunluğunun her iki bölümde temel eğitim eksikliği olduğu konusunda birleştikleri, bazı retmenlerin resim bölümü öğrencileri daha dikkatli, müzik bölümü öğrencileri daha dalgın, resim bölümü öğrencileri sosyal değiller ve iki bölüm arasında fark olmadığını söyledikleri görülmektedir. İlköğretimde alınan temel eğitimde yeteri kadar başarı sağlayamayan öğrencilerin, ortaöğretim müfredatında yer alan konuları kolay kavrayamadıkları düşünülmektedir.

**“Resim ve müzik bölümünün başarıları hakkındaki diğer görüşleriniz nelerdir” sorusuna karşılık retmen görüşleri**

Öğrenci başarılarını etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörler evre, yaşam koşulları, ğrenci kişiliği, yetişme tarzı vb. olabilir. Bu faktörleri saptamak amacıyla retmenlerin görüşleri alınmıştır.

retmenlere “Resim ve müzik bölümünün başarıları hakkındaki diğer görüşleriniz nelerdir” sorusu sorulmuştur.

**Sözel derslere giren retmenlerin görüşleri şyledir:**

“GSL’ ne ğrenci alınırken, öğrencilerin sadece yetenek sınavına tabi tutulması, kültür dersi ile ilgili herhangi bir yeterlilik puanı istenmemesi ğrenci başarısını olumsuz etkilemektedir” (D.A).

“Müzik bölümü öğrencileri, pratikliği ve görselliği benimsemektedirler. Derste uygulama yapmak istemektedirler. Resim bölümü öğrencileri ise düzeni seviyorlar ve konudan sıkılmıyorlar” (T.E).

“ğrencileri, kendi alanlarında değerlendirdiğimizde okul Anadolu Lisesi statüsünde iken daha başarılılardı diyebilirim. şuanda öğrenciler yanlışlarının farkında bile değiller” (Y. D).

“ğrencilerin kültür derslerinin gereksiz olduğunu düşünmeleri, bu derslere

hazırlıksız gelmelerine ve derse önem vermemelerine sebep olmaktadır” (T).

**Sayısal derslere giren öğretmen görüşleri şöyledir:**

“Resim bölümündeki öğrencilerin başarısı, müzik bölümü öğrencilerine göre daha iyi. Bu da öğrencilerin not tutarken daha dikkatli olmalarından ve düzenli olmalarından kaynaklanıyor. Resim bölümü öğrencileri sınavlara daha dikkatli hazırlanıyorlar” (B).

“Öğrenciler YGS’ ye sözelden hazırlandıkları için sayısal derslere çok önem vermiyorlar” (M).

“Derse katılımın ve ilginin yüksek olduğu sınıflarda başarı daha yüksek olduğu görülmüştür. Fakat genel anlamda, öğrencilerin alan dışı derslere ilgilerinin yetersiz olduğu ve bu durumun da ders başarısını etkilediği görülmüştür” (K).

“Ben GSL’ ne fen alanı derslerinin konulmaması gerektiğini düşünüyorum. Eğer konuluyorsa bu dersler daha cazip hale getirilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Aksi takdirde başarının her zaman düşük olacağını düşünüyorum” (F).

Öğretmenlerin “Resim ve müzik bölümünün başarıları hakkındaki diğer görüşleriniz nelerdir” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, sözel ve sayısal derslere giren öğretmenlerin resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre daha düzenli not tuttuğu ve sınavlara daha iyi hazırlandığı; öğrencilerin YGS’ ye sözel alandan girdikleri için sayısal derslere çok fazla önem vermedikleri; GSL’ ne öğrenci alımlarında yapılan yetenek sınavlarında kültür dersleri için herhangi bir baraj puanın istenmediği bu durumun da başarıyı olumsuz etkilediği; müzik bölümü öğrencilerinin uygulama ve pratikliği daha çok sevdiği, resim bölümünün ise daha düzenli oldukları; GSL, Anadolu lisesi statüsünden çıkarıldıktan sonra başarının düşüğü; derse katılımın ve ilginin yüksek olduğu sınıflarda başarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

## BÖLÜM V

### SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak varılan sonuçlar ve bunların ışığında oluşturulan öneriler yer almaktadır. Sonuçların sunulduğunda alt problemlere göre bir sıra izlenmektedir.

#### 5.1. Sonuçlar

Güzel sanatlar lisesinde yapılan bu araştırmada genel bir sonuç olarak bölümlere, derslere, sınıf ve cinsiyete göre bölümler arasında bir istikrar izlenmemiştir. Bu sonuçlardan da bir genelleme yapılamamaktadır.

Müzik ve resim bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerindeki başarı durumlarını ve derse uyum durumlarını saptamak, iki bölüm öğrencilerinin başarılarını karşılaştırmak; başarısızlık sebeplerini, derse uyum durumlarını öğretmen görüşleri doğrultusunda ortaya çıkarmak amacıyla yapılan araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

##### 5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

9. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde resim bölümü öğrencilerinin, müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; matematik dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; dil ve anlatım dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; tarih dersinde, resim bölümü öğrencilerinin, müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; coğrafya dersinde, resim bölümü öğrencilerinin, müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; yabancı dil dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; fizik dersinde, resim bölümü öğrencilerinin, müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; kimya dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel

olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; biyoloji dersinde, resim bölümü öğrencilerinin, müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

#### 10. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; matematik dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; dil ve anlatım dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; tarih dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; coğrafya dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; yabancı dil dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; fizik dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; kimya dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; biyoloji dersinde ise müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

#### 11. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; dil ve anlatım dersinde, resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu; yabancı dil dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

#### 12. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; dil ve anlatım dersinde, müzik bölümü öğrencilerinin resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu;



yabancı dil dersinde, müzik ve resim bölümü öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

### **5.1.İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar**

9. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu; matematik dersinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu; dil ve anlatım dersinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu; tarih dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; coğrafya dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; yabancı dil dersinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu; fizik dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; kimya dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; biyoloji dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

10. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; matematik dersinde müzik bölümü kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu ancak resim bölümünde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha başarılı olduğu; dil ve anlatım dersinde, müzik bölümü kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu ancak resim bölümünde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha başarılı olduğu; tarih dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; coğrafya dersinde, resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı ancak müzik bölümünde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu; yabancı dil dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek

öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; fizik dersinde, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken, resim bölümündeki erkek öğrencilerin kız öğrencilere daha başarılı olduğu; kimya dersinde, müzik ve resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; biyoloji dersinde, resim bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken, müzik bölümü kız öğrencilerinin erkek öğrencilere göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

#### 11. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken, resim bölümü erkek öğrencilerinin kız öğrencilere göre daha başarılı olduğu; dil ve anlatım dersinde, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken, resim bölümü erkek öğrencilerinin kız öğrencilere göre daha başarılı olduğu; T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken, resim bölümü erkek öğrencilerinin kız öğrencilere göre daha başarılı olduğu; yabancı dil dersinde, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

#### 12. sınıflarda:

Türk edebiyatı dersinde, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; dil ve anlatım dersinde, , müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı; yabancı dil dersinde de, müzik bölümü kız ve erkek öğrencilerinin başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

### 5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

9. sınıflarda:

Müzik ve resim bölümü öğrencilerin sözel ders başarıları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı, başarının eşdeğer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

10. sınıflarda:

Müzik bölümü öğrencilerinin, sözel ve sayısal derslerde resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

11. sınıflarda:

Müzik ve resim bölümü öğrencilerin sözel ders başarıları arasında bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı, başarının eşdeğer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

12. sınıflarda:

Müzik bölümü öğrencilerinin, sözel derslerde resim bölümü öğrencilerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

### 5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, müzik bölümü öğrencilerinin derse hazırlıklı gelmediklerini, ödevlerini yapmadıklarını, derslere araç gereç getirmediklerini söyledikleri; okula uyum konusunda iki bölüm arasındaki farklılık sebebinin veli ilgisizliği olduğunu söyleyen öğretmenlerin daha fazla sayıda olduğu; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun müzik bölümü öğrencilerinin derslerde daha aktif olduklarını söyledikleri; öğrencilerin derste aktif olma nedenleriyle ilgili yorum yapmayan öğretmen sayısının sayıca daha fazla olduğu ve yorum yapan öğretmenlerin ise öğrencilerin derslerde aktif olma nedenlerini sosyal olmalarına, özgüvenlerinin daha fazla olmalarına ve dışa dönük olarak yetişmelerine dayalı olduğu söyledikleri; her iki bölüm öğrencilerinin ödevlerini yapmadıklarını belirten

öğretmen sayısının çoğunlukta olduğu; öğrencilerin ödevlerini yerine getirme yönünden farklı olmadıklarının söyleyen öğretmen sayısının daha fazla ve öğretmenlerin müzik bölümü öğrencilerinin velilerinin daha ilgisiz olmaları yönünde hemfikir oldukları; resim bölümü öğrencilerinin müzik bölümü öğrencilerine göre daha düzenli not tutmaktadırlar ve sınavlara daha iyi hazırlandıkları; Öğrenciler YGS' ye sözel alandan girdikleri için sayısal derslere çok fazla önem vermemekte; GSL' ne öğrenci alımlarında yapılan yetenek sınavlarında kültür dersleri için herhangi bir baraj puanın istenmediği bu durum da başarıyı olumsuz etkilediği; müzik bölümü öğrencilerinin uygulama ve pratikliği daha çok sevmekte olduğu, resim bölümü öğrencilerinin ise daha düzenli ve sakin yapıda oldukları; derse katılımın ve ilginin yüksek olduğu sınıflarda başarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencinin, okula ve derslere katılımı konusunun önemi, eğitimcilerin okuldaki akademik ve sosyal faaliyetlere ilişkin olarak öğrencilerin sıkıldığını, motivasyonlarının olmadığını gözlemlenmesi sonucunda fark edilmiştir. Pek çok ülkede eğitimle ilgili olarak lise öğrenimine devam etme gibi bir yasal zorunluluk varken; öğrencinin derse katılmasıyla ilgili herhangi bir yasal zorunluluk bulunmamaktadır. Her ne kadar yasalar eğitim sistemini düzenlese de öğretmenlerin ve öğrencilerin bakış açıları ve deneyimleri akademik ve toplumsal sonuçları etkilemektedir (Reschly ve Chritenson, 2006). Ortaya çıkan bu toplumsal sonuçlar ise öğrenci başarısını olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmenlerin görüşleri değerlendirildiğinde, okula ilginin, derslere katılımın, öğrencilerin sosyal olmalarının derslerdeki başarıyı etkilediği görülmektedir.

## 5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarından hareketle geliştirilen öneriler şunlardır:

Bu araştırma konusu ile ilgili örneklem grubu genişletilerek, farklı çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Başarısız olan sınıflarda ve başarısızlığın yaşandığı derslerde, başarısızlık sebeplerinin, rehberlik servisi ile işbirliği yapılarak araştırılması, elde edilen veriler

doğrultusunda başarıyı arttırmak için gerekli yöntem, teknik ve araç gereçlerin kullanılması önerilmektedir.

Ders dışı ödevlerin, performans ve proje ödevlerinin yapılması için, öğretmen tarafından çizelgelerle takibinin yapılması, yapmayan öğrenciler için gerekli yaptırımın, okul- veli işbirliği uygulanması önerilmektedir.

Derse araç gereç getirmenin önemi öğrencilere anlatılmalı, öğrencilerin derse araç- gereç getirmeleri sağlanmalıdır.

Öğrencilerin sözel ve sayısal derslerdeki başarılarının artması için, özelliklerine göre öğrenme stillerinin belirlenmesi, belirlenen öğrenme stillerinin sözel ve sayısal derslerde uygulanması, ders öğretim yöntemlerinin ve öğretmen eğitimlerinin bu yönde düzenlenmesi önerilmektedir.

Sadece sözel derslerde başarı gösteren sınıflar için, sayısal derslerin daha ilgi çekici hale getirilmesi önerilmektedir.

Başarısız olan sınıflarda veli toplantısı yapılarak, öğrencilerin başarısızlık sebeplerinin araştırılması önerilmektedir.

Alan dışı derslerde kullanılan materyaller ders kitaplarıyla sınırlı kalmamalı, çoğaltılarak çeşitlilik sağlanmalıdır.

Öğrencilere ve velilere kültür derslerinin, en az müzik ve resim bölümü dersleri kadar önemli olduğu, YGS sınavındaki başarının ne kadar önemli olduğu ve yetenek sınavındaki başarıyı ne şekilde etkileyebileceği anlatılmalıdır.

Bu tezin merkezi sadece Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesidir. Bu tür çalışmalar diğer güzel sanatlar liselerinde de yapılması önerilmektedir.

## KAYNAKÇA

Aksu, C., Çelenk, K. (2014). Agssl Müzik Bölümü Mezunlarının ‘Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerindeki Akademik Başarılarının İncelenmesi. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/2 Winter, p. 67-87, Ankara-Turkey.

Akın, Ö.(2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Keman Dersinde “Anlamlandırma Stratejisinin” Kullanımı ve Etkililik Düzeyi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Aksu, C.(2014). Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerine Başvuran Öğrenci Sayılarının İncelenmesi: Karamsar Bir Tablo. İdil Dergisi. Cilt: 3. Sayı:13.

Altınel, Ö. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan Başlangıç Keman Eğitimi Metotlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Artut, K.(2004). Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.

Apaydınlı, K.(2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri enstitüsü

Ayaydın, A.(2011).Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Öğretmenlerin Görüşleri. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Cilt 8. Sayı 16.

Aysan, F., Tanrıoğen, G. Ve Tanrıoğen, A. (1996). Perceived Causes Of Academic Failure Among The Students At The Faculty Of Education At Buca. Yayımladığı Kitap G. Karagözoğlu ( Editör), Teacher Training For The Twenty First Century. İzmir: Buca Eğitim Fakültesi Yayınları

Babacan, E. (2014) Agsl Öğrencilerinin Müzik Kavramına İlişkin Algıları:

Metafor Analizi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching Şubat Cilt:3 Sayı:1 Makale No: 12 ISSN: 2146-9199.

Balcı, A.(1995). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Yöntem, Teknik ve İlkeler., Ankara, s.65-68.

Baş, A, H. (2007). Sivas ve Tokat Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Keman Öğrencilerine Uygulanan Keman Başlangıç Yöntemlerinin Ankara Güzel Sanatlar Lisesinde Uygulanan Keman Başlangıç Yöntemleriyle Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bayazıt, Karademir, E. (2014). Güzel Sanatlar Liseleri Öğrencilerinin Piyano Dersi Akademik Başarısını Etkileyen Etmenlere İlişkin Öğretmen Görüşleri. Ege Bölgesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Buyurgan, S.(2000). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Mezunlarının Yüksek Öğrenimdeki Başarı Durumları İle İlgili Bir Değerlendirme. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.Sayı:19.sf:19.

Cabanac, A.Perlovsky, L. Bonniot, M. C. Cabanac, M.(2013). Music and Academic Performance. Behavioural Brain Research.

Coşkunsoy, B,Ö. (2008). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Ses Problemleri Ve Nedenleri. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çellek,T. (2003). Sanat ve Bilim Eğitiminde Yaratıcılık. PİVOLKA, 2 (8) sy:4-11.Costa, Giomi, E.(2014).Effects of Three Years of Piano Instruction on Children's Academic Achievement, School Performance and Self-Esteem Applications of Research in Music Education. <http://pom.sagepub.com/content/32/2/139.short> (Erişim Tarihi: 20.06.2015).

Dağdeviren, P.(2015).Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Çalgı Toplulukları Dersi Repertuarına Yönelik Sorunların İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.

Cumhuriyet Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Değirmencioğlu, L. (2012). Müzik Bölümü Öğrencilerinin Mezun Olduğu Lise Türü ve ÖSS Puanlarının Temel Müzik Kuramları Dersindeki Başarı Durumuna Etkisi. Erciyes İletişim Dergisi “Akademia” Cilt (Volume). 2. Sayı(Number).3. Sf: 40-56.

Demirel, Özcan.(2011).Öğretme Sanatı (Öğretim İlke ve Yöntemleri). Ankara. PegemA Akademi. Nobel Yayın Dağıtım.

Demirel, Ö.(2004). Öğretim alanındaki etkinlikler, 2.bölüm. Öğretimi Planlama ve Değerlendirmede Öğretme Sanatı 7.baskı. Pegem A Yayıncılık, Ankara.307.

Deniz, Ü.(2009). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinin Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlara Ulaşma Durumlarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi. Sosyal Bilimler Üniversitesi

Ergani, K.(2010). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim yöntem ve teknikleri ile materyal kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

E.Costa-Giomi (2014), Journal of Research in Music Education Fall 1999 vol. 47 no. 3 198-212

Ergenekon, E. (2000). Viyolonsel Eğitiminde Yay Problemleri Olan Lise Öğrencilerine Önerilecek Çalışmalar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ergün, M.(2014). Eğitim Felsefesi. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Erkan, Z. (2009) . Anadolu güzel sanatlar liselerindeki mesleki kuramsal derslerin sanat eğitimi sürecine etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.



Erman, Tezer, A.(2010). Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitimi Alan Öğrencilerin Karşılaştıkları Teknik Problemlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Eroğlu, G. (1999). Malatya Lisesi öğrencilerinin başarı ve başarısızlıklarında etkili olan faktörlerin sosyolojik bakımdan incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Fredrick, J.A., Blumenfeld, P.C., Paris, A.H.(2004).School Engagement: Potential Of He Concept, State Of The Evidence. Review Of Educational Resarch. 74,59-109.

Gümüşeli, A.İ.(2004). Aile Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. Özel Okullar Birliği Bülteni. Eylül. Sayı:2/6.

Günaydın, M. (2009). Güzel Sanatlar Liselerinde Okutulmakta Olan Keman Eğitimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılabilirlik Durumunun İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Gürkan, G. (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Alanları İle İlgili Yükseköğretim Kurumlarını Tercihlerinde Etkili Olan Faktörlerin Öğretmen Ve Öğrenci Boyutunda Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Kaplan, H.(2013). Genel liselerde İngilizce öğretimindeki başarısızlık nedenleri hakkında öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi: Antalya ili örneği. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Karayağmurlar, B. (1991). Yaratıcı Bireylerin Yetiştirilmesi Açısından Genel Eğitim İçerisinde Sanat Eğitiminin Yeri. İzmir: D.E.Ü. I. Eğitim Kongresi Bildiriler Kitabı.

Kılınçer, Ö. (2009). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans

Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Koldemir, S.(2008) Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bilgisayar Destekli Müzik Eğitiminin Kullanılabilme Durumu. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kurtuluş, Çevik, S.(2009). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilen Grafik( Özgün Baskı Resim) Dersinin Amaç ve Uygulamalarına Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kuzgun, Y.(1997).Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ankara:ÖSYM Yayınları.

Küçükahmet, L.(2005). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme (On altıncı Baskı). Ankara.

Küçükahmet, L.(2003). Öğretim yöntemleri ve stratejileri, 3.bölüm. Öğretimde Planlama ve Değerlendirme 13. baskıdan tıpkı basım. Nobel Yayın Dağıtım, 177, Ankara.257.

Küçükahmet, L.(1987).Öğrencilerin Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Meador, K. S. (2003). Thinking Creatively About Science Suggestions For Primary Teachers. Gifted Child Today, 26 (1), 25-29.

Mercin, L., Alakuş, A.O. (2005). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri programlarının Müze eğitimi ve uygulamaları Dersi Açısından Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi. Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi. Sayı: 8. sf:1-10.

Milli Eğitim Temel Kanunu İle İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1987: 16).

Milli Eğitim Bakanlığı.(2008).Güzel sanatlar Liseleri Amaçları. Güzel Sanatlar Liseleri ve Spor Liseleri Yönetmeliği.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007).Ortaöğretim Tarih Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2012).Ortaöğretim İnkılap Tarihi Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011).Ortaöğretim Coğrafya Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007).Ortaöğretim Matematik Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2013).Ortaöğretim Fizik Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2013).Ortaöğretim Kimya Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2013).Ortaöğretim Biyoloji Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). Ortaöğretim Yabancı Dil Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011).Ortaöğretim Dil ve Anlatım Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011).Ortaöğretim Türk Edebiyatı Dersi Programı. Talim Terbiye Kurulu.

Mumcu, Ö. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine Öğretmen Ve Öğrenci Seçme Sınavı Kriterlerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Okan, S. (2014). Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Keman Dersine Yönelik Tutumları. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in

Education and Teaching Ağustos Cilt: 3 Sayı: 3 Makale No: 21 ISSN: 2146-9199.

Özal, K. (2009). Beşinci bölge Anadolu güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinde okuyan 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin beklentileri arasındaki farklar. Yüksek Lisans Tezi Ondokuz Mayıs Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Öbek, C. (2014). Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Verilen Türk Müziği Çalgı Eğitimi İle Piyano Dersi Başarı Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özcan, H. (2002). Çocuk Resimlerinde Yaratıcılık, Resim- iş Eğitimi ile Geliştirilmesi Yöntemleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özden, Y.(2000). Öğretim yöntem ve teknikleri, 6. bölüm. Öğrenme ve Öğretme. 4. baskı. Pegem A Yayınevi, Ankara. 208.

Özdemir, G. (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Uygulanan Viyola Öğretim Programına Dayalı Üçüncü Sınıf Düzeyinde Devinişel Hedeflere Ulaşma Durumları. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özder, Z.(2010).Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Viyolonsel Eğitiminde Motivasyonun Yeri ve Önemine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özer, U. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilen Keman Eğitiminde Çift Ses Çalma Durumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özgün, Ö. (2006). Türkiye’ deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Öztürk, A.(2003). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki Öğrencilerin Eğitim

Programlarını Değerlendirmeleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özyoğurtçu, S.(2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Okuyan Müzik Bölümü Öğrencilerinin Güzel Sanatlar Liseleri seçmelerinde Ailenin ve Sosyal Çevrenin Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Pakel, H.(2014).Güzel Sanatlar Liselerindeki Piyanoların Akort, Bakım ve Onarım Sorunlarının Değerlendirilmesi. Yüksek lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Peker, M., Mirasyedioğlu, Ş.(2003). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl:2003 (2) Sayı:14.

Say, A. (1996). Genel Müzik Öğretimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Sazak, N., Ece, S.(2004). Bolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin ÖSS ve Özel Yetene Sınavlarına Yönelik Kaygıları.Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu(2004):7-10.

Sevinç, S., Koldemir, S. (2009). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bilgisayar Destekli Müzik Eğitiminin Kullanılabilme Durumu . Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 27, Sayfa: 287 -305.

Sezerel, T.(2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma Yazma Başarılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Sezgin, L. (2009). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Dönemsel Ses Özelliklerine Uygun Batı Müziği Koro Eğitimi Dersi Öğretiminde Kullanılabilecek Eserler Üzerine Antolojik Bir Çalışma Önerisi. Yüksek Lisans Tezi Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Soğukcam, B. (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Klarnet

Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sönmez, M,A.(2006).Meslek Liselerinde Örgüt Kültürü. Educational Administration: Theoryand Practice Winter 2006, Issue 45, pp.85-108.

Sülün, E. (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilen Müzik Eğitiminin Öğrencilerin Meslek Seçimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Sümbüllü, M, K. (2013) Kuruluşundan günümüze Anadolu güzel sanatlar liseleri öğretim sürecinin ve mesleki müzik eğitimine katkılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum Anadolu Güzel Sanatlar lisesi örneği). Yüksek Lisans tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü .

Şahin, D.(2009). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Sanat Eserlerini İnceleme Dersinin Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemine Göre İşlenmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şendurur, Y. Akgül, B.(2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı.Ankara Gazi Üniversitesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 22.Sayı 1. Sy:165-174.

Şimşek, H., Tanaydın, D.(2002). İlköğretimde Veli Katılımı: Öğretmen - Veli- Psikolojik Danışman Üçgeni. İlköğretim- Online 1(1),Sf:12-16 <http://www.ilkogretim-online.org.tr>

Tarım, Cem. (2008). Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi İle İlgili Araştırmalar ve Etütler. Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

T.C. Resmi Gazete, 16/12/2006: 26378).

Tezcan, M.(1997). Eğitim Sosyolojisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Toptaş, B., Sönmez, A. (2015).Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Doğru ve Etkili Konuşma Becerisine Etkisi. İnönü Üniversitesi Kültür Ve Sanat Dergisi

Tufan, M., Mızrak, Ş., Çelik, D.(2009).Mesleki Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi ve Model Önerisi. Journal Of Azerbaijani Studies.

Tunç, P, F.( 2014).Güzel Sanatlar Liselerinde Okutulan “Sanat Eserlerini İnceleme” dersinin Öğretmen ve Öğrencilerine Göre Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tütüncü, C.(2015). Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Müziksel İşitme Okuma Yazma Derslerinin Öğretim Programları İşlevselliğine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri(Ankara İli Örneği).Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Uçan, A. (1997). İnsan ve Müzik. İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uluç, Ç. (2006). Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uysal, Aslı.(2010). Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Öğretim Programında Belirtilen Strateji, Yöntem Ve Teknikleri Uygulamadaki Yeterlik Düzeylerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Uzunoğlu, A. (2008). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki (AGSL) Türk Müziği Çalgıları Dersinde Öğretmen ve Öğrencilerin Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Varol, G. (2007). Özel Öğretim Yöntemleri ve Özel Öğretim Yöntemlerinin Görsel Sanatlar Dersinde Uygulanması. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yağcı, U. (2009). Türkiye’ deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavlarının Müziksel İşitme-Algılama Boyutunun Değerlendirilmesi.8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. OMU.

Yağcı, U. (2010), AGSL Müzik Bölümleri Yetenek Sınavları ve Bu Sınavlara Yönelik Öğretmen Görüşleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 27, ss. 223-231.

Yağışan, N., Sünbül, A.M.(2009).Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Öğrenme Tercihleri. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. O.M.Ü.

Yalçinkaya Tuna, A,Y.(2010). Ortaöğretim Kurumlarında Resim Dersinin Öğrencinin Yaratıcı Düşüncesine Katkısı. Yüksek Lisans Tezi. Marmara üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yazçayır, N.(1999). Kız Meslek Lisesi Eğitim Programlarının İstihdam Açısından Değerlendirilmesi(Ankara İli Örneği). Yüksek lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yerlikaya, H.(2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Temel Tasarım Dersinin Yaratıcılığa Katkıları. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri enstitüsü.

Yıldırım, Orhan, Ş. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitiminde Motivasyon Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi. 20: 130-136.

Yıldız, S. (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Desen Çalışmaları Dersi Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yıkılmazoğlu, A. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Lise III Müzik Sınıfında Okuyan Yatılı ve Gündüzlü Öğrencilerin Piyano Başarıları Arasındaki Farklar. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.



Yiğit, V, B.(2014). Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programının Uygulamasında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşleri İle İncelenmesi. Doktora tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.



## Ek 1.Araştırma İzni

T.C.  
MERSİN VALİLİĞİ  
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34776202/605/3812862 09/04/2015  
Konu: Araştırma İzni

**NECETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE**  
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)  
Yenişehir Mh. Dr. Hulusi Baybal Cad.  
Bera İş Mrk. No: 8/19  
Selçuklu/KONYA

İlgi : a) 03.04.2015 tarihli ve 48178250.302/442 sayılı yazımız.  
b) Valilik Makamının 09.04.2015 tarih ve 34776202/605/3807251 sayılı oluru yazısı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Derya YAZICI'nın "Güzel Sanatlar Liselerindeki Resim ve Müzik Bölümü Öğrencilerinin Alan Dışı Ders Başarılarının İncelenmesi (Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi Örneği" konulu araştırma izin talebi incelenmiştir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Derya YAZICI'nın söz konusu araştırmayı 11.05.2015-15.05.2015 tarihleri arasında Yenişehir İlçesi Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi öğretmenlerine gönüllük esasına dayalı olarak ve eğitim öğretimi aksatmadan uygulamasının uygun görüldüğüne ilişkin Valilik Makamının ilgi (b) oluru ile araştırmada kullanılacak imzalı mühürlü anket soruları yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

**Ahmet TÜRKKAN**  
Vali a.  
Şube Müdürü

**Güvenli Elektronik İmza**  
**Ash ile Aynıdır.**  
**09.04/2015**

**EKLER:**  
1- Valilik Oluru.  
2- İmzalı ve Mühürlü Sorular (4 Syf.)

Mersin İl Millî Eğitim Müdürlüğü Dumlupınar Mah.-GMK. Bulvarı Yenişehir / MERSİN Bilgi için: Mehmet ŞİMŞEKKAYA / Ayla SAĞLAM YAŞAR Memur Strateji 2 ( Araştırma Planlama İstatistik ) Hizmetleri Birimi Telefon : 0 (324) 329 14 81 -84 Dahili Tel: 120 Faks: 0(324) 327 35 18 -19 e-Posta: mersinmem@meb.gov.tr-memistatistik33@gmail.com Elektronik Ağ: http://mersin.meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3d0-94e8-3ebc-832d-63b1 kodu ile teyit edilebilir.

## Ek 2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Değerli öğretmenim,

Bu form “Güzel sanatlar liselerindeki resim ve müzik bölümü öğrencilerinin alan dışı ders başarılarının incelemek” amacı ile yapılmaktadır. Yapacağımız araştırmanın nitelikli sonuçlanabilmesi için siz değerli eğitimcilerin fikirlerine ihtiyaç var. Size sunduğum görüşme sorularına vereceğiniz cevaplarınız araştırmamın sonuçlanmasına yardımcı olacaktır. Aşağıda doldurmanız gereken bilgiler hiçbir yerde kullanılmayacaktır.

Desteklerinizden dolayı teşekkür ederim. Saygılarımla...

Derya YAZICI

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

Mezun Olduğunuz Üniversite:

Girdiğiniz Ders:

Meslekteki Kıdem Yılıınız:

(1-5)		(5-10)		(10-15)		(15-20)		20-...	
-------	--	--------	--	---------	--	---------	--	--------	--

Kaç Yıldır GSL de çalışıyorsunuz?

(1-5)		(5-10)		(10-15)		20-...
-------	--	--------	--	---------	--	--------

1- Resim ve Müzik Bölümü öğrencilerinin okula uyum konusundaki düşünceleriniz nelerdir?  
Derse hazırlıklı gelmeleri Yönünden

Müzik Bölümü açısından:

.....

Resim bölümü açısından:

.....

Ödevlerini yapmaları yönünden:

Müzik Bölümü açısından:

.....

Resim Bölümü açısından:

.....

Araç gereç getirmeleri Yönünden:

Müzik Bölümü açısından:

.....

Resim Bölümü açısından:

.....

Derse ilgili ön hazırlık yapmaları yönünden:

Müzik Bölümü Açısından:.....

Resim Bölümü açısından:

.....

Müzik ve Resim Bölümü öğrencilerini karşılaştığımızda hangi bölüm öğrencilerinin derse daha hazırlıklı geldiğini düşünürsünüz? Neden?

.....

.....

2- Öğrencilerinin Derse katılma konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

Müzik Bölümü Açısından:

.....

Resim Bölümü Açısından:

.....

Resim ve Müzik Bölümü öğrencilerini derse katılımları yönünden karşılaştırdığımızda düşünceleriniz nelerdir?.....

.....

3- Öğrencilerinin ders dışındaki ödevlerini yerine getirmeleri konusundaki Düşünceleriniz nelerdir?

Müzik Bölümü açısından:.....

Resim Bölümü açısından:.....

Resim ve Müzik Bölümü öğrencilerini ders dışındaki ödevlerini yerine getirmeleri konusunda karşılaştırdığımızda düşünceleriniz nelerdir?.....

.....

4- Öğrencilerin başarı durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Müzik Bölümü açısından:.....

.....

Resim Bölümü açısından:

.....

Müzik ve Resim Bölümünü başarı durumları yönünden karşılaştırdığımızda düşünceleriniz nelerdir?

.....

.....

5- Öğrencilerin dersteki anlama düzeylerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Müzik Bölümü açısından:

.....

Resim Bölümü açısından:

.....

Resim ve Müzik Bölümünü dersteki algılama düzeyleri yönünden karşılaştırdığınızda düşünceleriniz nelerdir?

.....

.....

6- Resim ve Müzik Bölümü öğrencilerinin alan dışı derslerindeki başarıları hakkındaki diğer düşünceleriniz:

.....

.....

.....